

ΦΙΛΟΛΟΓΙΑ—ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΑ—ΠΟΙΚΙΛΑ.

ΤΟΜΟΣ Α΄.

| 1 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ, 1863.

| ΦΥΛΛΑΔΙΟΝ 21.

ΑΓΓΛΟΔΑΝΙΚΟΣ ΠΟΛΕΜΟΣ.

Ὁ Βερνστῶρφ καὶ ὁ Νέλσον.

Δύο σπουδαία γεγονότα, ἡ μεγάλη Γαλλικὴ ἐπανάστασις καὶ ὁ φόνος τοῦ Γουστάβου Ζου ἀνέδειξαν τὸν ἔξοχον πολιτικὸν τῆς Δανίας κόμητα Βερνστῶρφ· ὁ ὑπουργὸς οὗτος προβλέπων, ὅτι ἡ πάλῃ μεταξὺ τῆς Γαλλικῆς δημοκρατίας καὶ τῆς Ἀγγλίας ἐμελλεν ἐσσοῦν νὰ συνεπισύρη πάσας τὰς δυνάμεις τῆς Εὐρώπης εἰς δυσχερῆ καὶ αἱματηρὸν πόλεμον, ἠθέλησε νὰ ἐξασφαλίσῃ, τοῦλάχιστον εἰς τὴν Δανιμαρκίαν ὅσον ἐδύνατο πλεονέκτερον χρόνον, τὰ πλεονεκτήματα τῆς οὐδετερότητος. Τὴν εἰκοστὴν ὀγδόην Ἰανουαρίου 1795 ἡμέραν ἐπέτειον τῶν γενεθλίων τοῦ βασιλόπαιδος ἐχορήγησαν εἰς τὸν Κόμητα Βερνστῶρφ χρυσοῦν παράσημον ὡς δεῖγμα εὐγνωμοσύνης τῶν συμπολιτῶν τοῦ ἡγενομένη εἰς τὴν Εὐρώπην ὄθησις ὑπὸ τῆς Γαλλικῆς ἐπανάστασεως κατέστρεψε τὴν πολιτικὴν τῆς Εὐρώπης ἰσορροπίαν, ἡ εἰρήνη καὶ ὁ πόλεμος δὲν προήρχοντο πλέον ἐκ τῶν ἀρχαίων αἰτίων ἅτινα ἀπέτέλουν, διὰ νὰ εἰπωμεν οὕτως, τὴν διπλωματικὴν βᾶσιν τῶν ἀλληλε-

θῶν σχέσεων. Αἱ ἐπιτυχίαι καὶ αἱ περιπέτειαι τῆς Γαλλίας ἐβρόθυμιζον τὴν ἐνέργειαν τῶν λοιπῶν ἀνακτοβουλιῶν ἀγωνιζομένων ὅπως δρᾶξωσι τὴν πορείαν καὶ τὸν χαρακτῆρα τῶν γεγονότων, καὶ ἐπειδὴ δὲν ἐδύναντο ν' ἀναστρέλωσι ταῦτα κατέβαλλον πᾶσαν προσπάθειαν ὅπως ὠφεληθῶσιν ὅσῳ μᾶλλον ἐδύναντο ἐκ τούτων.

Ὁ αὐτοκράτωρ τῆς Ρωσσίας Πάυλος δυσανασχετῶν πρὸς τὴν Αὐστρίαν καὶ εὐνοῶν τὰ μέγιστα τὸν Πρωθύπατον τῆς Γαλλίας, παρεκίνησε τὴν Πρωσσίαν καὶ τὴν Δανιμαρκίαν νὰ κηρυχθῶσι κατὰ τῆς Ἀγγλίας. ὁ Πιτ, ὁ μέγας τῆς Ἀγγλίας πρωθυπουργός, ἀπεχώρησε μὲν ἐκ τοῦ ὑπουργείου, οὐχ ἦττον ὅμως ἡ ἀγγλικὴ Κυβέρνησις ἠκολούθησε τὴν ὁποίαν οὗτος ἔδωκεν εἰς τὴν πολιτικὴν πορείαν ὄθησιν· οἱ ἀγγλικοὶ στόλοι ἐνεφανίσθησαν εἰς τὴν Μεσόγειον καὶ εἰς τὴν Βαλτικὴν, καὶ ἐν τῇ τελευταίᾳ ταύτῃ ἐμελλε ν' ἀποφασισθῇ τὸ ζήτημα περὶ τοῦ δικαιώματος τῆς οὐδετερότητος.

Ὁ Πάριερ διωρίσθη Ναύαρχος τοῦ κατὰ τὴν ἄρκτον στόλου, ἀλλὰ τὸ ὄνομα τούτου ἐπισκιάζεται ἀπέναντι τῆς λαμπρότητος τοῦ Νέλσονος, ὅστις ὦν χαρακτῆρος ζωηροτάτου καὶ τρέφων ἄσπονδον κατὰ τῆς Γαλλίας μίσος εὗρισκεν ἐν αὐ-

τῶ πᾶσαν τὴν ἀνδρείαν καὶ εὐφυίαν του.

Ὁ ἀγγλικὸς στόλος συγκείμενος ἐκ δεκαεπτὰ πλοίων πρώτου μεγέθους καὶ τριάκοντα ἄλλων κατωτέρων ἐνεφανίσθη τὴν τριακοστὴν Μαρτίου εἰς τὸ Κατεγάτ' εἶναι γνωστὸν ὅτι καθόσον προβαίνει τις πρὸς ἀνατολὰς ἢ θερμοκρασία καθίσταται ψυχρότερα, ἐν ᾧ διατρέχει τὴν αὐτὴν παράλληλον. Κατὰ τὴν ἐποχὴν ταύτην τοῦ ἔτους οἱ λιμένες τῆς Βαλτικῆς εἶναι εἰσέτι πλήρεις πάγων, ἐν ᾧ οἱ πορθμοὶ παρέχουσιν ἐλευθέραν διόδον εἰς τὴν Νευτιλίαν. Ὄθεν ὁ ἀγγλικὸς στόλος ὑπερεῖχεν ἐκείνων, τοὺς ὁποίους ἠτοιμάζετο νὰ πολεμήσῃ, καθόσον οὐδόπως ἐκωλύετο κατὰ τὰς κινήσεις αὐτοῦ καὶ εἶδον νὰ προσβάλλῃ ἀποκεχωρισμένους τοὺς ἐχθρικοὺς στόλους, τῶν ὁποίων ἡ ἐνωσις ἐθεωρεῖτο ὡς ἀκυτόρθωτος μέχρι τέλους τοῦ Ἀπριλίου. Οἱ νῆυται Ῥώσοι ἦσαν μὲν πολυαριθμότεροι ἀλλ' ὀλίγον ἐξησκημένοι, καὶ αἱ διαβάσεις τοῦ Κρονστάδ ἐπηύξανον τὰ προσκόμματα τῆς ἐποχῆς, τὰ ὁποῖα προέκυπτον ἐκ τῆς ἀπειρίας τῶν ἀξιωματικῶν καὶ ἐκ τῆς βαρύτητος τῶν σχοινίων. Ἡ Ῥωσσία περιορίζετο εἰς τὸ νὰ κλείσῃ εἰς τοὺς Ἄγγλους τὰς ἐκβολὰς τῶν ποταμῶν αὐτῆς, καὶ ἵνα μηδεμίαν ἐναπολίπη ἀμφιβολίαν περὶ τῶν μετὰ ταῦτα σκοπῶν τῆς κατέλαβε τὸ Ἀννόβερ (Χαυκίδα). Τὸ στρατηγικὸν σημεῖον τοῦ ἀγῶνος ἦτο ἡ νῆσος Σελάνδη, τῆς ὁποίας τὰ παράλια ἐπίκεινται εἰς τοὺς πορθμοὺς, διότι οἱ δανικοὶ στόλοι ἠδύναντο νὰ κλείσωσιν εἰς τοὺς Ἄγγλους τὴν ἀποχώρησίν των ἐν περιπτώσει ἐπαισθητῆς ζημίας εἰς τὴν Βαλτικὴν.

Ἡ διάβασις τοῦ Σούνδ δὲν παρέχει μεγάλα προσκόμματα, ἀλλ' ὁ στόλος ὅστις ἤθελε παραβιάσει τὴν διάβασιν ταύτην ἤθελεν εὐρεθῆ κατὰ τὴν ἐπιστροφὴν του εἰς λιάν ἐπικίνδυνον θέσιν. Ὁ Νέλσον ἔκρινεν, ὅτι πρέπον ἦτο νὰ προσβάλλωσιν εἰς τὸ κέντρον αὐτοῦ τὸ δανικὸν Κράτος, ἐπιτιθέμενοι κατὰ τῆς Κοπενάγης, καὶ τοιαύτη νίκη ἤθελεν ἀποσπάσει τὴν Δανιμαρκίαν ἐκ τῆς συμμαχίας, καὶ καταστήσει μᾶλλον περισεκαμμέναν τὴν Σουηδίαν καὶ τὴν Ῥωσσίαν.

Ἡ παραλία τῆς Σκάνιας καθ' ὅλον τὸ μήκος τοῦ πορθμοῦ εὐρίσκεται ἄνευ ὑπερασπίσεως· ἐπειδὴ δὲ ἡ ἐπαρχία αὕτη ἀνῆκε πρὸ πολλοῦ χρόνου εἰς τὴν Δανιμαρκίαν, ἤρκει εἰς τοὺς Δανούς ἡγεμόνας νὰ ἐξασφαλίσωσιν τὴν διόδον τοῦ Σούνδ ἐκ τοῦ μέρους τῆς νήσου, ἣτις μόνη ἔχει λιμένας· ἡ δὲ Σουηδία οὐδόπως ὠχύρωσε τὴν παραλίαν ταύτην ἀφ' ὅτου τὴν κατέκτησε, φοβουμένη μή-

ποτε συμπληρώσῃ τοιοῦτοτρόπως τὸ σύστημα τῆς ὑπερασπίσεως τῆς Δανιμαρκίας καὶ ἐν περιπτώσει καθ' ἣν ἤθελεν ἀπαιτήσῃ ἀνάλογον ὠφέλειαν δὲν ἤθελε δυνηθῆ νὰ κατορθώσῃ τὸ τοιοῦτον ἐὰν προηγουμένως δὲν κατέστρεφε τὴν Δανιμαρκίαν, ἣτις ἤθελε διακινδυνεύσει βεβαίως τὰ πάντα μᾶλλον ἢ νὰ ἐγκαταλείψῃ τὰ ἐμπορικὰ αὐτῆς προνόμια.

Εἶναι γνωστὸν ὅτι ἡ ὑπαρξίς τῆς Δανιμαρκίας ἠπειλήθη σπουδαίως ὁσάκις ἡ Κοπενάγη ἐγένετο τὸ ἀντικείμενον τῶν προσπαθειῶν τοῦ ἐχθροῦ, ὅτι ἡ Σουηδία κηρύχασα κατὰ τῆς Δανιμαρκίας τὸν πόλεμον προσεβλήθη ἀείποτε ἐκ τοῦ μέρους τῆς Σκάνιας καὶ τῆς Νορβηγίας, καὶ ὅτι αἱ ἀντιπερισπασμοὶ οὗτοι ἐμπόδισαν τοὺς Σουηδοὺς νὰ κτυπήσωσιν τὴν Δανιμαρκίαν εἰς τὸ κέντρον αὐτῆς· αἱ πολιορκίαι ὅσας ὑπέστη ἡ Κοπενάγη ὑπέδειξαν τὴν ἀνάγκην πολιορκητικοῦ συστήματος ὑπὲρ τῆς πρωτεύουσας ταύτης. Ἡ ὑπεροχὴ τοῦ Ἀγγλικοῦ ναυτικοῦ ὑπεχρέωσε τὴν Δανικὴν Κυβέρνησιν νὰ μὴ ἀμελήσῃ οὐδὲν προφυλακτικὸν μέσον. Ἀλλ' ἀτυχῶς ἐβασίζετο εἰς τὴν συνδρομὴν τῶν συμμαχῶν στόλων, τὴν ὁποίαν προλαμβάνων διὰ τῆς ἐνεργητικότητος του ὁ Νέλσον περιώρισε τὴν Δανιμαρκίαν εἰς μόναν τὰς ἰδίας αὐτῆς δυνάμεις.

Ὁ βασιλόπαις ἀνέπτυξε μεγάλην ἐνεργητικότητά, ὁ δὲ ἀγὼν ὑπὲρ τοῦ ὁποίου ἐμάχετο ἦτο ἀγὼν ἐθνικὸς, ἐν ᾧ ἡ προσβολὴ τῶν Ἀγγλων ἦτο φανερά παραβίασις τῶν μᾶλλον ἀδιαφιλονεικῶν δικαιωμάτων. Διέθεσε ἐνώπιον τῆς Κοπενάγης πλοῖα ἰσόπεδα φέροντα φοβεράς κανονοστοιχίας· ὠπλισε προσέτι μικρὸν τινα στόλον ἐκ δέκα πλοίων τῆς γραμμῆς, ὅστις περιέμενε μόνον τοὺς ναύτας ἐκ τῆς Νορβηγίας· ἀπετέλου δὲ τότε οἱ Νορβεγοὶ τὴν κυρίαν δύναμιν τοῦ δανικοῦ στόλου.

Πρὸς τὰς προετοιμασίας ταύτας τῆς Δανιμαρκίας προσετίθεντο καὶ αἱ τῆς Σουηδίας καὶ Ῥωσσίας δυνάμεις· ἡ Σουηδία διέθεσε τοὺς στρατοὺς αὐτῆς ἀπὸ τῆς Γοθεβόργης ἕως εἰς τὸ Σούνδ, καὶ ὠπλισε τὴν Καρλσκρόναν εἰς τὴν Βαλτικὴν καθὼς καὶ πάντα τὰ προσιτὰ μέρη τῆς θαλάσσης ταύτης. Ὁ βασιλεὺς Γουστάβος Ἀδόλφος ἐβίαζε τὸν Ναύαρχον Κροστέδτ ν' ἀποτελειώσῃ τὸν ὀπλισμὸν τοῦ Σουηδικοῦ στόλου, συγκειμένου ἐκ δύο φρεγατῶν καὶ ἐξ ἑπτὰ πλοίων, τὰ ὁποῖα ἦσαν ἔτοιμα ν' ἀποπλεύσωσιν ἅμα ἤθελεν διαλυθῆ οἱ χειμερινοὶ πάγοι· οἱ Ῥώσοι εἶχον δώδεκα πλοῖα εἰς Ρίβελιον, ἅτινα ἐκωλύοντο ἐπίσης ὑπὸ τοῦ πάγου.

Τὴν εἰκοστὴν πρώτην Μαρτίου ἀγγλικὴ τις φρεγάτα ἠγχυροβόλησεν εἰς Ἐλσενῶρ καὶ ἀπεβίβασεν ἐκεῖ τὸν Κύριον Βανσιττάρτ ἐπιτετραμμένον πρότασιν οὐδετερότητος πρὸς τὴν Δανικὴν Κυβέρνησιν. Ὁ Κύριος Βανσιττάρτ ἐνεχείρισεν εἰς τὸν Κύριον Δρυμόνδ, ἐπιτετραμμένον τὰς ἀγγλικὰς ὑποθέσεις, τὸ τηλεγράφων τοῦ ἀγγλικοῦ ἀνακτοβουλίου. Διὰ τοῦ τηλεγράφου τούτου ἀπήτη ἡ Ἀγγλία παρὰ τῶν Δανῶν νὰ ἀποσυρθῶσιν ἐκ τῆς ναυτικῆς ὁμοσπονδίας τῆς οὐδετερότητος, ν' ἀνοίξωσι τοὺς λιμένας αὐτῶν εἰς τοὺς Ἄγγλους καὶ νὰ ἐπανεέλθωσιν εἰς τὸν προσωρινὸν συμβιβασμὸν τοῦ αὐγούστου μηνὸς τοῦ παρελθόντος ἔτους. Ὁ βασιλόπαις τῆς Δανιμαρκίας ἀπέβριψεν εὐτόλμως τὴν πρότασιν ταύτην καὶ ἀπεκρίθη ὅτι ἡ Δανιμαρκία καὶ οἱ σύμμαχοι αὐτῆς δὲν ἐκήρυξαν παντάπασιν τὸν πόλεμον, ὅτι περιορίσθησαν εἰς τὸ νὰ δημοσιεύσωσι μόνον τὰς ἀρχὰς των περὶ ναυτικοῦ δικαίου, ὅτι οἱ Ἄγγλοι ἦσαν ἐπιθετικοί, διότι εἰς ἀντικείμενον διεθνούς δικαίου ἀπεκρίθησαν διὰ σφαιροβολισμῶν, ὅτι ἡ Δανιμαρκία δὲν ἤθελεν ἀρχίσει τὰς ἐχθροπραξίας, ἀλλ' ἤθελεν ἀποκρούσει τὴν δύναμιν διὰ τῆς δυνάμεως. Ὁ ἀνδρεῖος τῆς Κοπενάγης λαὸς ὑπεστήριζεν εὐγενῶς τὴν ἀπόκρισιν τοῦ βασιλόπαιδος ὁ ὁποῖος ἀντεπροσώπευεν αὐτὸν τοσοῦτον ἀξιοπρεπῶς, καὶ ἦτο ὅλος ἔνοπλος, ὅθεν πρὸς τὴν φωνὴν τοῦ ἡγεμόνος του συνεκρότησε παρευθὺς στρατιωτικὰ σώματα ἐθελοντῶν. Ὀκτακόσιοι μαθηταὶ ἔλαβον τὰ ὄπλα, ὅσοι ἠδύναντο νὰ κρατῶσι λίγον ἐβόηθον τοὺς ἐργάτας τοῦ μηχανικοῦ κατὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῶν ἀμυντικῶν ἔργων, πανταχοῦ ἤγειρον ὀχυρώματα. οἱ δὲ Κύριοι Δρυμόν καὶ Βανσιττάρτ ἀνεχώρησαν ὠργισμένοι ἐκ τῆς Κοπενάγης, ἀπειλοῦντες τὴν δυστυχῆ ταύτην πόλιν διὰ τῶν κερκυνῶν τῆς Ἀγγλίας.

Τὴν εἰκοστὴν τετάρτην ἐφθασαν εἰς τὸν στόλον, ὅστις ἀπ' ἐκείνης τῆς στιγμῆς ἠτοιμάζετο ν' ἀρχίσῃ τὰς ἐχθροπραξίας.

Ὁ Νέλσον καὶ ὁ Πάρκερ συνεκρότησαν πολεμικὸν συμβούλιον ἐντὸς τοῦ στόλου, συζητήσαντες τὰ σχέδια τῶν πολεμικῶν ἐργασιῶν, καὶ οἱ μὲν ἤθελεν νὰ διέλθωσι διὰ τοῦ Σούνδ, οἱ δὲ διὰ τοῦ μεγάλου Βέλτ' ὁ Νέλσον διασχυρίσθη, ὅτι ἦτο εἰδικότερον πάντων ἦτο νὰ εἰσελθῶσιν ὅσον ταχύτερον εἰς τὴν Βαλτικὴν καὶ νὰ ἐμφανισθῶσιν ἐνώπιον τῆς Κοπενάγης, ἵνα κωλύσωσιν τὴν ἐνωσιν τῶν συμμαχῶν, ἅμα δὲ εἰσελθούσαι εἰς τὴν Βαλ-

τικὴν αἰ ἀγγλικαὶ δυνάμεις ὤφειλον νὰ διαιρεθῶσι, καὶ μέρος μὲν νὰ διευθυνθῆ πρὸς τὴν Κοπενάγην ἵνα καταπλήξῃ διὰ πραξικοπίας τινὸς τοὺς Δανούς, μέρος δὲ πρὸς τὴν Σουηδίαν καὶ τὴν Ῥωσσίαν, ἵνα καταστρέψῃ τοὺς στόλους τῆς ἀρκταῦ εἶχον δὲ εἴκοσι πλοῖα τῆς γραμμῆς, τριάκοντα περὶπου φρεγάτας καὶ διάφορα ἄλλα μικρότερα πλοῖα. Ὁ Νέλσον ὑπέσχετο ὅτι, μετὰ δώδεκα πλοίων ἠδύνατο νὰ καταστρέψῃ τὸν τε Δανικὸν καὶ τὸν Ῥωσικὸν στόλον, μέρος δὲ τοῦ λοιποῦ ἀγγλικοῦ στόλου νὰ σφαιροβολήσῃ τὴν Κοπενάγην. Καὶ ὡς πρὸς τὴν διάβασιν τοῦ πορθμοῦ ὁ Νέλσον εἶπεν, ὅτι ἐπρωτίμα νὰ ὑποστῇ τὸν σφαιροβολισμὸν τοῦ Σούνδ καὶ νὰ διέλθῃ ἐκεῖθεν ἢ νὰ διακινδυνεύσῃ εἰς τὰ ἀβαθῆ καὶ ἐπικίνδυνα ὕδατα τοῦ μεγάλου καὶ τοῦ μικροῦ Βέλτ.

Ὁ Πάρκερ ἤττον ἐπιχειρηματίας τοῦ Νέλσονος ἀπεπειράθη κατὰ τοῦ μεγάλου Βέλτ τὴν εἰκοστὴν ἕκτην Μαρτίου, ἐπειδὴ δὲ πλοῖα τινα ἤγγισαν εἰς τὸ ἔδαφος τῆς θαλάσσης ὁ γενικὸς ἀρχηγὸς ἐπανήγαγε τὸν στόλον ἀποφασίσας νὰ βιάσῃ τὴν διόδον τοῦ Σούνδ. Κατ' ἐκείνην τὴν στιγμὴν ἔπνεε σφοδρὸς βορειοδυτικὸς ἄνεμος, τοιοῦτος ὁποῖος ἐχρειάζετο διὰ τοὺς θαλασσοποροῦντας εἰς τὸν πορθμὸν ἐκεῖνον, διευθυνομένους βορειοδυτικῶς εἰς τὸ νοτιοανατολικόν, μέρος ἕως εἰς τὸ Ἐλσενῶρ καὶ καταβαίνοντας μετὰ ταῦτα σχεδὸν καθέτως πρὸς ἐκ βορρᾶ πρὸς νότον· ὁ στόλος βοηθούμενος ὑπὸ τοῦ ἀνέμου προέβαιεν εὐτόλμως κατ' ἴσην ἀπόστασιν ἐκ τῶν δύο παραλίων. Καὶ ὁ μὲν Νέλσον ἦτο εἰς τὴν ἐμπροσθοφυλακὴν, ὁ δὲ Πάρκερ εἰς τὸ μέσον καὶ ὁ Ναύαρχος Γκραβὲ εἰς τὴν ὀπισθοφυλακὴν· τὰ μεγάλα πλοῖα ἀπετέλουσαν μίαν μόνην γραμμὴν ἐν τῷ μέσῳ τοῦ πορθμοῦ· πρὸς τὰ πλάγια τούτων δύο στολίσκοι βομβαρδοφόροι ἐπλησίασαν ὁ μὲν πρὸς τὴν παραλίαν τῆς Δανιμαρκίας, ὁ δὲ πρὸς τὴν τῆς Σουηδίας, ἵνα κτυπήσωσι πλησιέστερον τὰς κανονοστοιχίας τοῦ ἐχθροῦ. Ἄμα ὁ στόλος ἐνεφανίσθη εἰς τὸ Ἐλσενῶρ, τὸ φρούριον τῆς Κρονεβόργης ἤρχισε τὸ πῦρ· ἕκατὸν τηλεβόλα τοῦ πρώτου μεγέθους ἐξέμισαν συνάμα βόμβας καὶ πεπυρακτωμένας σφαίρας, ἀλλ' ὁ Ἄγγλος Ναύαρχος παρατήρησας ὅτι ἡ παραλία τῆς Σουηδίας εἶσιχα σχεδὸν ὀλοτελῶς, διότι ἡ γηραιὰ κανονοστοιχία αὐτῆς συγκειμένη ἐξ ὀκτῶ τηλεβόλων μάλιστα ἠδύνατο νὰ σφαιροβολῇ ἐκ διαλειμμάτων, ἐπλησίασε παρευθὺς, καὶ οἱ Ἄγγλοι διέβησαν ἐμπιζίνοντας τοὺς Δανούς τῶν ὁποίων αἱ βολαὶ τῶν σφαιροβόλων ἀπέιχον διακοσίας περὶπου ὀρ-

γυιὰς τῶν ἀγγλικῶν πλοίων. Οἱ στολίσκοι τῶν βομβαρδοφόρων, οἵτινες περιέζωσαν ἐκ τοῦ πλησίον τὴν Δανικὴν παραλίαν, ἐδέχοντο καὶ ἀπέπεμπον πλῆθος σφαιρῶν, ἀλλὰ μόνις ὀλίγοι ἐπληρώθησαν ἐξ ἀμφοτέρων τῶν μερῶν. Εἰς τὸ Ἐλσενῶρ μία μόνη οἰκία ἔπαθεν ἐκ τοῦ ἀγγλικοῦ πυρός καὶ τοῦτο ἦτο μοναδική τις σύμπτωση, διότι ἡ οἰκία αὕτη ἦτο ἡ τοῦ Ἄγγλου προξένου. Ὁ στόλος ὀλόκληρος ἠγκυροβόλησε περὶ τὴν μεσημβρίαν εἰς τὸ μέσον τοῦ κόλπου τῆς νήσου Ἰβένης.

Καταβάνει ὁ κόλπος οὗτος ἐκ βορρᾶ πρὸς μεσημβρίαν ἐπὶ εἴκοσι περίπου λεύγας, πλατύνεται δὲ καὶ συστέλλεται ἀπὸ τριῶν μέχρι δώδεκα λευγῶν καὶ ὀλίγας διαβάσεις ἐπιτηδείας παρέχει εἰς τοὺς θαλασσοποροῦντας· εἴκοσι περίπου λεύγας ὡς ἔγγιστα πρὸς μεσημβρίαν παρουσιάζεται ἡ Κοπενάγη μόνις φαινόμενη ὑπεράνω τοῦ ὕδατος, ἀποτελοῦσα ἐπιφανείαν ἐπικλινῆ, ἣτις ἄπτεται διὰ τῶν πυρῶν αὐτῆς τῆς ἐπιφανείας τῆς θαλάσσης· ὁ κόλπος εἶναι εὐρύτατος κατὰ τὸ μέρος τοῦτο καὶ διαιρεῖται ὑπὸ τῆς χαμηλῆς νήσου Φαλχόλμης εἰς δύο πλοῖμους πορθμοῦς, τὸν μὲν ἕνα καλούμενον διάβασιν τοῦ Μαλμῶ καὶ ἐκτεινόμενον πρὸς τὴν παραλίαν τῆς Σουηδίας, ὀλίγον δὲ προσιτὸν εἰς τὰ μεγάλα πλοῖα, τὸν δὲ ἕτερον Δρόγδεν ἐκτεινόμενον πρὸς τὴν παραλίαν τῆς Δανιμαρκίας, προτιμώμενον δὲ συνήθως διὰ τὴν θαλασσοπλοῖαν. Ὁ τελευταῖος οὗτος διαιρεῖται διὰ τινος ἀμμάδου σύρτιδος εἰς δύο διαβάσεις, τῶν ὁποίων, ἡ μὲν καλουμένη βασιλικὴ διάβασις, κεῖται παραλλήλως πρὸς τὴν πόλιν τῆς Κοπενάγης, ἡ δὲ ὑπὸ τὸ ὄνομα «διάβασις τῶν Ὀλλανδῶν» κεῖται πρὸς τὸ ἄλλο μέρος τοῦ Μίδελ Γρούνδ· οἱ Δανοὶ λοιπὸν κατεστάθησαν εἰς τὴν βασιλικὴν διάβασιν ἀφίνοντες τὴν ἐτέραν ἀνοικτὴν εἰς τοὺς Ἄγγλους, σκεφθέντες ὅτι εἶναι συμφερότερον εἰς αὐτοὺς νὰ ὑπερασπίσωσι τὴν Κοπενάγην παρὰ ν' ἀπαγορεύσωσι εἰς τοὺς Ἄγγλους τὴν εἴσοδον εἰς τὴν Βαλτικὴν· ἀλλ' ἦτο βέβαιον ὅτι ὁ Πάρκερ καὶ ὁ Νέλσον δὲν ἤθελον νὰ εἰσχωρήσωσι παντάπασιν εἰς τὴν Βαλτικὴν πρὶν ἢ κατακρημνίσωσι τὰ ὀχυρώματα τῆς Κοπενάγης καὶ καταστρέψωσι τὰς θαλασσίους δυνάμεις, τὰς ὁποίας οἱ οὐδέτεροι ἠδύναντο νὰ συνενώσωσιν εἰς τὸ μέρος τοῦτο.

Τὰ τῆς ὑπερασπίσεως τῶν Δανῶν μέσα συνίσταντο εἰς κανονοστοιχίας ἀκινήτους, κειμένους δεξιὰ καὶ ἀριστερὰ τοῦ λιμένος καὶ εἰς γραμμὴν τινὰ κανονοστοιχιῶν κινουμένων ἢ πλοίων ἰσοπέδων, εὐρισκομένων ἤδη ἐν τῷ μέσῳ τῆς Βασιλικῆς

διαβάσεως καθ' ὅλον τὸ μήκος τῆς Κοπενάγης ἐπι σκοπῆ τοῦ νὰ ἀπομακρύνωσι τοῦ φρουρίου τὸ ἐχθρικὸν πῦρ. Πρὸς ἄρκτον τῆς θέσεως ταύτης εὐρίσκειτο κτίριον τι καλούμενον «κτίριον τῶν τριῶν στεμμάτων» ἐντελῶς κεκλεισμένον πρὸς τὰ ἄνω καὶ δεσπόζον τῆς εἰσόδου αὐτῆς τοῦ λιμένος· τὸ ὀχύρωμα τοῦτο ἦν ὡς τὰ πυρὰ τοῦ πρὸς τὰ τῆς ἀκροπόλεως τῆς Κοπενάγης, ἦσαν δὲ ἐπ' αὐτοῦ ἐξήκοντα ἢ ἑβδομήκοντα τηλεβόλα μεγίστης χορητικότητος· τέσσαρα πλοῖα τῆς γραμμῆς τῶν ὁποίων δύο ἦσαν ἠγκυροβόλημένα, δύο δὲ ὑπὸ τὰ ἰστία, περιπλέον μία φρεγάτα ἐπίσης ἰστιοφόρος· ταῦτα ἔφραττον τὸν πορθμὸν τὸν ἄγοντα εἰς τὸν λιμένα. Ἐκ τοῦ φρουρίου τοῦτου ὅταν κατέρχηται τις πρὸς μεσημβρίαν, ἔκειτο εἴκοσι μεγάλα πλοῖα φέροντα τηλεβόλα καὶ πληροῦντα τὸ μέσον τῆς βασιλικῆς διαβάσεως, συνεδέοντο δὲ ταῦτα πρὸς τὰς ἐν ζηρᾷ κανονοστοιχίας, τὰς ἐπὶ τῆς νήσου Ἀμάκ κειμένας, ὅθεν ἡ ἀμυντικὴ γραμμὴ τῶν Δανῶν ἐστηρίζετο πρὸς ἀριστερὰν ἐπὶ τοῦ φρουρίου τῶν τριῶν στεμμάτων, πρὸς τὰ δεξιὰ δὲ ἐπὶ τῆς νήσου Ἀμάκ, κατέχουσα κατὰ τὸ μήκος αὐτῆς τὸ μέσον τῆς βασιλικῆς διαβάσεως. Τὸ ὀχύρωμα τῶν τριῶν στεμμάτων δὲν ἠδύναντο ἀκόπως νὰ παραβιάσῃ ὁ ἐχθρὸς, ὡς ὑπερασπιζόμενον ὑπὸ ἑβδομήκοντα μεγάλων τηλεβόλων καὶ πέντε πλοίων, τῶν ὁποίων τὰ τρία ἦσαν ὑπὸ τὰ ἰστία, ἡ δὲ γραμμὴ τῆς ἀνθορμήσεως συνέκειτο ἀπ' ἐναντίας ἐκ πλοίων ἀκινήτων, ἐκτεινόμενη παρὰ τὸ δέον ἄνευ συνδέσμου χωρὶς νὰ ἔχη τὰ μέσα τῶν ἐλιγμῶν, καὶ, ὡς πρὸς τὸν σκοπὸν τὸν ὁποῖον συνέλαβον ἵνα φράξωσι τὸ μέσον τῆς θέσεως, ἐξέχουσα παρὰ τὸ δέον τοῦ σημείου τῆς ὑπερασπίσεως, δηλαδή ἐκ τῶν ἀκινήτων κανονοστοιχιῶν τῆς νήσου Ἀμάκης· ἡ νήσος αὕτη εἶναι κυρίως ἡ ἐξακολούθησις τῆς παραλίας ἐπὶ τῆς ὁποίας κεῖται ἡ Κοπενάγη, ὅθεν ἡ γραμμὴ τῆς ἀνθορμήσεως ἠδύναντο νὰ προσβληθῇ ἐκ δεξιῶν ἐὰν συνέκειτο ἐκ τινος ἰστιοφόρου μοίρας ἱκανῆς νὰ κινῆται, ἂν ἦτο τοῦλάχιστον μᾶλλον συμπεπικνωμένη καὶ ἐστηρίζετο ἐπὶ τοῦ αἰγιαλοῦ. Τότε βεβαίως οἱ Ἄγγλοι δὲν ἤθελον ἐξέλθει ὧοι καὶ ἀθλαβεῖς ἐκ τῆς προσβολῆς ταύτης· ἀλλ' οἱ Δανοὶ προσαρτῶντες μεγάλην βαρῦτητα εἰς τὸν πολεμικὸν αὐτῶν στόλον, μὴ δυνάμενοι ἐν περιπτώσει καταστροφῆς νὰ τὸν ἀναπληρώσωσι καὶ μὴ λαβόντες μάλιστα ὅλους τοὺς ναύτας ἐκ τῆς Νορβηγίας διὰ νὰ τὸν συμπληρώσωσιν, ἔκλεισαν αὐτὸν ἐντὸς τοῦ λιμένος νομίζοντες ὅτι, ἠδύναντο διὰ πλοίων σχεδὸν ἀχρη-

στῶν ν' ἀναπληρώσωσιν ἔργον κινουμένων κανονοστοιχιῶν.

Οἱ ἀνδριότεροι αὐτῶν ναῦται, διοικούμενοι ὑπὸ ἀτρομήτων ἀξιωματικῶν ὑπῆρέτουν εἰς τὸ πυροβολικὸν τῶν πεπαλαιωμένων τούτων καὶ ἠγκυροβόλημένων πλοίων.

Οἱ Ἄγγλοι φθάσαντες εἰς Κοπενάγην, πρὶν ἢ πάντα τὰ οὐδέτερα ναυτικά κατορθώσωσι τὴν ἐνωσίν των, ἠδύναντο νὰ διέλθωσι πρὸς ἀνατολὰς τοῦ Μίδελ Γρούνδ, μὴ φροντίζοντες πολὺ περὶ τῶν Δανῶν τῶν εὐρισκομένων εἰς τὴν βασιλικὴν διάβασιν, καὶ νὰ κατέλθωσι διὰ τῆς τῶν Ὀλλανδῶν εἰς τὴν Βαλτικὴν· ἀλλὰ φαίνεται, ὅτι ἐπροτίμησαν νὰ ὠφεληθῶσιν ἐκ τῆς μονώσεως τῶν Δανῶν, νὰ τοὺς ἀποσπάσωσι διὰ τολμηρᾶς τινος πραξικοπίας ἐκ τῆς ὁμοσπονδίας καὶ, γενόμενοι κύριοι τῆς εἰσόδου τῆς Βαλτικῆς, νὰ ὀρμήσωσι τάχιστα κατὰ τῶν Σουηδῶν καὶ τῶν Ρώσων. Τὸ σχέδιον τοῦτο ἦτο συνετὸν καὶ τολμηρὸν συνάμα καὶ ἦν ὡς τὰς δύο γνώμας τοῦ Πάρκερ καὶ τοῦ Νέλσονος, οἵτινες σπανίως ἦσαν σύμφωνοι.

Ἡ τριακοστὴ πρώτη Μαρτίου καὶ ἡ πρώτη Ἀπριλίου παρήλθον εἰς ἐξέτασιν τῶν Δανικῶν γραμμῶν· οἱ Ἄγγλοι κατεγίνοντο νὰ καταμετρήσωσι τὸ πλάτος καὶ τὸ βάθος τῶν διαβάσεων, ἵνα διαγράψωσι σχέδιον προσβολῆς. Ὁ Νέλσον καὶ ὁ Πάρκερ, οἵτινες ἦσαν οἱ γηραιότεροι τοῦ στόλου, καθὼς ἐπίσης καὶ ὁ διοικητὴς τοῦ πυροβολικοῦ, μετέβησαν ἐπιτοπίως ἵνα κατασκοπεύσωσιν οὗτοι αὐτοὶ ἐπὶ τῶν πάγων καὶ ἐνίοτε ὑπὸ τὰς βολὰς τῶν ἐχθρικῶν σφαιροβόλων ὁ Νέλσον ἰσχυρίσθη, ὅτι μετὰ δέκα πλοίων ἠδύναντο νὰ προσβάλλῃ καὶ κυριεύσῃ τὴν δεξιὰν γραμμὴν τῶν Δανῶν, τὸ σχέδιόν του ἦτο νὰ καταβῇ κατὰ μήκος τοῦ Μίδελ-Γρούνδ διὰ τῆς διαβάσεως τῶν Ὀλλανδῶν καὶ ν' ἀναβῇ μετὰ ταῦτα διὰ τῆς βασιλικῆς, ὅθεν ἔμελλε νὰ ἔλθῃ ἀντιτάττων πλοῖον πρὸς πλοῖον πρὸς τὴν γραμμὴν τῶν Δανῶν εἰς ἀπόστασιν ἑκατὸν ὀργυιῶν· ἤθελε προσέτι νὰ κτυπήσῃ διὰ τινος μοίρας τοῦ στόλου τὴν ἀκίνητον κανονοστοιχίαν τῶν τριῶν στεμμάτων, καὶ ἀφοῦ τελειώσῃ τὸ πῦρ ν' ἀποβιάσῃ ἐκεῖ ἕως χιλίους ἀνδρας, ἵνα καταλάβωσιν ἐξ ἐφόδου τὸ ὀχύρωμα τοῦτο. Ὁ Πάρκερ δὲν ἔμελλε νὰ μετέξῃ τῆς τολμηρᾶς ταύτης πράξεως· συνεφωνήθη μεταξύ των νὰ διαμείνῃ οὗτος ὅπισθεν σφαιροβόλων τὴν ἀκρόπολιν καὶ παραλαμβάνων τὰ βεβλαμμένα πλοῖα· συνήνεσε μὲν ὁ Πάρκερ πρὸς τοῦτο ἀλλ' ἐπὶ τῷ ὄρω, ὅτι δὲν ἤθελεν ἐκτεθῆ παρὰ τὸ δέον κατὰ τὸ ἐπι-

χειρήμα τοῦτο ἐὰν ἐπαρουσιάζοντο μεγάλα δυσκολία· ὅθεν παρεχώρησε μόνον δώδεκα πλοῖα εἰς τὸν Νέλσον· τὴν πρώτην Ἀπριλίου περὶ τὸ ἑσπέρας ὁ Νέλσον κατήλθε διὰ τῆς διόδου τῶν Ὀλλανδῶν καὶ ἐλθὼν προσωρμίσθη πολὺ κάτωθεν τῆς Κοπενάγης εἰς τὴν ἄρκτον τῆς νήσου Ἀμάκ, καλούμενον Δραγῶ, ἐχρειάζετο δὲ, ὅπως εἰσέλθῃ εἰς τὴν βασιλικὴν διόδον καὶ ὑπερβῇ αὐτὴν, ἄνεμος ὅλως ἐναντίος ἐκείνου, ὅστις τὸν ἐβοήθησεν ἵνα κατέλθῃ διὰ τῆς διόδου τῶν Ὀλλανδῶν. Καὶ τῷ ὄντι τὴν ἐπαύριον τὸ πρῶτ' ἄνεμος ὅλως ἀντίθετος τοῦ ἐσπερινοῦ ἔπνευσε κατὰ τὴν ποθυμένην διεύθυνσιν, ὅθεν ἀνέβη διὰ τῆς βασιλικῆς διόδου διαπλέον ἀναμέσον τῆς γραμμῆς τῶν Δανῶν καὶ τῶν ἀβαθῶν ὑδάτων τοῦ Μίδελ-Γρούνδ καὶ ἐν ᾧ προηγουμένως διηρεύνησαν τὸ βάθος τῆς διαβάσεως ταύτης τρία μεγάλα πλοῖα ἐκάθησαν ἐπὶ τοῦ Μίδελ-Γρούνδ, ὅθεν ὁ Νέλσον εὐρέθη μόνον ἐπὶ κεφαλῆς ἐννέα πλοίων, ἀλλ' οὐδόλως ἐδειλίασε καὶ ἐλθὼν ἀντιπαρετάχθη πλησίον τῆς γραμμῆς τῶν Δανῶν εἰς ἀπόστασιν ἣτις ἔμελλε νὰ καταστήσῃ καταστρεπτικὰ τὰ ἀποτελέσματα τοῦ πυροβολισμοῦ· ἡ ἔλλειψις τῶν τριῶν πλοίων ἐγένετο ἐπαισθητὴ κατὰ τὴν προσβολὴν τῆς κανονοστοιχίας τῶν τριῶν στεμμάτων.

Περὶ τὴν 40 τῆς πρωίας ὅλος ὁ ἀγγλικὸς στόλος ἦτο παρατεταγμένος δεχόμενος καὶ ἀντιπέμπον τρομακτικὸν πῦρ· μοῖρα τις βομβαρδοφόρων, ἐν ᾗ εἰσῆρχετο ὀλίγον ὕδωρ, ἔκειτο ἐπὶ τοῦ ἀβαθοῦς μέρους τοῦ Μίδελ-Γρούνδ καὶ ἐξέπεμπε βόμβας ἐπὶ τῆς Κοπενάγης, διερχομένης ὑπεράνω τῶν δύο στόλων. Οἱ Δανοὶ εἶχον 800 τηλεβόλα εἰς τὴν κανονοστοιχίαν, προξενούντες μεγάλην δι' αὐτῶν ζημίαν εἰς τοὺς Ἄγγλους· οἱ ἀξιωματικοὶ οἱ διοικούντες τὰς ἰσοπέδους σχεδίας ἀνέπτυξαν κατὰ τὴν περίστασιν ταύτην σπανιωτάτην ἀνδρίαν καὶ εὐρον εἰς τοὺς πυροβολιστὰς αὐτῶν εὐγενεστάτην ἀφοσίωσιν.

(ἔπεται συνέχεια)

ΟΙ ΕΚ ΠΑΙΔΩΝ ΜΗΗΣΤΕΥΘΕΝΤΕΣ.

(Συνέχεια· ἴδε φυλλάδιον 20.)

Ὁ Ἰερώνυμος ἐπληροφόρηθη πάντα τὰ συμβάντα ἐκ τῶν ἐφημερίδων· ὁ θάνατος τῆς Βικτωρίας τόσον ὀλίγον μετὰ τὴν ἐπιστολὴν του ἐπῆλθεν, ὡς οὐδόλως ἀμφίβαλλε περὶ τῆς αἰτίας τῆς συμπτώσεως τῶν δύο γεγονότων. Καὶ ἐλυπήθη μὲν ἡ

ἀστατος καρδία του, και επί τινας ημέρας ἐφαινετο παρά τὸ σύνθημα σκεπτικὸς και σοβαρὸς, ἀλλὰ μετ' ὀλίγον ἀνεμίχθη αὐθις ἐν τῇ τύρβῃ τοῦ κόσμου, και ὡς ἔχων ἤδη πλήρη και ἐντελή τὴν ἀνεξαρτησίαν του κατεσίγασε τὸν ἔλεγχον τοῦ συνειδότης του, τὸ ὁποῖον, ἐν παρόδῳ εἰρήσθω, εἶχε λίαν ἐλαστικόν.

Ἐν τούτοις ἡ εὐδαιμονία τὴν ὁποίαν ἐνόμιζεν ὅτι ἀπέκτησεν. ὀπισθοχώρει ἀείποτε ἐνώπιόν του. Ἀπαλλαχθεὶς τοῦ βαρέως ζυγοῦ, ὅστις τὸν ἐττεινοχώρει, δὲν ἐγνώριζε πῶς νὰ μεταχειρισθῇ τὴν ἐλευθερίαν, ἥτις τῷ ἐδόθη ὀυδέποτε σκεφθεὶς, ἡ γνῶσις ὅτι τὸ αἴτιον τοῦ κόρου ἐνάκειτο ἐν τῇ καρδίᾳ του. Ἐπεσκέφθη ὅθεν τὴν Ἐνετίαν, τὸ Βερολίνον, τοὺς Πηρισίους, τὸ Λονδίνον και ἐπανεῖδε τὴν Γερμανίαν ἐν ἣ ἄλλοτε εὖρε τόσα θέλγητρα τῆς ζωῆς. Ἀλλ' ὅμως φεῦ! τὴν λύπην μόνον και τὴν ἀηδίαν ἀπῆντησε παντοῦ. Ἐδαπάνησεν ἄφθονον χρυσόν, ἐπὶ μέχρι σταγόνος τὸ ποτήριον τῶν ἡδονῶν, ἔτρεξε παντοῦ, ἐνθα ἐφαίνετο σκία εὐδαιμονίας μάταιαι προσπάθειαι! μετὰ ὀλιγοχρόνιον δοκιμασίαν, ὑπέροπε ἐξήντημένος ἐνέπεσεν αὐθις εἰς τὴν ἀηδίαν και τὴν νοσταλγίαν.

Τρία ἐτη διήρκεσεν ἡ περιήγησις του, ἐκ τῆς ὁποίας οὐδὲν ἔτερον ἐκέρδισεν ἢ θλίψιν ἀπειρον, και τὴν θλιβεράν πεποίησεν ὅτι οὐδέποτε θά δυνήθη ν' ἀπαλλαγῇ αὐτῆς. Ἐπανῆλθεν εἰς Νεάπολιν, οἱ δὲ φίλοι του μὴ δυνάμενοι νὰ τὸν ἀναγνωρίσωσιν, ἀπέδιδον τὴν μεταβολὴν του εἰς ἰδιοτροπίαν, ἣν ἐν Ἀγγλίᾳ ἀπέκτησεν.

Ἡ ἀπελπίσια κατέλαθεν αὐτόν· προσέτρεξεν εἰς τὰς παραδοξότερας διασκεδάσεις, ἐβρίθη εἰς τὰς πλέον ἀκατανοήτους και δαπανηρὰς φαντασιοπληξίας, ἀλλ' ἡ χαρὰ δὲν ἠδυνήθη πλέον νὰ εἰσέλθῃ εἰς τὸ τεταλαπαρημένον πνεῦμα του, ἡ ἀγρία ἡδονὴ ἐφρουγε πρὸ αὐτοῦ, και ὁ ἀτυχὴς οὐδεμίαν πλέον εὐρισκὲν ἀνάπαυσιν.

Ἐπὶ τέλους ὅμως ἡ τύχη ἡ ὅλαι αἱ ἀπηλιπεμέναί προσπάθειαι του τὸν συνέδραμον. Περιφερόμενος ἐν μιᾷ ὠραίᾳ ἐαρινῇ ἡμέρᾳ εἰς τὰς ὁδοὺς τῆς Νεαπόλεως, εἰσῆλθε, χωρὶς νὰ γνωρίζῃ διατί, εἰς ἐκκλησίαν τινὰ, ἐνθα ἔψαλλον τὸν ἔσπερινόν· οἱ κώδωνες ἤχουν, τὸ φῶς τῶν λαμπάδων ἐφώτιζε τὸ θυσιαστήριον, και ἐν μέσῳ τοῦ χωροῦ, τὸ ἄσμα τῶν ψαλμῶν ὑψουτο μέχρι τῶν θόλων. Ἐν τῇ σκοτίᾳ και τῇ σιωπῇ τῇ πανταυτοῦ ἐπικρατούσῃ παρετήρησεν ὁ ἱερώνυμος γυναῖκα τινὰ πενήμιως ἐνδεδυμένην, γονυκλινῆ ἐνώπιον τοῦ θυσιαστηρίου και βεθυθισμένην εἰς βαθεῖαν κατάνυξιν. Τὸ εὐγε-

νὲς και συγκινητικὸν ἦθος τῆς τὸν προσέβαλε μολονότι δὲ δὲν ἠδυνήθη νὰ διακρίνῃ τοὺς χαρακτῆρας τῆς, οὗς μέλας πέπλος ἐκάλυπτεν, ἐκ τοῦ χαρίεντος ὅμως ἀναστήματός τῆς, ἐκ τῶν ἀπλῶν και κερυποπρεπῶν ἐνδυμάτων τῆς, ἐκ τοῦ τρόπου τῆς τέλους διέκρινε γυναῖκα ὑψηλῆς περιωπῆς και μεγίστης ὠραιότητος. Ἐκ στολῇ δύο ὑπηρεταὶ ἴσταντο ὀπισθεν τῆς, ὅτινες βεβαίως τὴν συνώδευον, διότι οὐδεὶς ἄλλος ἦτο πλησίον τῆς, ὅπως ὑποθέσῃ τις ὅτι εἰς αὐτὸν ἀνήκον. Ἀμα ἐτελείωσεν ὁ ἔσπερινός, ὁ λαὸς ἠτοιμάσθη ν' ἀπέλθῃ, και μετ' αὐτοῦ και ἡ ὠραία ἀγνωστος. Ἠγέρθη λοιπὸν ἀπὸ τὰς βαθμίδας, ἐν αἷς ἐγονυπέτει· οἱ ὑπηρεταὶ τῆς ἔλαβον ὁ μὲν τὸ προσευχητάριον, ὁ δὲ τὸ ἄκρον τῆς ἐσθῆτος τῆς. Ὁ μαρκήσιος τότε εἶδε πρόσωπον τοῦ ὁποίου ἡ λίαν εὐγενὴς ὠραιότης και ἡ θεία ἔκφρασις τὸν ἐμάγευσαν. Τὰ θέλγητρα τῆς ἐπηύξανεν ἡ μεγάλη ὠχρότης τῆς, ἔνεκα τῆς ὁποίας ἔτι μᾶλλον ἐσπινθηροβόλουν οἱ μεγάλοι μέλανες ὀφθαλμοὶ τῆς· ὁ ἱερώνυμος κατελήθη ὑπὸ ἐκτάκτου συγκινήσεως, τὴν ἠκολούθησε και ἐστάθη ἐγγὺς τῆς θύρας τῆς ἐκκλησίας, ὅπως δυνήθη νὰ τὴν ἴδῃ ἐξερχομένην· εὖρε δὲ αὐτὴν ἐν τῷ ὑπαίθρῳ ὠραιότεραν ἢ ἐν τῷ σκότει τοῦ ναοῦ.

Τὴν στιγμὴν ἐκείνην ἐπροχώρησεν περικαλλῆς ὄχημα, εἰς τὸ ὁποῖον εἰσῆλθεν ἡ ἀγνωστος κυρία και ἀνεχώρησεν. Ὁ μαρκήσιος ἔμεινεν ἀκίνητος και ἔκθαμβος ὡς νὰ διετέλει ὑπὸ τὸ κράτος ὀπτασίας. Εἰσελθὼν τέλος και αὐτὸς εἰς τὸ ὄχημα, εὐρισκόμενος ἔμπροσθεν τῆς ἐκκλησίας, ἐσύστησεν εἰς τὸν ἀμαξήλαττην νὰ ἀκολουθήσῃ ἀκριβῶς τὸ ὄχημα τῆς ἀγνωστού. Ἐξῆλθον οὕτως μετὰ τινὰς περιστροφὰς ἐκτὸς τῆς πόλεως και ὠδευον ἐπὶ ὁδοῦ μονήρους, ἀγούσης εἰς τὴν ἐξοχήν. Οἴκοι μόνον τινὰς ἐφαίνοντο ἐδῶ και ἐκεῖ διεσπαρμένοι· μετὰ τινὰς στιγμὰς εὐρέθη ἐνώπιον μεγάρου μεγαλοπρεποῦς, ὅπερ ἐφαίνετο κατὰ πρώτην ἔποψιν ἀκατοίκητον, ἀλλὰ τὸ ὁποῖον και ἐν τῇ ὁποία εὐρίσκετο καταστάσει ἔσωζεν εἰσέτι λείψανα τοῦ ἀρχαίου μεγαλείου του. Ἡ ἀμαξία ἐστάθη, εἰσελθούσα εἰς πυκνὴν δενδροφυτίαν, και αἱ θύραι τοῦ μεγάρου ἐκλεισθησαν κατόπιν αὐτῆς. Ὁ μαρκήσιος κατῆλθεν ἀμέσως, ἀπέπεμψε τὸ ὄχημά του και ἔκρουσε τὸν κώδωνα τῆς θύρας· οὐδεὶς ἐφαίνετο, ἐκεῖνος ὅμως ἐπανελάθεν εἰσοσάκις τὸ κρούσιμον. Τέλος μικρὰ θύρα ἠνεώχθη και γραῖα τις προτεινάσα τὴν κεφαλὴν τὸν ἠρώτησε τί ζητεῖ.

Ὁ μαρκήσιος ἀπεκρίθη ὅτι ἦλθεν ὅπως πληροφορηθῇ περὶ τοῦ ὀνόματος τῶν κατοικούντων τὴν

ἔπαυλιν. Ἡ γραῖα κατὰ πρῶτον ἐφάνη ἐκπλαγεῖσα, και ἐπὶ πολὺ ἠρνήθη νὰ εὐχαριστήσῃ τὴν περιέργειαν αὐτοῦ, ἀλλ' ὑποκύψασα εἰς τὰς θερμὰς του παρακλήσεις και ἰδίως εἰς τοῦ στίλβοντος χρυσοῦ τὴν ἐπιβρόχον, τῷ ἐξέθηκεν ὅτι κυρία τις ξένη, ὑψηλῆς περιωπῆς και ἀπαρηγόρητος διατελούσα ἔνεκα τοῦ θανάτου τοῦ συζύγου τῆς, εἶχεν ἐνοικιάσει πρὸ τινῶν ἐβδομάδων τὴν πρὶν ἀκατοίκητον ταύτην ἔπαυλιν, ὅτι αὐτὴ ἐξ ὅλων μόνῃ και βεθυθισμένη εἰς μεγάλην θλίψιν. Ἡ γραῖα δὲν ἠθέλησε νὰ τοῦ φανερώσῃ τὸ ὄνομα τῆς κυρίας ταύτης, ὁ δὲ μαρκήσιος ὑπέθεσεν ὅτι ἐξ ἀγνοίας μᾶλλον ἢ ἐκ προθέσεως ἔκρυπτε τοῦτο, διότι πιθανὸν ἢ κυρία νὰ μὴ ἤθελε νὰ γνωστοποιήσῃ τὸ ὄνομά τῆς εἰς μίαν γραῖαν θυρωρὸν, ἢ ἔρω και οἰκονόμον ἐν τῇ ἐπαύλει.

Ἄτελεις ἦσαν βεβαίως αἱ δοθεῖσαι τῷ ἱερώνυμῳ πληροφορίαι, ἀλλ' ἱκαναὶ ὅπως ἀνάψωσι τὸν ὑπάρχοντα ἐν τῷ βάθει τῆς καρδίας του σπινθήρα. Ἡ καλλονὴ τῆς ἀγνωστού εἶχε διεγείρει τὸ πάθος του, ἡ δὲ τυχαία ὅλων συνάντησις και τὸ καλύπτρον αὐτῆν μυστήριον ἔτι μᾶλλον ἠύξησαν αὐτό. Ὅθεν μετὰ μεγίστης δυσαρρεσκείας ἐθεώρησε τὴν γραῖαν νὰ τῷ ἀρνηθῇ πᾶσαν ἐλπίδα, τοῦ νὰ ὀμιλήσῃ πρὸς τὴν κυρίαν, ἢ τοῦλάχιστον νὰ τῇ γνωστοποιήσῃ τὴν ἐπιθυμίαν του ταύτην.

Μὴ ἀποθαρσύνθεις ὅμως ἐκ τῶν καλυμάτων τούτων, ἐπανῆλθεν εἰς Νεάπολιν ὅπως συλλέξῃ ὅσας δυναθῇ πληροφορίας περὶ τῆς μυστηριώδους ταύτης γυναίκος· ἐπὶ ματαίῳ ὅμως ἐπεσκέφθη τὰς αἰθούσας τῆς ὑψηλῆς κοινωνίας, μάτην διὰ κατασκόπων ἀνίχνευσε πανταχοῦ· οὐδὲν ἠδυνήθη νὰ μάθῃ. Ἄλλως τε ὁ φόβος μὴ ἕτερός τις εἰσδύσῃ εἰς τὸ μυστήριόν του και καταστῇ ἀντίπαλός του, τὸν ὑποχρέου νὰ λαμβάνῃ μεγάλας προφυλάξεις.

Τὴν ἐπιούσαν μετέβη εἰς τὴν αὐτὴν ἐκκλησίαν και κατὰ τὴν αὐτὴν ὥραν, καθ' ἣν εὖρε τὴν ὠραίαν ἀγνωστον προσευχομένην, ἀλλὰ δὲν τὴν εἶδεν. Εἰσῆλθεν εἰς ἄλλας ἐκκλησίας, ἐπανῆλθεν εἰς τὴν ἔπαυλιν και περιεφέθη κύκλῳ αὐτῆς, ἀλλ' αἱ θύραι ἦσαν κεκλεισμέναί και τὸ πᾶν τῷ ἐφαίνετο ἐρημον. Ἐκρούσε τὸν κώδωνα, οὐδεὶς ἐφάνη, οὐδ' αὐτὴ ἡ γραῖα. Τὰ ἐμπόδια ταῦτα ἠρέθισαν ἔτι περισσότερο τὸ πάθος του, και ἀπεφασισε τέλος νὰ ἐκκαθαρίσῃ τὴν ὑπόθεσιν αὐτῆν, βεβαίως ὅτι ἤθελε θριαμβεύσει, ὡς εἰς πολλὰς ἄλλας περιστάσεις εἴτε διὰ τῶν χρημάτων, εἴτε διὰ τῆς τόλμης, εἴτε διὰ τῶν θελημάτων του.

Πολλὰ ἡμέραι παρήλθον εἰς ματαίαις ἐρεύνας

ἐσκέφθη λοιπὸν ὅτι ἡ ἐπίμονος αὐτὴ καταδίωξις ἤθελεν ἐπὶ τέλους τὸν καταστρέψει, και μόνον ὁ καιρὸς ἠνωμένος μετὰ τῆς ὑπομονῆς ἤθελεν εἶσθαι τὸ συντελεστικώτερον μέσον πρὸς ἐπιτυχίαν τοῦ σκοποῦ του. Ἡλλαξε ὅθεν διαγωγὴν και σπεῖνδων βραδέως περιεπλανᾶτο περὶ τὴν ἔπαυλιν, ἔτοιμος νὰ δράσῃ πᾶσαν εὐκαιρίαν. Μετὰ τινὰς δὲ ἡμέρας παρετήρησε τὴν γραῖαν μεταβαίνουσαν μὲ κάνιστρον τι εἰς τὸ ἐγγὺς εὐρισκόμενον χωρίον τὴν ἠκολούθησε και ἤρχισε μετ' αὐτῆς ὀμιλίαν, χωρὶς δὲ νὰ ἀναφέρῃ παντελῶς τὴν ἀγνωστον κυρίαν, περιωρίσθη μόνον νὰ ἐρωτήσῃ περὶ τοῦ κυρίου εἰς ὃν ἀνήκεν ἡ ἔπαυλις. Ἡ γραῖα τῷ εἶπε τὸ ὄνομα οἰκογενείας τινος ξένης, ἥτις τὴν εἶχεν ἀγοράσει πρὸ τινῶν ἐτῶν. Ἐν τῶν μελῶν τῆς οἰκογενείας ταύτης κατὰ συμβουλήν ἱατρικὴν ὅπως ἀναπνεύσῃ τὸν καθαρώτερον και γλυκύτερον τῆς Νεαπόλεως ἀέρα ἐπρόκειτό νὰ κατοικήσῃ, ἀλλ' ἐπειδὴ δὲν ἦλθεν, ἡ ἔπαυλις ἔμεινεν ἐρημος. Ἐν τούτοις ἐνίοτε περιηγητῆς τις διέμενεν ἐν αὐτῇ, και ἐπὶ τέλους ἡ πενηθοροῦσα κυρία τὴν ἐνοικίασεν. Ὁ μαρκήσιος ἐδειξεν ἐπιθυμίαν ὅπως ἐπισκεφθῇ εἰ δυνατόν ἀνευ ἐνοχλήσεως τινος τὴν ἔπαυλιν, και παρεκάλεσε τὴν γραῖαν νὰ τῷ εἴπῃ κατὰ ποίας ὥρας ἡ κυρία τῆς ἦν ἀπούσα, εἴτε μεταβαίνουσα εἰς Νεάπολιν δι' ἐπισκέψεις ἢ εἰς τὴν ἐκκλησίαν. Ἡ γραῖα ἐφάνη πολὺ συγκαταβατικῇ, τῷ εἶπεν ὅτι ἡ κυρία τῆς οὐδένα ἐγνώριζεν εἰς Νεάπολιν, τὰ δὲ θρησκευτικὰ τῆς καθήκοντα ἐξεπλήρου εἰς τὸ παρεκκλήσιον τῆς ἐπαύλεως, ἀλλ' ὅτι ἠδύνατο ἡμέραν τινὰ νὰ τὴν πείσῃ ὅπως καταβῇ εἰς τὸν κῆπον, και κατὰ τὴν ὥραν ταύτην ἦτον εὐκολον νὰ εἰσάξῃ τὸν ξένον εἰς τὴν ἔπαυλιν. Ὁ μαρκήσιος, περισσότερο δὲν ἐπεθύμει ἀτήμειψε τὴν γραῖαν γενναίως και ὑπεσχέθη νὰ ἐπανέλθῃ μετὰ δύο ἡμέρας, διότι δὲν ἤθελε νὰ φανῇ ὅτι ἐπείγεται πολὺ.

Αἱ δύο αὐταὶ ἡμέραι τῷ ἐφάνησαν δύο αἰῶνες, διότι ἔχων τὸ σχέδιόν του ἔτοιμον, κατὰ τὸ ὁποῖον ἔπρεπε νὰ ἴδῃ τὴν τρίτην ἡμέραν τὴν ἀγνωστον, δὲν ἀμέββαλλεν ὅτι εἴτε διὰ τῆς τόλμης, εἴτε διὰ τοῦ δόλου ἤθελεν ἐπιτύχει. Τὴν ὀρισμένην λοιπὸν ἡμέραν ἔσπευσε πρὸς τὴν ἔπαυλιν, ἥς τὴν θύραν ἀνοίξασα ἡ γραῖα εἰσῆλθεν. Ἀψίδες βυθίου ἀρχαίου και μεγαλοπρεποῦς περιέκυκλον αὐτὴν τετράγωνον, ἐν τῷ μέσῳ τῆς ὁποίας ὑπῆρχε κρήνη μετὰ ἀναβρυτηρίου, κεκοσμημένη δι' ἀναγλύφων τῶν ἐναυαλίων Θεῶν. Δύο μεγαλοπρεπεῖς πεῦκαι ἐσκίαζον μαρμαρίνον ἐδῶλιον

εις μίαν γωνίαν κείμενον· οὐδὲν ἔχνος ποδῶν ἐφαινετο· ἡ γλῶττι ἠύξανεν ἡρέμα ἐπὶ τοῦ λιθοσφράτου, καὶ τὸ πᾶν ἦτον κενὸν καὶ σιωπηλόν. Ὁ μαρκήσιος ἐθεώρει τὰ περίξ αὐτοῦ, χωρὶς νὰ δυνηθῆ νὰ περιστείλῃ αἰσθητὰ τι μεγάλης περιεργείας. Ἡ γραία τὸν ὠδήγησε διὰ θύλου τινος ὑποβασταζομένου ὑπὸ ὠραίων κίωνων καὶ εἰσῆλθεν εἰς τὸν κῆπον. Δενδρύλλια πυραμοειδῶς κεκομμένα, δίοδοι στεναὶ καὶ ἐστρωμέναι μὲ ἄμμον, ἀγάλατα τῆδε κάκεισε διεσπαρμένα ἐμαρτύρουν τὴν ἀρχαίαν μεγαλοπρέπειαν τῆς ἐπαύλεως ταύτης καὶ τὴν καλλιτεχνίαν τῆς οἰκοδομῆς. Ὁδηγούμενος πάντοτε ὑπὸ τῆς γραίας ὁ μαρκήσιος, ἀνῆλθεν εὐρείαν τινὰ μαρμαρίνην κλίμακα καὶ εἰσῆλθεν εἰς τὰ δωμάτια. Πανταχοῦ ὑπῆρχεν ἡ αὐτὴ μεγαλοπρέπεια, τὰ αὐτὰ κομψοπρεπῆ, ἀλλὰ παρελθόντος συρμοῦ, κοσμήματα· καθόσον δ' ἐπροχώρει ἡ ὁδηγός του τῷ ἐξύμνει τὴν κομψότητα καὶ εὐπρέπειαν τῆς κατοικίας· εἶτα δὲ ἀνοίξασα μικρὰν θύραν, τῷ εἶπεν ὅτι ἡ κυρία διέμενε εἰς τὸ μέγαρον, ἀλλ' ὅτι ποσῶς δὲν ἠναντιούτο νὰ ἐπισκεφθῶσιν αὐτὸ, καθόσον ἐσκόπει νὰ τὸ ἐκποιήσῃ κατ' ἐντολὴν τῶν φίλων τῆς, τῶν ἐπιτρεψάντων αὐτῇ νὰ διαμείνῃ ἐν τῇ ἐπαύλει ταύτῃ. Οἱ λόγοι οὗτοι ἐπροξένησαν χαρὰν εἰς τὸν ἱερώνυμον, τὴν ὁποίαν ὅμως δὲν ἔδειξε· καθ' ἣν δὲ στιγμὴν ἀνεχώρει παρεκάλεσε τὴν γραίαν νὰ εὐχαριστήσῃ ἐξ ὀνόματός του τὴν κυρίαν τῆς, καὶ ζήτησῃ τὴν ἄδειαν, ὅπως ἐπισκεφθῆ, εἰ δυνατόν, καὶ τὰ δωμάτια ἐν οἷς κατῴκει αὐτῇ. Ἡ γραία ἐξῆλθε καὶ ὁ μαρκήσιος ἔμεινε ἐπὶ μικρὸν μόνος, παραδεδομένος εἰς σκέψεις αἰτινας καθ' ὅλοκληρίαν ἀπέβλεπον τὴν ὠραίαν ἄγνωστον· τοῦτο μόνον δὲν παρετήρησεν, ὅτι ἐν τῇ ἐπαύλει δύο μόνον ὑπῆρχον πρόσωπα. Ἐν τούτοις ἡ γραία δὲν ἐβράδυνε νὰ ἐπιστρέψῃ μὲ τὴν συγκατάθεσιν τῆς κυρίας τῆς. Ὁ ἱερώνυμος ἠρρυθρίασεν ἐκ χαρᾶς, καὶ ἐπρόδωσε τὴν ἀνυπομονήσιν του δι' ἀκουσίου κινήματος. Ἀφοῦ διῆλθε πολλὰ δωμάτια κενὰ καὶ ἀπλᾶ ὡς πάντα τὰ λοιπὰ, εἰσέδυσεν ἐπὶ τέλους εἰς πρόδομον ὑψόροφον καὶ σκοτεινὸν, φωτιζόμενον ὑπὸ ἐνὸς μόνου παραθύρου, ἐξ οὗ ἐφαίνετο ὁ κῆπος πρὸς τὸ μέρος τοῦ Βεζουβίου. Ὁ πρόδομος οὗτος διηρείτο εἰς δύο, καὶ ἐν τῷ μέσῳ ὑπῆρχε κυκλοτερές τι χώρισμα, σχηματιζόμενον ἐκ μαρμαρίνων κίωνων, ἐνθα ἐκρέμαντο μεταξόπτυλοι αὐλαίαι. Ὁ μαρκήσιος νομίζων ὅτι εἶναι μόνος παρετήρει τὴν ἐσωτερικὴν αὐτοῦ διευθέτησιν καὶ καλλωπισμὸν, καὶ ἐξ αὐτοῦ προσεπάθει νὰ μαντεύσῃ τὸν χαρα-

κτῆρα τῆς κατοικούσης. Πάντα ὅμως ἐδείκνυον τὸν μονῆρη βίον, τὴν σιωπηρὰν κατῆρειαν, τὸ ἀόριστον πένθος. Αἰφνης ἤκουσε ψιθυρισμὸν μεταξίνας ἐσθῆτος καὶ στραφεὶς εἶδεν ἀπέναντί του τὴν ὠραίαν κάτοικον· ἐπὶ τοσοῦτον δὲ, ἴσως κατὰ πρῶτην φοράν, ἐξεπλάγη ἐκ τῆς καλλονῆς τῆς, ὥστε τὰ χεῖλη του ἐδυσκολεύθησαν νὰ εὐρωσι φιλόφρονά λόγον ὅπως προουμιάσῃ τὴν συνάντησιν ταύτην.

Πρώτη ὠμίλησεν ἡ κυρία διὰ φωνῆς ἡχηρᾶς, ἥτις μέχρι τῶν ἐγκάτων τῆς καρδίας του τὸν συνεκίνησε, καὶ εἶπεν αὐτῷ λέξεις τινὰς ἐπιχαρίτους. Ὁ δὲ ἱερώνυμος κατ' ἀρχὰς ἠσθάνθη δύσπνοιάν τινα, ἀλλ' ἀναλαβὼν θάρρος, κατέστη πάλιν ὅτι ἀείποτε ἦτον, λάτρις δηλονότι τοῦ ὠραίου φύλου, ἀείποτε νικητῆς καὶ οὐδέποτε ἡττημένος.

Ἐν τούτοις ἡ ἐπιδειξιότης καὶ ἡ πειρά του κατὰ τὴν περίστασιν ταύτην δὲν ἔσχον τὴν συνήθη ἐπιτυχίαν. Μάτην ἀπηύθυνεν εἰς τὴν κυρίαν τὰ μάλλον τετορνευμένα φιλοφρονήματα, τοὺς ἐπιτηδειότερους χαριεντισμούς. Οὐδὲν μειδιάμα ἐγλύκανε τὴν σοβαρότητα τοῦ ὑπερφάνου καὶ ἀπαθοῦς προσώπου τῆς· τὰ ὠχρὰ χεῖλη τῆς ἔμεινον κεκολλημένα. καὶ μόλις ἐξέφερον ἐνίοτε λόγους τινὰς εὐγενεῖς ἀλλὰ ψυχροὺς, καὶ ἔτι σπανιώτερον ὕψωνε τοὺς μαύρους ὀφθαλμούς τῆς πρὸς τοὺς τοῦ μαρκησίου. Χαρὰ, ἡδονή, πάθος, τὰ πάντα ἐφαίνοντο πετάξαντα ἀπ' αὐτῆς, ὁ δὲ βίος δὲν διῆγεν ὁμοίαν βίον σκιάς μάλλον. Ἡ ἀπὸ τῶν ἐγκοσμίων ἀποχώρησις τῆς, ἠνωμένη μὲ τὸ πνεῦμα καὶ τὴν γλυκύτητα τῆς φυσιογνωμίας τῆς, περιεῖχε θέλγητρόν τι ἄγνωστον ἕως τότε τῷ μαρκησίῳ, αἰσθανθέντι ὡς ἐκ τούτου συγκίνησιν πολὺ ζωηρότεραν, παρ' ὅσον ἠλπίζεν ἐν τῇ ἀρχῇ τοῦ συμβεβηκότος τούτου. Ἡ δειλία καὶ ἡ οὕτως εἶπεν συνοχή, ἥτις τὸν συνέστελλεν ἀκουσίως, τὸν ὑπεχρέωσαν νὰ συντάμῃ τὴν πρώτην ταύτην ἐπίσκεψιν· ἀποσυρόμενος δὲ ἐζήτησε διὰ φωνῆς τρεμούσης τὴν ἄδειαν νὰ ἐπανέλθῃ, ὅπως ὁμιλήσῃ περὶ τοῦ χρόνου καὶ τῶν ὄρων τῆς ὁποίας προϋτίθετο νὰ κάμῃ ἀγοράς. Ἡ κυρία ἔμεινε σιωπηλῆ, ἔχουσα τὸ βλέμμα ἐπὶ τοῦ ἐδάφους προσηλωμένον, ὥστε ὁ ἱερώνυμος ἠναγκάσθη νὰ ἐπαναλάβῃ τὴν ἐρώτησίν του. Ἡδύνατό τις νὰ εἶπῃ ὅτι ἐξήρχετο ἀπὸ οὐραίου, ὅτε ὑψώσασα τοὺς ὀφθαλμούς πρὸς αὐτὸν, τῷ εἶπε μετ' ἐκφράσεως παραδόξου.

— Μετὰ ὀκτὼ ἡμέρας ἀπὸ σήμερον, τὴν δεκάτην τῆς πρωίας ὥραν.

Ἐταπεινώσεν εἶτα τὴν κεφαλὴν, ὁ δὲ μαρκήσιος μετὰ βαθεῖαν ὑπόκλισιν ἀπεσφόθη.

Οὐδέποτε ἠσθάνθη παρομοίαν συγκίνησιν, οὐδέποτε εὐρέθη ἐπὶ τοσοῦτον δεσμευμένος· αἰνίγμα ἐθεώρει τὰ συμβάντα, καὶ ἠγνόει ἂν δὲν ἐπλανᾶτο ὑπὸ οὐραίου. Εἰς δεινὴν εὐρισκόμενος οὕτως ἀνησυχίαν, ἀλλ' εὐχαριστημένος ἐξ ὅσον εἶδεν, ἔλαβε τὴν πρὸς τὴν νέαν πόλιν ὁδὸν, καὶ προσεπάθει κατὰ τὸ διάστημα αὐτῆς μήπως ἐνθυμηθῆ τὴν κυρίαν αὐτὴν, διότι κἄπου ἐνθυμίζεν ὅτι τὴν εἶχεν ἰδῆ, καὶ ἦτις τοῦ λοιποῦ ἦτον ἡ ἀποκλειστικὴ ἐνασχόλησις τοῦ νόος του. Οἱ χαρακτῆρες, ἡ φωνὴ τῆς δὲν τῷ ἦσαν ἄγνωστοι, ἀλλὰ ποῦ τὴν συνήτησεν; ἰδοὺ τί δὲν ἠδύνατο νὰ ἀναμνησθῆ.

Ἡ δευτέρα ἐπίσκεψις ἔμελλε νὰ γίνῃ μετὰ ὀκτὼ ἡμέρας, ἡ δὲ φυσικὴ ἀστάθειά του ἀνέλαβε κατὰ τὸ διάστημα αὐτῶν τὴν ἐπ' αὐτοῦ ἐπιβροχήν τῆς. Πῶς ἐκυριεύθη ἀπὸ τὸ πρόσωπτον τῆς γυναικοκρατείας καὶ ἐβρίβθη εἰς τὴν διάκρισιν αὐτῆς, αὐτὸς, ὅστις ἐγίνωσκε τόσον καλῶς τὴν γυναικείαν καρδίαν; Ἡ κυρία τῆς ἐπαύλεως οὐδὲ πλείω ἐπιφύλαξιν ἐκέκτητο, οὐδὲ πλείονας ἀρετὰς ἀπὸ τὰς λοιπὰς θυγατέρας τῆς Εὐκᾶς· ἡ ψυχρότης τῆς ἦτο παγίς ἐπιτηδειῶς στηθεῖσα, τὸ διὰ τοὺς ἀποθανόντας πένθος τῆς ἀπάτη διὰ τοὺς ζῶντας, ἡ ἀδιαφορία τῆς τέλος μέσον ὅπως μεγεθύνῃ τὴν ἀξίαν τῆς. Κατεχόμενος ὑπὸ τῶν ὠραίων τούτων συλλογισμῶν ὁ ἱερώνυμος, ἐθεώρει ὡς μαγαθυμίαν νὰ μὴ ἀμφισβᾶλῃ περὶ τῆς οἰκογενείας τῆς, περὶ τῆς καταστάσεως τῆς χηρείας τῆς καὶ νομίζων τέλος αὐτὴν ὁποῖα τῶντι ἐφαίνετο.

Ἀπόφασιν ἔχων νὰ ὠφεληθῆ ὅσον τὸ δυνατόν πλειότερον ἐκ τῆς δευτέρας ἐπισκέψεώς του εἰς τὴν μυστηριώδη κυρίαν, καὶ διὰ πάσης θυσίας νὰ ἐξοικειωθῆ ἐπὶ μάλλον μὲ αὐτὴν, ἀνέμενε ἡσύχως τὴν τεταγμένην ἡμέραν, καὶ μετέβη εἰς τὴν ἔπαυλιν κατὰ τὴν δεκάτην ὥραν. Ἡ γραία τῷ ἠνοίξε καὶ ὠδήγησεν αὐτὸν ὡς καὶ τὴν πρώτην φοράν διὰ τῶν πολυαριθμῶν δωματίων. Ἐξεπλάγη ὅμως ἐξετάσας ὅτι τὸ πρῶτον δὲν παρετήρησεν, ὅτι οὐδεὶς ἐφαίνετο ὑπὸ τῆς τῆς γυναικὸς ταύτης, ἥτις, ὡς ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ τῆς ἐφαίνετο, ἦν διακεκριμένης τάξεως καὶ διῆγε βίον ἄνετον. Ἡ παρατήρησις αὕτη ἐκίνησεν ἔτι περισσότερον τὴν περιέργειάν του καὶ ἐξῆψε τὸ πάθος του· ἠκολούθησε λοιπὸν βήματι ταχεῖ τὴν γραίαν καὶ εἰσῆλθεν εἰς τὸν πρόδομον.

Ἐκεῖ εὗρε τὴν κυρίαν ἀναμένουσαν αὐτόν· λόγος δὲ τις ἡδυπαθῆς καὶ φιλόφρον, ὅστις τῷ ἤλ-

θεν εἰς τὰ χεῖλη, ἐξέπνευσεν ἐνώπιον τῆς σοβαρᾶς καὶ μελαγχολικῆς φυσιογνωμίας τῆς, καὶ ὁ ἱερώνυμος ἔκλινε μέχρι τοῦ ἐδάφους, χωρὶς νὰ εἶπῃ τι. Ἡ κυρία κατηπύθη σιωπηλῶς πρὸς τι ἀνάκλιτρον ἐν τῷ βάθει τοῦ δωματίου κείμενον, καὶ τῷ ἔνευσε νὰ καθήσῃ ἐπὶ τινος ἔδρας· εἰώπα δὲ πάντοτε, καὶ ὁ μαρκήσιος ἀφ' ἐτέρου δὲν εἶχε τὴν γενναίότητα νὰ ἀνοίξῃ τὰ χεῖλη του, διότι ἡ καρδία του ἦτον δεσμευμένη ἀπὸ τὴν ἐπικεχυμένην ἐπὶ τοῦ προσώπου τῆς ἀγνώστου ψυχρότητα, καὶ ἐν τούτοις ἐκ τοῦ μέλανος καὶ διορατικοῦ ὀφθαλμοῦ τῆς ἐξέφυγε βλέμμα ἐμπλεῶν ἐρωτος, ὡς θερμῆ ἀκτίς ζωῆς, ἥτις ἐξῆλειπεν ὅτι ἡ ὄψις τῆς εἶχε λίαν αὐστηρὸν.

Ὁ μαρκήσιος συνελθὼν ὀλίγον ἤρξατο πρῶτος τὴν ὀμιλίαν· ἡ ἄγνωστος κατ' ἀρχὰς δὲν ἀπεκρίνετο εἰμὴ δι' ὀλίγων λέξεων, ἀλλ' ὅτι ἔλεγεν ἐφαίνετο ἐξερχόμενον ἐκ ψυχῆς τοσοῦτον περιπαθοῦς καὶ ἐξησκημένης εἰς τὰς λύπας καὶ εὐτυχίας τοῦ βίου, ὥστε ἡ τὸ πρῶτον ψυχρὰ συνδιάλεξις ἔλαβε τὸσαύτην κατόπιν θερμότητα, ὥστε ὁ ἱερώνυμος ἀναχωρῶν ἐξεπλάγη ἐκ τοῦ θελήτηρου, ὅπερ εὐρεν ἐν τῇ ἐπισκέψει ταύτῃ, ἐν τῇ ὁποίᾳ ὅμως οὐδόλως ἐξῆλθε τῶν ὄρων αὐτῷ ἐπέβαλλον ἡ διάκρισις καὶ ὁ σεβασμὸς, καὶ τὰ ὁποῖα δὲν ἐτόλμησε νὰ υπερπηδήσῃ, καὶ τοῖς συνειθισμένοις εἰς τὰς κομψοπρεπεῖς σκευωρίας καὶ ἀκλόνητον ἔχων εἰς ἑαυτὸν πεποίθησιν. Καὶ ἡ κυρία δὲ βαρυνθεῖσα τὴν συνήθη αὐτῆς ψυχρότητα ἐφαίνετο ἀρεσκομένη εἰς τὴν συνδιάλεξιν ἀνδρὸς οὔτε κατὰ τὴν εὐγένειαν οὔτε κατὰ τὴν εὐφυῖαν ὑστεροῦντος, καὶ ἐπὶ τῇ θερμῇ παρακλήσει τοῦ ἐπέτρεψεν εἰς αὐτὸν νὰ ἐπανέλθῃ μετὰ τέσσαρας ἡμέρας ἀπὸ τῆς ἑκτῆς μέχρι τῆς ὀγδόης πρωίας ὥρας.

Ὁ μαρκήσιος ἐλησμόνησεν ὅλας τὰς κακεντρεχεῖς ἰδέας καὶ τὰ ἔνοχα σχέδια, ἅτινα τὸν ἀπησχόλησαν κατὰ τὴν πρώτην αὐτοῦ ἐπίσκεψιν. Ἐλησμόνησεν ἐπίσης τὸ παρελθόν, ἡ δὲ καρδία του ἀφῆθη ὀλόκληρος εἰς τὴν γλυκεῖαν ἐπήρειαν πάθους ἀναγεννωμένου. Αἰσθητὰ τρυφερᾶς συμπαιθείας διεδέχθη τὰς ἀκαταστάτους ὁρμάς του, ἡ δειλία ἥτις τὸν κατέλαβεν ἐγέννησεν ἐν αὐτῷ νέας ἡδονὰς, καὶ πλήρης συγκινήσεως περιέμενε τὴν τετάρτην ἡμέραν· ὅτι δὲ μέχρι τούδε ἀπέφυγεν ἤρξατο πράττων, τουτέστι ἐσκέπτετο περὶ τοῦ μέλλοντος ἐν τῇ μελωδικῇ τοῦ πάθους τοῦ φωνῆ. Εἶναι ἀληθές ὅτι τοῦτο συνέβαιεν ἐντὸς καρδίας ἀμειλίχτου καὶ πρὸ πολλοῦ ζήνης εἰς πᾶσαν ζωηρὰν συγκίνησιν, ἀλλὰ τὰ ἀλλεπάλληλα ταῦτα

συμβεβηκότα συνέτρεξαν ὅπως ἐγγύσωσιν οὕτως εἰπεῖν εἰς τὰς φλέβας του νέου αἷμα καὶ τῷ παρὰ σχωσι θέληγτρα ἀσυνήθη, ἅμα ἡ ἀνάμνησις τῆς μυστηριώδους κυρίας ἐπήρχετο.

Ἡ τετάρτη ἡμέρα ἐπῆλθε τέλος καὶ ὁ μαρκήσιος λησμονήσας βεβαίως νὰ κανονίσῃ τὸ ὀρολόγιόν του, ἐφθασεν εἰς τὴν ἔπαυλιν πολὺ πρὸ τῆς ἑκτῆς μετὰ τοῦ ὀχήματός του ἡ γραία τὸν ὑπεχρέωσε νὰ περιμείνῃ ὀλίγον, εἰπούσα αὐτῷ νὰ εἰσέλθῃ εἰς τὸν κῆπον, διότι ἡ κυρία τῆς δὲν ἠδύνατο νὰ τῷ ὁμιλήσῃ πρὸ τῆς ἑκτῆς ὥρας. Πρᾶγμα παράδοξον τῷ ἐφάνη τοῦτο, διότι παρατηρήσας τὸ ὀρολόγιον τῆς ἐπαύλεως εἶδεν ὅτι ἔλειπον εἰσὶ δεκατρία λεπτά. Ὅποια ἰδιοτροπία καὶ ἀκριβολογία μέχρι λεπτοῦ! Ἐν τούτοις ὁ ἱερώνυμος ἠναγκάσθη νὰ περιέλθῃ καὶ ἄκων τὸν κῆπον, ἐν ᾧ ἄκρα ἐβατίλευε σιγή. Αἱ ἀρχαῖαι καὶ μονότονοι πάροδοι αὐτοῦ, αἱ ἐξηραμένα καὶ ἠρειπωμένα κρῆνη, τὰ πλήρη χλόης βυσσικια, τὰ ἀκαλλιέργηται καὶ ἀπεριποίητα δενδρόλλια, τὰ τῆδε κἀκείσε διεσπαρμένα ἄνθη, λείψανα παρελθούσης περιποιήσεως, ταῦτα πάντα ἐνέπνεον τῷ μαρκήσιῳ σκέψεις μελαγχολικάς. Τί ἐγένετο ἡ ἀνθηρὰ νεότης του, ἡ καταναλισκομένη ἀφρόνων εἰς τὴν ἐπιδιώξιν ματαίων ἡδονῶν, ὧν ἡ ἀνάμνησις μόνη σήμερον ἦτο ὀχληρὰ εἰς τὴν τεταραγμένην καρδίαν του; Τί ἐγένετο ἡ εὐγενὴς φιλοδοξία του, αἱ πλημμυροῦσαι πρὶν τὸ πνεῦμα του ὑπερήφανοι ἐμπνεύσεις; Ἀποστρεφόμενος πᾶν ὅ,τι εἴλκυε τοὺς ἄλλους καὶ ἐκίνει τὸν θαυμασμόν των, διῆγε τὸν μόνηρον βίον του εἰς θλίψιν καὶ ἀποθάρρυνσιν. Τοιοῦτοι ἦσαν οἱ λογισμοί, οὗς τῷ ἐπέβαλεν ὁ πένθιμος οὗτος καὶ κατηφῆς τόπος, πένθιμος καὶ κατηφῆς ὡς ἡ ψυχὴ του, καὶ ἤρξατο ἀναπολῶν τὸ παρελθόν. Διὰ τὴν νὰ μὴ ὑπακούσῃ εἰς τὸν πατέρα του καὶ ἐνώσῃ τὴν τύχην του μετὰ γυναικὸς, ἥτις ἐμμανῶς ἤρατο αὐτοῦ; Ὅποια μεταβολὴ εἰς τὴν εἰμαρμένην του! ἤθελε διέλθῃ μετ' αὐτῆς ὡς πατὴρ καὶ σύζυγος εὐτυχῆς τὴν ὠραιότεραν ζωὴν τοῦ κόσμου. Ναὶ δὲν ἦτο μὲν ἤδη ἡ πρώτη φορά, καθ' ἣν ἐνεθυμῆτο τὴν Βικτωρίαν, πάντοτε ὁμῶς διεσκέδαζε τὴν ταραχὴν του πλὴν ταύτην τὴν φοράν ἡ εἰκὼν τῶν ἀπολεσθειῶν τούτων εὐδαιμονιῶν, αἵτινες ἐμαρτύρουν τοσοῦτον τὸ ἄστατον τῶν ἀνθρωπίνων πράγματων, τῷ ἐνεποιεῖ ἔτι περισσοτέραν ἐντύπωσιν. «Δυστυχῆς Βικτωρία» ἀνέκραξε καὶ στεναγμὸς διέφυγε τῶν χειλέων του. Ταυτοχρόνως τὸ ὀρολόγιον τῆς ἐπαύλεως ἐσήμανε τὴν ἑκτην ὥραν, ἣν περιέμενεν

ὁ μαρκήσιος ὅθεν παρήτησεν τὴν δυσθυμίαν, ἥτις τὸν εἶχε καταλάβει, καὶ ἔτρεξεν εἰς τὴν συνέντευξίν τῆς. Ἡ θύρα ἠνοιχθῆ ἡ δὲ κυρία προήλθεν εἰς συνάντησίν του. Ἐξεπλάγη ὁ μαρκήσιος ἐπὶ τῇ ἐπελθούσῃ εἰς τὴν φυσιογνωμίαν τῆς μεταβολῆ, διότι οὐδέποτε τὴν εἶδε μὲ ὀφθαλμοὺς τοσοῦτον λαμπροῦς καὶ ἀκτινοβόλους. Ἐνόμισεν ὅτι ἐπειδὴ προσήχθη εἰς τὸν τάφον τοῦ συζύγου τῆς, ἢ τοῦλάχιστον περὶ ἐκείνου ἐσκέπτετο, δὲν τῷ ἐπέτρεψε νὰ εἰσέλθῃ ἀμέσως. Μετὰ τὰς σκέψεις ἃς ἔκαμεν ἐν τῷ κήπῳ, καὶ τὴν πνευματικὴν κατάστασιν ἐν ἣ εὗρίσκειτο, ἐθέληθη εὐρῶν αὐτὴν ἤττον ψυχρὰν, διότι ἐνόμισεν ὅτι τρυφερά τις συμπάθεια διήγειρεν ἐν αὐτῇ τοὺς αὐτοὺς λογισμοὺς, ὑφ' ὧν καὶ αὐτὸς κατελήφθη, καὶ ἔνεκα τούτου ἐμεθύσθη ἐκ τῆς εὐφροσύνου ἰδέας ὅτι ἀγαπᾶται. Οἱ λόγοι, τὰ βλέμματα τῆς μυστηριώδους γυναικὸς ἐνίσχυον τὸ φρόνημά του τοῦτο, καὶ δὲν ἔλειψε νὰ ἀνταποκριθῆ μετὰ ζέσεως εἰς τὴν χαρίεσσαν ἐκείνην γυναῖκα, ἥτις ἀφοῦ ἐκράτησεν ἐπὶ πολὺ τοὺς θησαυροὺς τῆς εὐνοίας τῆς, ἐφάνη ὅτι ἠνοιξεν ἤδη αὐτοῦς.

Ἡ συνέντευξις αὐτῆ ἀπεφάσισε τὸ μέλλον του, καὶ ὅταν ἀνεχώρησεν ἐγένετο ἄλλος ἄνθρωπος, λησμονήσας ἐντελῶς τοὺς ἐλέγχους τοῦ παρελθόντος καὶ ἐγκαταλείψας τὴν ψυχὴν καὶ ἑαυτὸν σχεδὸν ὅλον πρὸς τὴ μυστηριώδη γυναῖκα. Εὐτυχῆς δὲ διότι ἀνεῦρεν ἐν τῇ καρδίᾳ του αἰσθημάτα, ἅτινα ἐνόμιζε σθεσθέντα, ἐπανῆλθεν εἰς Νεάπολιν, ἐκλείσθη ἐν τῷ θαλάμῳ του, καὶ ἀπέφυγε πᾶσαν εἰς ἐξωτερικὰς ἐνεργείας ἀνάμιξιν, καὶ ἐν γένει πᾶσαν σχέσιν ἥτις ἠδύνατο νὰ θέσῃ τέρμα εἰς τὴν ἔκστασιν του καὶ εἰς τὴν νοεράν εὐδαιμονίαν του.

Αἱ ἐπισκέψεις ἐξηκολούθησαν, καὶ ἐκάστη αὐτῶν ἠύξανε τοῦ ἱερωνύμου τὸν ἔρωτα. Τὰ πάντα συνέτρεχον εἰς τοῦτο, ἡ καλλονὴ τῆς ἀγνώστου, τὸ εὐφυὲς καὶ ἀνεπτυγμένον πνεῦμά τῆς, ἡ κατ' ἐπιφάνειαν ψυχρότης τῆς, ἥτις ἀτελῶς ἐκρυπτε τὸ καταβιβρωσκον αὐτὴν πῦρ, ἡ πρὸς αὐτὸν κλίσις τῆς, ἣν ἀκουσίως πῶς κατεδείκνυε, τὸ περικυκλοῦν αὐτὴν μυστήριον, καὶ αὐτὴ ἡ χρεία τῆς ἥτις ἐφάνετο ἐμπόδιον ἀνυπερβλήτων. Ἐν τούτοις τὰ πράγματα περιῆλθον εἰς τοιαύτην κατάστασιν, ὥστε μ' ὅλην τὴν ἐπιτειρηθότητά του, μ' ὅλην τὴν πρὸς τὰς γυναῖκας περιφρόνησίν του, ἐσκέπτετο σπουδαίως ὅπως τῇ προσφέρῃ τὴν χεῖρα καὶ τὴν καρδίαν του. Ἐπάλασεν ἐπὶ πολὺ, ἀλλὰ τὸ πάθος του ὑπερίσχυσε, καὶ ἐν μιᾷ τῶν ἐπισκέψεων αὐτῶν, πεσὼν πρὸ τῶν ποδῶν τῆς, τῇ ὁμολόγησεν

ὅτι δὲν δύναται πλέον νὰ ζήσῃ καὶ νὰ ἦναι εὐτυχῆς ἀνευ αὐτῆς. Ἡ ἀγνωστὸς ἐφρικίασεν εἰς τοὺς λόγους τούτους.

— Καὶ ἐγὼ ἐπίσης εἶναι ἐδικὸς μου! ἀνέκραξε καὶ λάμψεις πλήρεις πάθους ἤστραψαν ἐντὸς τῶν ὀφθαλμῶν τῆς. Δις προσεπάθησε ν' ἀπομακρύνῃ ἐκεῖνον ὃν ἐνόμιζε τέως φίλον τῆς, δις τῷ ὁμίλησε βεβαίως ὅτι συμμερίζεται τὸν ἔρωτά του. Τῷ ὑπεσχέθη νὰ τῷ προσφέρῃ τὴν χεῖρά τῆς πρὸ τοῦ βωμοῦ, ἀλλὰ τῷ ἐπέβαλε συμφωνίας, εἰς ἃς ὑπεχρέωθη ἐκεῖνος νὰ ὀρκισθῆ ἐπισήμως.

Αἱ συμφωνίαι αὗται ἦσαν, νὰ μὴ ἐξετάσῃ μήτε αὐτὴν μήτε ἄλλον τινα περὶ τῆς γεννήσεως καὶ τοῦ ὀνόματός τῆς, νὰ μὴ ἐρχηται ποτὲ πρὸ τῆς ὥρας, ἣν αὐτὴ προσδιώριζε καὶ νὰ φυλάξῃ τρίτον πῖσιν ἀπεριόριστον, διότι ἐν ἐναντίᾳ περιπτώσει, προσέθηκε φρικίῳσα καὶ βίπτουσα ἐπ' αὐτοῦ βλέμμα δεινόν, θὰ ἐπέλθῃ εἰς αὐτὸν καὶ τὴν ἀντίζηλόν τῆς μεγίστη δυστυχία. Ἄλλως τε ὁ γάμος ἔμελλε νὰ γίνῃ μετὰ τρεῖς μῆνας, ὅπως δοκιμασθῆ οὕτως ἡ πίστις του. Οἱ ὄροι οὗτοι ἦσαν βεβαίως σκληροὶ, ἀλλ' ὁ ἔρωσ δὲν σκέπτεται καὶ πόσας ἄλλας παραπλησιας ὑποσχέσεις ἀνελάμβανεν ὁ ἱερώνυμος χωρὶς νὰ ἐξετάσῃ ἂν ἐδύνατο νὰ τὰς ἐκπληρώσῃ! Ἐρκίσθη λοιπὸν μετὰ παραφορᾶς ἐνώπιον σταυροῦ καὶ ἀνημμένης λαμπάδος, καὶ ἐκτοτε ἡ μέθη του ἦτον ἀπεριόριστος· πεπεισμένος ἤδη ὅτι ἔχει δικαίωμα ἐπὶ τῆς γυναικὸς ταύτης ἀφέθη ὅλως εἰς τὴν ἔξωσιν τοῦ πάθους του· ἐξ ἄλλου δὲ καὶ ἡ ὄψις τῆς ἀγνώστου ἐγένετο ἰλαρὰ. καὶ ἐκφρασίς τις εὐδαιμονίας, ἣν δὲν εἶχε μέχρι τούδε, ἐπεχύθη ἐπ' αὐτῆς.

Καθ' ἐκάστην ὁ μαρκήσιος ἤρχετο ἐν τῇ τεταγμένῃ ὥρᾳ, καὶ καθήμενος πλησίον τῆς περιλημμένης του, τῇ ἐλάλει περὶ τοῦ ἐρωτός του καὶ περὶ τῶν προθέσεων του. Ἐχαιρε βλέπων τὰ αὐτὰ αἰσθημάτα ἀπεικονιζόμενα καὶ ἐν τοῖς βλέμμασι καὶ ἐν τῷ προσώπῳ ἐκείνης, καθόσον οὐδέποτε ἀπέφυγε νὰ τῇ ἀνοίξῃ τὴν καρδίαν τῆς. Ἡ ἀγάπη τῆς ἀγνώστου εἶχεν ἰσχυρῶς καὶ βαθύτερον, ἐπειδὴ προσεπάθει νὰ προσελκύσῃ τὴν πλάνητα φαντασίαν τοῦ ἔραστοῦ τῆς καὶ νὰ διεγείρῃ ἐν ἑαυτῇ ἰδέας σπουδαιότερας περὶ τῆς ζωῆς, περὶ τοῦ θανάτου καὶ τῆς αἰωνιότητος. Ἡ τοιαύτη ὑπαρξὶς ἐφάνετο οὐρανια.

Ἄλλ' ὁ ἱερώνυμος δὲν κατόκει εἰσέτι τοὺς οὐρανούς, καὶ ἡ γῆ ἀνέλαθεν ἀνεπαισθήτως τὴν ἐπ' αὐτοῦ ἐπιφρόνην τῆς. Τρεῖς μάλιστα ἐβδομάδες παρήλθον καὶ ἤρξατο εὐρίσκων μονότονον τὸν τρῶ-

πον τῆς ζωῆς δι' οὗ διήρχετο τὰς ἡμέρας του. Οἱ ἐν Νεαπόλει φίλοι του τὸν ἐνέπαιζον ἐπὶ τῷ ἰδιοτρόπῳ βίῳ του καὶ ταῖς ἀγροτικαῖς αὐτοῦ διαθέσει· καὶ αὐτὸς ὁμῶς ἀφ' ἑτέρου ἐσκέπτετο περὶ τοῦ ἀνεξήγητου καὶ αἰνιγματώδους τῆς μνηστῆς του. Τίνος ἔνεκεν ἐπέμενεν αὐτὴ νὰ τῷ προσδιώριζῆ ἀκριβῶς τὰς ὥρας τῆς συνεντεύξεως; Μὴ δὲν ἐθρήνησεν ἀρκούντως τὸν θάνατον ἐνὸς συζύγου; Ἀλλὰ καὶ ἤδη ὅτε προητοιμάζετο νὰ συνάψῃ δεύτερον γάμον, διατί νὰ διάγῃ βίον τοσοῦτον μόνηρη καὶ μυστηριώδη; Πρὸς τί ἡ τοσαύτη ἐπιφύλαξις καὶ προσοχή; Οὐδεμίαν παρέλειψεν ὑπόθεσιν ἢ ἐκ τῆς βεβαιότητος τῆς θέσεώς του ἤδη ἐψυχραμένη φαντασία του.

(ἔπεται τὸ τέλος.)

ΑΠΟ ΝΕΟΒΟΡΑΚΟΥ ΕΙΣ ΝΕΑΝ ΑΥΡΗΛΙΑΝ.

ΑΡΘΡΟΝ ΔΕΥΤΕΡΟΝ.

Ἰπὸ τὴν ἀνωτέρω ἐπιγραφὴν ἐδημοσίευσεν πρὸ τριῶν περίπου ἐτῶν διὰ τῆς Πανδώρας σημειώσεως τινὰς περὶ τῶν Ἠνωμένων Ἐπαρχιῶν τῆς Ἀμερικῆς, λαθῶν εὐκαιρίαν ἐκ τινος ἐκδρομῆς μου περὶ τὰ τέλη τοῦ 1859 ἔτους, μεταξὺ τῶν δύο μνημονευομένων πόλεων, ὅπως ἐπισκεφθῶ τὰς κυριωτέρας πόλεις τῆς Ὁμοσπονδίας. Ἀλλ' ἤδη, ἔνεκα τοῦ καταμαστιζόντος τὸν τόπον ἐμφυλίου πολέμου, ἡ διὰ ξηρᾶς συγκοινωνία κατέστη δυσκολωτάτη καὶ προτιθέμενος νὰ μεταβῶ ἐκ νέου εἰς Νεάν Αὐρηλιαν, ἠναγκάσθη, ἐκὼν ἀέκων νὰ ἐπιβῶ τοῦ Ἀμερικανικοῦ ἀτμοπλοίου «Marion» τὴν 12 Νοεμβρίου 1862 καὶ νὰ ἀφιέρωσω τὴν τύχη μου εἰς τὴν θέλησιν τῶν στοιχείων. Ἡ ἀτμοσφαῖρα ἦτο ὀμίχλωδης καὶ ψυχρὰ ἔνεκα τῆς πρὸ δύο ἡμερῶν κα. ἀπεσούσης πυκνῆς χιόνος ὅτε κατεβαίνομεν τὸν ποταμὸν Χόδσωνα καὶ τὰ φρούρια Λαφαγέτου καὶ Χαμιλτῶνος, τὰ ὑπερασπίζοντα τὴν εἰσοδὸν τοῦ λιμένος τοῦ Νεοβοράκου, ἠγείροντο φοβερὰ καὶ ἀπειλητικὰ ἐκατέρωθεν δεικνύοντα τὰ ἑκατὸν χαίνοντα στόματα τῶν καθ' ἡμῶν ἐστραχημένων τηλεβόλων των. Δίωρος πλοῦς ἀπὸ τῆς πόλεως ἔφερον ἡμᾶς εἰς τὸ ἐξώτατον τοῦ λιμένος στόμιον καὶ ὁ σάλος τῶν ὀγκωδῶν κυμάτων, τὰ ὅποια ἤρχισαν νὰ πλήττωσι τοῦ ἀτμοπλοίου τὰ πλευρὰ, κατεδείκνυον ἀριδῆλως ὅτι εὐρισκόμεθα ἤδη ἐν πληρεστάτῃ θέᾳ τοῦ Ἀτλαντικοῦ ἕκκεανου.

Ὁ διὰ θαλάσσης πλοῦς ἐν τῷ Ἀτλαντικῷ μί-
κρον παρέχει τὸ διαφέρον, καθότι οὐδαμῶς φαί-
νεται ἡ ξηρὰ πρὶν πλησιάσῃ τις τὴν χερσόνησον
τῆς Φλωρίδος. Ἀλλ' ἀφοῦ δὲν δυνάμεθα νὰ ἴδωμεν
τὴν γῆν, ἃς στρέφωμεν τὰ βλέμματα ἐπὶ τῶν
συνταξιδιωτῶν ἡμῶν καὶ ἴδωμεν ἐὰν δύνωνται
νὰ παράσχωσιν ἄλλην σημειώσεων τινῶν, δυναμένων
νὰ ἐφελευσῶσι τὴν περιέργειαν τῶν ἀναγνωστῶν
τῆς Χρυσάλλιδος.

Οἱ ἐπιβάται τοῦ «Marion» ἐκτὸς ἐμοῦ καὶ
δύο ἢ τριῶν Γάλλων καὶ Γερμανῶν, ἦσαν ὅλοι Ἀ-
μερικανοὶ, κάτοικοι ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον τῆς Νέας
Λυρηλίας. Ἀποκλεισμένοι ὑπὸ τῶν Ὁμοσπονδι-
κοῦ στόλου διὰ θαλάσσης ἐπὶ δέκα περίπου μῆνας,
μέχρι τῆς ἀλώσεως τῆς πόλεως ταύτης τὴν 25
Ἀπριλίου, μετέβησαν, ἅμα ἐπανελήφθη ἡ συγ-
κοινωνία, εἰς Νεοβόρακον, πρὸς διεξαγωγὴν τῶν
ὑποθέσεων τῶν καὶ ἤδη ἐπέστρεφαν οἰκαδε. Ἐννο-
εῖται ὅτι τὸ μοναδικὸν ἀντικείμενον τῆς συνομι-
λίας τῶν ἤτο ἡ πολιτικὴ θέσις τοῦ τόπου, ὃ ἐμ-
φύλιος πόλεμος, ἡ φρικτὴ αὕτη διαμάχη, ἣτις
διέσεισεν ἐκ θεμελίων τὸ μέγα τῆς Ἀμερικανικῆς
Δημοκρατίας οἰκοδόμημα.

Τὸ ἐν τῷ Νέῳ Κόσμῳ διαδραματιζόμενον δρά-
μα ἐφείλκυσε μεγάλως τὴν προσοχὴν σύμπαντος
τοῦ πολιτισμένου κόσμου, διὸ δὲν προτίθεμαι νὰ
ὑποδείξω ἐνταῦθα ἐν ἐκτάσει τὰ ἐπενεγκόμενα τὸν
πόλεμον τοῦτον αἴτια, φρονῶν ὅτι οἱ νοήμονες ἀ-
ναγνώσται τῆς Χρυσάλλιδος εἰσὶν ἐν γνώσει αὐ-
τῶν. Θέλω εἶπε ἀπλῶς μόνον ἐκ τοῦ προχείρου
παρατηρήσεις τινὰς ἐπὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου,
καθόσον προβαίνω εἰς τὴν ἐκθεσιν τοῦ ταξιδι-
ου μου.

Μ' ὅλας τὰς διεξοδικὰς ἐκθέσεις ἐν ταῖς Εὐρω-
παϊκαῖς ἐφημερίσιν, με ὅλους τοὺς ἀπειραριθμούς
ἀνταποκριτὰς αὐτῶν ἐν τῷ Νέῳ Κόσμῳ, τὸ Ἀμε-
ρικανικὸν ζήτημα, ἡ γιγαντιαία αὕτη πάλη, ἀ-
τελῶς μόνον κατενοήθη ἐν Εὐρώπῃ μέχρι τῆς στιγ-
μῆς ταύτης. Καὶ ἐν τούτοις ὁ πόλεμος οὗτος εἶναι
εἰς τῶν μεγίστων τῆς νεωτέρας ἱστορίας, καὶ ἔφε-
ρεν εἰς φῶς διάφορα ζητήματα τῆς ἐπιστήμης τοῦ
πολέμου, ἀποδείξας διὰ τῆς πείρας τὸ ἐπωφελεῖς
ἢ μὴ, διαφόρων ἐκ τῶν νεωτάτων ἐφευρέσεων, περὶ
ὧν θέλω λάβει εὐκαιρίαν νὰ ὀμιλήσω κατωτέρω.

Ἡ ἐπαρχία τῆς Νοτίου Καρολίνας ἦτο ἡ πρῶ-
τη, ἣτις ἀφῆρεσε τὸν πρῶτον λίθον ἐκ τῶν ὑπο-
στηρίζοντων τὸ εὐγενὲς οἰκοδόμημα τῆς Ἀμερι-
κανικῆς Ὁμοσπονδίας, προκηρύξασα κατὰ τὸν Δε-
κέμβριον τοῦ 1860, τὸν ἀποχωρισμὸν τῆς ἀπὸ

τοῦ Ὁμοσπονδικοῦ συνδέσμου. Τὸ ἀλέθριον τοῦτα
παράδειγμα ἠκολούθησαν ἐντὸς τεσσάρων μηνῶν
δέκα ἕτεροι ἐπαρχίαι τοῦ Μεσημβρινοῦ μέρους,
συνορεύουσαι πρὸς ἀλλήλας, καὶ σχηματίσασαι ἰ-
δίαν Κυβέρνησιν, ἐπροκήρυξαν ἐντελῆ ἀνεξαρτη-
σίαν ἀπὸ τοῦ Ὁμοσπονδικοῦ δεσμοῦ. Ἐντὸς ἀπι-
στεύτου διαστήματος χρόνου συνήγαγον τετρακο-
σίας χιλιάδας στρατοῦ ἐθελοντῶν, ἀνήγειραν φρού-
ρια, ὠχύρωσαν τὰς περαλίους τῶν πόλεως, ἀπε-
δίωξαν τὰς τελωνιακὰς ἀρχὰς τῆς κεντρικῆς Κυ-
βερνήσεως, ἐκυρίευσαν ὅλα τὰ ὑπ' αὐτῆς κα-
τεχόμενα ἐν τῇ χώρᾳ τῶν φρούρια, πλὴν ἐνός, καὶ
συνομολογήσασαι δάνειον ἐν τῷ τόπῳ πρὸς ἀπό-
τίσιν τῶν ἐξόδων τοῦ πολέμου, ἐπροκήρυξαν ὅτι
θέλουσιν ὑπερασπισθῆ τὴν ἀνεξαρτησίαν καὶ τὰ
δικαῖά των μέχρι ἐσχάτων.

Ἀλλὰ τίς ἡ ἀνεξαρτησία αὕτη καὶ ποῖα τὰ
καταπατηθέντα δίκαιά των, πρὸς ὑπεράσπισιν
τῶν ὁποίων ἔλαβον εἰς χεῖρας τὰ ὄπλα κατὰ τῆς
νομίμου τῶν Κυβερνήσεως;

Τὸ πρῶτιστον παράπονον εἶναι ἡ ὑπὸ τῶν Βο-
ρειῶν ὑποκινουμένη δῆθεν φυγάδευσις τῶν μαύ-
ρων δούλων τῶν, τὸ δὲ δεύτερον οἱ βαρεῖς δασμοὶ
ἐπὶ τῶν εἰσαγομένων προϊόντων τῆς ξένης βιομη-
χανίας, πρὸς προστασίαν τῶν ἐργοστασίων τῶν
Βορειῶν ἐπαρχιῶν. Ἀλλὰ τὸ πρῶτον εἶναι ἀναμ-
φισβητήτως τὸ δυσκολώτερον ζήτημα, ὃ φρικτὸς
σκόπελος κατὰ τοῦ ὁποῖου ἐναυαγήσαν οἱ αἱ
πρὸς λύσιν τοῦ ζητήματος γενόμεναί μέχρι τοῦδε
ἀπόπειραι.

Ὁ πληθυσμὸς τῶν Ἠνωμένων Ἐπαρχιῶν ἀνα-
βαίνει κατὰ τὴν ἀπαρίθμησιν τοῦ 1860 εἰς 31,445,
080 κατοίκους, ἐκ τῶν ὁποίων 4,441,765 εἰσὶ
μαῦροι Ἀφρικανικῆς καταγωγῆς, οἵτινες, ἐκτὸς
488, 005 ἐλευθέρων, εἰσὶν ἅπαντες δούλοι, κα-
τοικοῦντες τὰς 15 Μεσημβρινὰς ἐπαρχίας, καὶ
ἀπασχολούμενοι ὑπὸ τῶν κυρίων τῶν εἰς τὴν
καλλιέργειαν τοῦ βάμβακος, καπνοῦ, ὄρυζιου, ζακ-
χάρως καὶ γεννημάτων. Οἱ δούλοι οὗτοι εἰσὶν ἄ-
φθονος πηγὴ πλούτου εἰς τοὺς κυρίους τῶν, καθό-
τι οἱ λευκοὶ δὲν δύνανται νὰ ἀνθέξωσιν εἰς τὸ θερ-
μὸν κλίμα τῆς Μεσημβρίας καὶ ἡ παραγωγὴ τῶν
ἀναγκασιότατων τούτων ὑλῶν ἤθελεν εἶσθαι πολὺ
μικροτέρα. Ἡ ἀξία ἐνός μαύρου δούλου εὐρώστου
εἶναι 1000 μέχρι 1500 δολλάρ, ἦτοι 9,000
δραχμῶν, καὶ ἐνίοτε ἂν ὁ δούλος γνωρίζῃ τέχνην
τινα, οἷον ξυλουργικὴν, μαγειρικὴν ἢ μηχανικὴν
τότε ἡ ἀξία του ἀναβαίνει μέχρι 2,000 δολλάρ.
Ἐὰν λοιπὸν λάβωμεν ὡς μέσον ὄρον τῆς ἀξίας ἐ-

νός δούλου 500 δολλάρ, (διότι αἱ γυναῖκες καὶ
τὰ παῖδια τιμῶνται εὐθηνότερα) τὰ τέσσαρα
ἑκατομμύρια δούλων ἀντιπροσωπεύουσιν ἀξίαν
2,000,000,000 δολλάρ, ποσὸν μυθώδες. Ὅθεν
προκειμένου περὶ τοιούτων κολοσσίων συμπερὸν-
των οἱ κάτοικοι τῶν Νοτίων Ἐπαρχιῶν εἰσὶν εἰς
τὰ ἄκρον προσεκτικοί, ὡσάκις πρόκειται περὶ τῶν
Μαύρων. Εἰς τὴν ἐλαχίστην πρὸς ἀπόδρασιν ἀπό-
πειραν Μαύρου, ὁ λαὸς ὅλος ἐγείρεται πρὸς σύλ-
ληψιν του. Ὁ νόμος προστατεύει τὸν δουλικάτο-
χον καὶ αἱ ἀστυνομικαὶ ἀρχαὶ εἰσὶν ὑποχρεωμέ-
ναι νὰ παρέχωσι χεῖρα βοήθειας πρὸς σύλληψιν
καὶ ἀπόδοσιν τοῦ δραπετέου εἰς τὸν κύριόν του.
Οὗτος ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ τὸν τιμωρῇ κατὰ βού-
λησιν μέχρι τίνος βαθμοῦ, ἀλλ' ἐκ τοῦ ἐτέρου ὑ-
πάρχουσι καὶ νόμοι προστατεύοντες ὅπως οὖν τὸν
δούλον ἀπὸ τὴν ὑπέρμετρον τυχὸν σκληρότητα
τοῦ κυρίου του. Ἐν γένει ὅμως οἱ δουλικάτοχοι
μεταχειρίζονται τοὺς δούλους τῶν ἡπίως, δὲν τοὺς
ὑποχρεοῦσι νὰ ἐργάζωνται ὑπὲρ τὰς δυνάμεις
τῶν, καὶ ὡσάκις ἀσθενήσωσιν ἔχουσι πᾶσαν περι-
ποίησιν καὶ ἄμεσον ἰατρικὴν συνδρομήν.

Ἀλλ' ὑπάρχει ἐν ταῖς Βορείαις ἐπαρχίαις μερὶς
τις ὀλιγάριθμοι μὲν ἀλλ' ἀποφασιστικῆ, ὑπὲρ τῆς
καταργήσεως τῆς δουλείας, abolitionists καλουμέ-
νη. Οὗτοι καταγίνονται ἀνευδότης δι' ὅποιονδήποτε
μέσου πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον, καὶ ἔχουσι μυ-
στικούς ἀποστόλους εἰς ὅλας τὰς ἐπαρχίας, ὅ-
πως διεγείρωσι τοὺς δούλους πρὸς δραπέτευσιν,
παρέχοντες αὐτοῖς τὰ μέσα καὶ πᾶσαν εὐκολίαν
πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον. Ὁ δούλος στέλλεται
τοιουτοτρόπως ἐν μυστικότητι ἀπὸ πάλιν εἰς πό-
λιν, μέχρις οὗ φθάσῃ εἰς Καναδὴν ὅπου, φθάσας,
εἶναι ἀσφαλῆς ὑπὸ τὴν Ἀγγλικὴν σημαίαν. Ἡ τοι-
αύτη δραπέτευσις τοῦ δούλου ὀνομάζεται μετα-
φορικῶς ἡ διὰ τοῦ ὑπογείου σιδηροδρόμου (un-
derground railroad). Εἶπον ὅτι ὅταν φθάσῃ εἰς
Καναδὴν ὁ δούλος εἶναι ἀσφαλῆς, διότι καὶ ἐν
ταῖς Βορείαις ἐπαρχίαις, ἐνθα δὲν ὑπάρχει δουλεία,
ὁ δραπέτης δούλος δύναιτο νὰ συλληφθῇ ὑπὸ τῶν
ἐπιτοπιῶν ἀρχῶν καὶ ἀποδοθῇ εἰς τὸν κύριόν του,
ἐπὶ τῇ αἰτήσει τούτου, δυνάμει τοῦ Νόμου πρὸς
ἀπόδοσιν τῶν δραπέτων δούλων (the fugitive
slave law). Οἱ ἀβολισιονιστῶν ὑποκινοῦν πάντα
λίθον ὅπως ὁ νόμος οὗτος μείνῃ ἀνεκτέλεστος καὶ
τοῦτο ἐπιτυγχάνουν ἐνίοτε εἰς τινὰς ἐπαρχίας,
ἐνθα οἱ ὀμόφρονες τῶν εἰσὶ πολυάριθμοι. Ἐννοεῖ-
ται ὅτι, ἕνεκα τῆς ἀνωτέρω αἰτίας οἱ δουλικά-
τοχοι τρέφουν ἀδιάλλακτον μίσος πρὸς τοὺς ἀβο-

λισιονιστῶν, καὶ τὸ κατ' ἐμὲ δὲν δύναιτο νὰ εὐρώ-
παράδειγμα σκληροτέρας ἐχθρας ἀπὸ ἐκείνην τῶν
δύοι τούτων μερίδων. Αἱ ὑπενέργειαι αὐταὶ τῶν
ἀβολισιονιστῶν πρὸς δραπέτευσιν τῶν δούλων καὶ
ἡ παράδοξος ἐπιμονὴ μετ' ἧς ἐπιδιώκουσι τὸ ἐν-
πάγγελμά των, συνετέλεσαν κατὰ μέγα μέρος εἰς
τὴν ἐνεστῶσαν κατάστασιν τῶν πραγμάτων καὶ
κατέστησαν τὸν χωρισμὸν τῶν Μεσημβρινῶν ἐ-
παρχιῶν λίαν ἐπιθυμητὸν εἰς τοὺς κατοίκους των,
ὅπως ἀπαλλαχθῶσι τῶν ἐνοχλήσεων τῶν ἀβολι-
σιονιστῶν. Εἶναι ἀληθὲς ὅτι με ὅλας τὰς προσπα-
θείας τῶν τελευταίων, οὔτε ἑκατὸν δούλοι δὲν ἐ-
δραπέτευσαν κατ' ἔτος, ἀλλ' ὁ ἀριθμὸς δὲν σημαί-
νει τίποτε, ὁ δουλικάτοχος εἶναι εὐπρόσιτος εἰς
πάν ἐκτὸς τοῦ ζητήματος τῆς δουλείας· προκειμέ-
νου περὶ τῶν δούλων του, εἶναι ἀμείλικτος.

Ἡ δευτέρα αἰτία τοῦ ἀποχωρισμοῦ τῶν με-
σημβρινῶν ἐπαρχιῶν εἶναι τὸ τῶν τελωνιακῶν
δασμῶν ζήτημα. Αἱ Ἠνωμέναι ἐπαρχίαι καλύ-
πτουσαι πλέον τοῦ ἡμίσεος τῆς εὐφορωτάτης γῆς
τῆς Βορείου Ἀμερικῆς, ἀπὸ τοῦ κόλπου τοῦ Με-
ξικοῦ μέχρι τῶν λιμνῶν τοῦ Καναδά, παράγουσι
παντοειδῆ προϊόντα τῶν τε θερμῶν καὶ ψυχρῶν
ζωνῶν τῆς ὑψηλῆς. Αἱ Μεσημβριναὶ ἐπαρχίαι πα-
ράγουσι πλουσιωτάτας ὕλας, οἷον βάμβακα, σάκ-
χαρι, καπνὸν, ὄρυζιον, ξητίνην κτλ. ἔχουσαι ὅ-
λας τὰς ἀγορὰς τοῦ κόσμου πρὸς κατανάλωσιν
τῶν ἀναποφεύκτων τούτων ὑλῶν, τὰς ὁποίας πα-
ράγουσιν ἀποκλειστικῶς διὰ τῆς ἐργασίας τῶν
δούλων τῶν, πλουτοῦντες ἀκαταπαύστως καὶ ἐ-
πεκτείνοντες τὴν καλλιέργειαν τῶν γαιῶν των,
ἦσαν εὐχαριστημένοι διάγοντες οὕτως, ἐν ᾧ αἱ
Βόρειοι ἐπαρχίαι, μὴ δυνάμεναι νὰ παραγάγωσι
τοιαῦτα προϊόντα, ἕνεκα τοῦ ψυχροῦ των κλίμα-
τος, ἔστρεψαν τὴν προσοχὴν των εἰς τὴν βιομη-
χανίαν καὶ βαθμηδὸν ἠδυνήθησαν νὰ συναγωνι-
σθῶσι μετὰ τὰ προϊόντα τῶν Ἀγγλικῶν ἐργοστα-
σίων, κυρίως εἰς τὰ βαμβακερὰ ὑφάσματα, λαμ-
βάνοντες τὴν πρώτην ὕλην τοῦ βάμβακος ἐκ τοῦ
τόπου των. Ἀλλ' ἡ ἐργασία εἶναι δαπανηρότερα
ἐν Ἀμερικῇ καὶ ὁ συναγωνισμὸς ἦτο ἀδύνατος, ἂ-
νευ βαρέως προστατευτικοῦ δασμοῦ ἐπὶ τῶν προ-
ϊόντων τῆς ξένης βιομηχανίας. Αἱ Μεσημβριναὶ
ἐπαρχίαι, ἔχουσαι πληθυσμὸν ἑνδεκα ἑκατομμυ-
ρίων λαοῦ, καταναλίσκουσιν ἀκαταπαύστως τὰς
κατεργασμένας ὕλας τῶν ἐργοστασίων τῶν Βο-
ρειῶν, καὶ ἦσαν μεγάλη πηγὴ πλούτου διὰ τὰς τε-
λευταίας, καθόσον μάλιστα, μὴ ἔχουσαι ναυτιλίαν,
ἠναγκάζοντο νὰ προμηθεύωνται τὰ πάντα ἐκ τῶν

πόλεων του Βορρά, κυρίως του Νεοβοράκου, τὸ ὁποῖον ἕνεκα τῆς ἀπαρμιλλοῦ θέσεώς του, κατέστη τὸ μέγα ἐμπορεῖον τοῦ νέου Κόσμου. Οἱ Βόρειοι, ἔχοντες τὴν πλειοψηφίαν ἐν τῷ Κογγρέσῳ, ἀντέστησαν εἰς πᾶσαν πρότασιν, ἀντικειμένον ἔχουσαν τὴν ἐλάττωσιν τῶν δασμῶν ἐπὶ τῶν ἀντικειμένων ξένης βιομηχανίας, καὶ τοῦτο ἤρθε ἔτι μᾶλλον τοὺς Νοτίους, καθόσον ἡ πλειοψηφία αὕτη ἐν ταῖς βουλαῖς, ἠδύνατο νὰ ἔχῃ ἀργότερα σοβαρωτέρας συνεπειάς κατὰ τοῦ συστήματος τῆς δουλείας, ἐπὶ τοῦ ὁποίου οὗτοι, ὡς εἶπον, εἶναι ἀπρόσιτοι.

Αἱ δύο αὗται αἰτίαι, δὲν εἶναι ἐν τούτοις μόναι αἰτίαι ἐπὶ τῆς ἐκτεθείσας διαφορᾶς. Ἰσχύει καὶ μία τρίτη, οὐχ ἥττον σημαντικὴ, ἐνδιαφέρουσα τὴν δουλείαν ἐμμέσως, ἥτις τὴν ἐπέκτασιν τῆς. Αἱ ἠνωμένοι ἐπαρχίαι καλύπτουσαι ὅλον τὸ πλάτος τῆς Βορείου Ἀμερικῆς ἀπὸ τοῦ Ἀτλαντικοῦ εἰς τὸν Εἰρηνικὸν Ὠκεανόν, μόλις κατὰ τὸ τρίτον εἰσι κατωκνημένοι εἰς τὰ παράλια τοῦ Ἀτλαντικοῦ. Τὸ κατοικημένον τοῦτο μέρος εἶναι τὸ ἤδη ἀπαρτίζον τὴν σημερινὴν Ὁμοσπονδίαν. Ἀλλ' ἀπέραντοι γαίαι ὑπάρχουσιν ἀκατοικητοὶ σχεδόν, πρὸς τὴν δυτικὴν μέρη, ἔνθα μόνον φυλαὶ τινες νομάδων Ἰνδῶν περιπλανῶνται. Ὅσον ὅμως ὁ πληθυσμὸς τοῦ τόπου αὐξάνει, τόσον οἱ ἄποικοι πλησιάζουσιν τὰς χέρσους ταύτας γαίας, αἱ ὁποῖαι ὀνομάζονται Territories. Ἐνταῦθα γεννᾶται τὸ δύσκολον ζήτημα, εἰς τὰς γαίας ταύτας δύναται νὰ ὑπάρξῃ ἡ δουλεία, ἢ οὐχί; Ἐννοεῖται ὅτι, ὅπου ὑπάρχουν δούλοι Ἀφρικανικῆς καταγωγῆς οἱ λευκοὶ ἀπομακρύνονται μὴ εὐρίσκοντες ἐργασίαν, ἐνῶ ὅπου δὲν ὑπάρχουν δούλοι, ὁ τόπος ἐπρωάδευσε θαυμασίως, καθὼς τοῦτο φαίνεται εἰς τὰς δυτικὰς ἐπαρχίας. Μέχρι τοῦδε τὸ ζήτημα ἐσυζητήθη ὑπὸ τὴν πρακτικὴν, ἀλλ' ἐὰν ἐξετασθῇ ὑπὸ τὴν ἠθικὴν αὐτοῦ ἐποψίαν οἱ Βόρειοι ἔχουσι δίκαιον, ἀντιστάμενοι εἰς τὴν ἐπέκτασιν τῆς δουλείας, ἥτις εἶναι φρικτὴ ἀνωμαλία εἰς ἐν δημοκρατικὸν πολίτευμα. Ἐκ τοῦ ἐνός, τὰ πολεμικὰ τῆς Ὁμοσπονδίας πλοῖα περιπλέουσιν ἀενάως τὴν δυτικὴν τῆς παραλίας ἀκτὴν, ὅπως ἐμποδίσωσι τὴν σωματεμπορίαν, πῶς τοῦτο συμβιβάζεται ἐὰν ἐν τῷ τόπῳ τῶν ἐπιτρέψωσι τὴν ἐπέκτασιν αὐτῆς; (καθόσον οἱ δούλοι ἀγοράζονται καὶ πωλοῦνται ἐν ταῖς Μεσημβριναῖς ἐπαρχίαις!) Οἱ Νότιοι ἐπιθυμοῦσι τὴν ἐπέκτασιν τῆς, καθότι τὰ Territories ταῦτα ἄμα ἔχουσι τὸν ὑπὸ τοῦ συντάγματος ὀρισμένον ἀριθμὸν κατοίκων,

καθίστανται ἐπαρχίαι (States) καὶ προσέρχονται εἰς τὸν Ὁμοσπονδικὸν σύνδεσμον, ὡς μέλη, ὅτε ἔχουσι τὸ δικαίωμα νὰ πέμπωσιν ἀντιπροσώπους εἰς τὸ ἐν Οὐάσιγκτῶν γενικὸν συνέδριον, καὶ τοιοῦτοτρόπως δύνανται νὰ ἔχωσιν οὗτοι τὴν πλειοψηφίαν. Ἐπὶ τοῦ ζητήματος τούτου, τῶν Territories, διάφοροι ἀπόπειραι ἐγένοντο πρὸς συμβιβασμόν, ἀλλ' ἄνευ ἀποτελέσματος, διότι οὐδὲν τῶν ἐνδιαφερομένων μερῶν ἤτο διαθεθεμένον νὰ ἐνδώσῃ εἰς τὸ παραμικρόν.

Τὰς προκαταρκτικὰς ταύτας παρατηρήσεις ἐνόμισα ἀναγκαῖον νὰ προτάξω ὅπως γείνω κατὰληπτότερος εἰς τὴν ἐκθεσὶν τῶν γεγονότων περὶ τῶν προτιθέμαι παρακατιῶν νὰ ποιήσω μείαν. Μετὰ τὴν ἀπειλητικὴν θέσιν τὴν ὁποίαν οἱ Νότιοι ἔλαβον κατὰ τῶν Βορείων, οὐδὲν ἔμεινεν εἰς τοὺς τελευταίους εἰμὴ νὰ δράξωσι τὰ ὄπλα, οὐχὶ πρὸς καθυποταγὴν τῶν πρώτων, ἀλλ' ὅπως ἐπανακτήσωσι τὰ ὑπὸ τῶν Νοτίων καταληφθέντα τῆς Κεντρικῆς Κυβερνήσεως φρούρια καὶ ἐγκαταστήσωσι τὰς ἀποδιωχθείσας τελωνιακὰς ἀρχὰς εἰς τῆς Μεσημβρίας τὰς παραλίους πόλεις. Οἱ Νότιοι, ὄντες ἀποφασισμένοι εἰς πάντα, ἐξεστράτευσαν εὐθὺς ὅπως κυριεύσωσι τὴν Οὐάσιγκτῶνα καὶ τὸ κίνημα τοῦτο διήγειρεν, ὡς ἠλεκτρικὸς σπινθὴρ, τὸν λαὸν τῶν Βορείων. Ἡ ὄργανισμένη ἐθνοφυλακὴ τῶν ἔστρεξε πρὸς προστάτησιν τῆς πρωτευούσης τῶν, καὶ ἰσχυρὸν σῶμα 75,000 ἐθελοντῶν ἐσχηματίσθη ἐντὸς βραχυτάτου διαστήματος χρόνου. Τὸ κατὰ τῆς Οὐάσιγκτῶνος κίνημα ἐματαιώθη τοιοῦτοτρόπως καὶ ἔκτοτε καὶ Βόρειοι καὶ Μεσημβρινοὶ ἔστρεψαν τὴν προσοχὴν τῶν εἰς τὸν σχηματισμὸν στρατοῦ καὶ στόλου, βλέποντες ὅτι ἡ πάλῃ ἔσεται πεισματώδης καὶ μακρά. Κατ' ἀρχὰς οἱ Νότιοι ἐκέρδισαν σημαντικὰς τινὰς μάχας, ἀλλ' αἱ ἤτται αὐτὰ οὐδόλως ἠλάττωσαν τὸν ἐνθουσιασμὸν τῶν Βορείων, οἵτινες ἐξηκολούθησαν σχηματίζοντες στρατὸν, ὁ ἀριθμὸς τοῦ ὁποίου ἀνέβαινεν εἰς τὸ τέλος τοῦ 1861 ἔτους εἰς 640,000 ἀνδρῶν, ἐνῶ οἱ Νότιοι, ἔχοντες τοὺς Μαύρους πρὸς καλλιέργειαν τῶν γαιῶν τῶν, ἐσχημάτισαν στρατὸν 500,000 ἀνδρῶν, ἂν καὶ ὁ πληθυσμὸς τῶν ἀποχωρισθεισῶν ἐπαρχιῶν ἦναι ὀλιγώτερος τοῦ ἡμίσεος ἐκείνου τῶν Βορείων.

Οἱ ἀριθμοὶ οὗτοι ἀποδεικνύουσιν ἀριθμητικῶς τὸ γιγαντιαῖον τῆς πάλῃς, ἥτις καταμαστίζει τὸν πρὶν πανευδαίμονα τοῦτον τόπον. Ὀγδοήκοντα ἔτην εἰρήνην κατέστησε τὸν νοήμονα καὶ ἐπιχει-

ρηματικῶν τοῦτον λαὸν πλουσιώτατον, καὶ εἰς τὴν πρώτῃν πρόσκλησιν τῆς πατρίδος του, κατέβαλε πλουσιοπαρόχως τὰ μέσα πρὸς ἐφοπλισμὸν καὶ διατροφὴν τῶν ἐθελοντῶν. Ἐπιτροπαὶ συνέστησαν εἰς τὰς κυριώτερας πόλεις καὶ οἱ κάτοικοι ἐφιλοτιμοῦντο τίς νὰ συνεισφέρῃ περισσότερον. Ἡ Κυβέρνησις μετ' ὀλίγον ἐζήτησε νὰ συνομολογήσῃ δάνειον ἑκατὸν πεντήκοντα ἑκατομμυρίων δολλαρίων, ἥτοι ἐννακοσίων ἑκατομμυρίων δραχμῶν πρὸς 60[0] τόκον, καὶ τὸ σημαντικὸν τοῦτο ποσὸν ἐλήφθη ἐντὸς μιᾶς ἐβδομάδος ἀπὸ τὰς Τραπεζὰς τοῦ Νεοβοράκου, Φιλαδελφίας καὶ Βοστώνης. Εἰς τὴν πρώτῃν συνεδρίασιν τοῦ ἐν Νεοβοράκῳ ἐμπορικῷ ἐπιμελητηρίου, ἐπροτάθη συνεισφορά ὑπὲρ τῶν ἐθελοντῶν καὶ τῶν οἰκογενειῶν τῶν καὶ ἐντὸς ἡμισεῖας ὥρας ἑκατὸν χιλιάδες δολλάρια ὑπεγράφησαν ἐν τῷ ἄμα, ἥτοι ἐξακόσια χιλιάδες δραχμῶν, ἐνῶ τὸ δημοτικὸν συμβούλιον τῆς πόλεως ἐψήφισε ταυτοχρόνως ἐννέα ἑκατομμύρια δραχμῶν πρὸς περιθαλψὴν τῶν οἰκογενειῶν τῶν ἀναχωρούντων ἐθελοντῶν, ἐκδοῦν χρεώγραφον φέροντα ἐξ τοῖς ἑκατὸν τόκον, τὰ ὁποῖα εὐθὺς ἠγοράσθησαν ὑπὸ τῶν κατοίκων ἄνω τοῦ ἰσοτίμου (abovepar)

Τὰ ποσὰ ταῦτα ἀναφέρω ἀπλῶς, ὅπως δώσω ἰδέαν τινὰ τοῦ πλοῦτος καὶ τοῦ τόπου, τῆς προθυμίας τοῦ λαοῦ καὶ τοῦ μεγέθους τοῦ ἐπιχειρήματος, ἀλλὰ καλλιτέραν ἰδέαν δύναται νὰ σχηματίσῃ τις, ὅταν λάβῃ ὑπ' ὄψιν ὅτι κατὰ τοὺς γενομένους ὑπολογισμοὺς, τὰ ἐξοδα τῆς Κυβερνήσεως ἤδη ὑπολογίζονται κατὰ μέσον ὄρον ὑπὲρ τὰ δύο ἑκατομμύρια δολλάρια καθ' ἑκάστην, ἥτοι δώδεκα ἑκατομμύρια δραχμῶν, ἐνῶ πολλοὶ φρονοῦσιν ὅτι ταῦτα ἀναβαίνουσιν εἰς μεγαλύτερον ποσόν. Τὸ κατ' ἐμὲ πιστεύω ὅτι ὑπερβαίνουσι τὰ δύο ἑκατομμύρια, διότι μεγάλη σπατάλη ἐπικρατεῖ εἰς ὅλους τοὺς κλάδους τῆς Διοικήσεως, κυρίως εἰς τὸν στρατὸν, ὅστις ἕνεκα τῆς πληθύος του, δὲν ἔλαβε καιρὸν νὰ ὀργανωθῇ μετὰ τὴν τάξιν ἐκείνην, ἥτις εἶναι τόσον ἀναπόφευκτος εἰς πάντα καλῶς διοικούμενον στρατόν. Ἐκτὸς τούτου εἰς τὰς πρώτας μάχας, ὁ στρατὸς τῶν Βορείων ἀπώλεσε σημαντικώτατον ποσὸν τῆς ἀποσκευῆς του, τὸ ὁποῖον ἔπρεπε νὰ ἀναπληρωθῇ ἐκ νέου δι' ἀδρότητας ποσότητος. Καὶ ἐν τούτοις μετ' ὅλα ταῦτα τὰ ἐξοδα, τοσοῦτος εἶναι ὁ πλοῦτος τοῦ τόπου, ὥστε σήμερον μετὰ ἐν ἡμισυ ἔτος, ὁ λαὸς συνεισφέρει μετὰ τὴν αὐτὴν προθυμίαν ὡς ἐν ἀρχῇ τοῦ πολέμου.

Κατὰ τοὺς ἀριθμοὺς τοὺς ὁποίους ἔδωκα ἀνω-

τέρω, ὁ στρατὸς τῶν Νοτίων εἶναι ἐλάττων ἐκείνου τῶν Βορείων κατὰ ἑκατὸν χιλιάδας περίπου ἀνδρῶν, ἀλλ' ἐκ τοῦ ἑτέρου οἱ πρώτοι εἶχον ἀνεκαθεν πλειοτέραν ἐξάσκησιν εἰς τὰ ὄπλα, διότι μὴ ἔχοντες βιομηχανίαν, ἔχοντες τοὺς δούλους πρὸς καλλιέργειαν τῶν γαιῶν τῶν, ἐνηγκαλίζοντο ἀσμένως τὸ στρατιωτικὸν καὶ ναυτικὸν ἐπάγγελμα, ἢ, ἀποζῶντες ἐκ τοῦ εἰσοδήματός τῶν, κατεγίνοντο εἰς θήραν καὶ ἄλλας ἐξασκήσεις εἰς τὰ ἀπέραντα πεδία τῆς Δύσεως. Οἱ Βόρειοι, ὡς λαὸς βιομήχανος, κατεγίνετο εἰς εἰρηνικὰ ἐπάγγελατα καὶ οἱ πλείστοι τῶν ἀξιωματικῶν καὶ στρατιωτῶν τῶν, οὐδέποτε ἔλαβον πυροβόλον εἰς χεῖρας τῶν, κυρίως οἱ δικηγόροι, πλείστοι τῶν ὁποίων ἔγιναν συνταγματάρχαι καὶ στρατηγοί.

Ἐν Εὐρώπῃ τὸ τοιοῦτον ἤθελε φανῆ ἄπορον καὶ ἴσως γελοῖον, ἀλλὰ δὲν πρέπει νὰ κρίνῃ τις τὸν Ἀμερικανὸν ὡς κρίνει τοὺς Εὐρωπαίους. Ὁ Ἀμερικανὸς μεταβάλλει ἐπάγγελμα μετὰ τὴν αὐτὴν εὐκολίαν μετ' ἧς ἀλλάσσει τις τὸν ἐπενδύτην του. Ὁ νῦν Πρόεδρος Λίγκολν, ἦτον ἄλλοτε σιδηρουργός, ἔπειτα γεωργός, κατόπιν δικηγόρος καὶ τελευταῖον Πρόεδρος. Ὁ τελευταῖος Διοικητὴς τῆς ἐπαρχίας τοῦ Νεοβοράκου Morgau, ἔχων ἐξουσίαν βασιλέως καὶ τὸ δικαίωμα τῆς χάριτος ἐπὶ τῶν καταδικῶν ὡς οἱ ἡγεμόνες τῆς Εὐρώπης, εἶναι ἐμπορος, ἔχων εἰσέτι τὸ γραφεῖον τοῦ ἀπέναντι τοῦ ἐδικοῦ μου ἐν Νεοβοράκῳ, καὶ ἐπανῆλθεν εἰς τὸ ἐπάγγελμα τοῦ ἄμα ἔληξεν ἡ διετία του. Ὁ πρῶτος Διευθυντὴς τῆς ἀστυνομίας, θέσεως λίαν σημαντικῆς, ἦτο δημοπράτης χρεωγράφων, ἀφοῦ διετέλεσε διευθυντὴς, ἥδη εἶναι ἐκ νέου δημοπράτης, ἐπιδιώκων μετὰ ζήλου τὸ ἐπάγγελμα τοῦ. Ὁ πρῶτος διδάσκαλός μου τοῦ χοροῦ E. Φερέρος εἶναι ἤδη συνταγματάρχης καὶ δὲν ἀμφιβάλλω ὅτι θὰ ἐπιστρέψῃ στρατηγός, ἂν τὸν φεισθῶσιν αἱ σφαῖραι τοῦ ἐχθροῦ. Ἄπειρα τοιαῦτα παραδείγματα ἠδυνάμην νὰ φέρω, ἀλλὰ κρίνω ταῦτα περιττὰ, ὅταν ἀναλογισθῇ τις, ὅτι ἐν καιρῷ εἰρήνης ὁ στρατὸς τῆς Ὁμοσπονδίας ἦτο μόλις δέκα χιλιάδες ἀνδρῶν, ἐνῶ ἤδη ὑπερβαίνει τὰς ἐξακοσίας χιλιάδας, καὶ ὁ ἀριθμὸς οὗτος συνεπληρώθη ἐξ ὀλοκλήρου ἐθελοντῶν παντὸς ἔθνους καὶ ἐπαγγέλματος.

Α. Ν. ΜΠΟΤΑΣΗΣ.

ΕΙΣ ΠΟΛΙΤΙΚΟΣ ΦΥΛΑΚΙΣΜΕΝΟΣ
ΕΠΙ ΤΗΣ ΑΥΤΟΚΡΑΤΟΡΙΑΣ.

Οι μεταγενέστεροι δὲν ἤλθον εἰσέτι ὅπως κρινώσι τὸν Ναπολέοντα· οἱ ἄνθρωποι τοῦ 1845 ἐφέρθησαν πρὸς αὐτὸν ὡς πρὸς πυγμαῖον, οἱ δὲ ἄνθρωποι τοῦ 1830 ἐθεώρησαν αὐτὸν ὡς ἡμίθειον. Μόνον εἰς τὸν μετέπειτα χρόνον, τὸν μεμακρυσμένον πλέον ἢ ὅσον ἡμεῖς ἴσως νομίζομεν, καὶ ὅταν αἱ ἡμέτεραι ἀναμνήσεις καὶ παραδόσεις παρελθῶσιν, ὁ αὐτοκράτωρ, ὁ ἀποτελέσας μόνος δυναστείαν δλόκληρον, θέλει καταλάβει ἱστορικῶς καὶ διὰ παντὸς τὴν θέσιν, ἣν ἐπιφυλάττουσιν αὐτῷ ἡ τε δικαιοσύνη καὶ ἡ ἀμεροληψία.

Εἶναι ἀναντιρρήτου ὅτι ὁ Ναπολέων, μ' ὄλην αὐτοῦ τὴν ἀπειρον ἰκανότητα, δὲν ἠδυνήθη ν' ἀποφύγη τὴν μέθην, εἴτε τὸ εἶδος ἐκείνο τῆς σκοτοδίνης ὑφ' ἧς καταλαμβάνονται συνήθως πάντες οἱ ἀπὸ τῆς ταπεινῆς των θέσεως ἀνυψωθέντες εἰς τὸ κατακρύφον τῆς ἐξουσίας σημεῖον. Μεταξὺ τῶν σφαλμάτων του, τὰ ὅποια δὲν ἦσαν ὀλίγα, οὐδὲν αὐτῶν μαρτυρεῖ τόσον τρανῶς τὴν ἀληθειαν ταύτην, ὅσον ἡ ἀπότομος αὐτοῦ φήξις μετὰ τοῦ Πάπα Πίου Ζ', ἡ δὲ ἱστορία θέλει βεβαιώσει, ὅτι ἡ αὐστηρότης ἐκείνη μεθ' ἧς δὲν ἐφοβήθη νὰ φερθῆ πρὸς ἕνα γέροντα, εὐγενῆ ἔχοντα χαρακτῆρα καὶ εὐαγγελικὴν ὑπομονήν, ἐσφράγισεν ἀπαισίως τὸ πρῶτον βῆμα τοῦ εἰς τὴν ἄβυσσον φερομένου Ναπολέοντος, ἐντὸς τῆς ὁποίας καὶ ἡ εἰμαυμένη καὶ ἡ μεγαλοφυΐα αὐτοῦ ἐμελλον νὰ καταβυθισθῶσιν.

Ἦδη ἀπὸ τίνος χρόνου, Πίος ὁ Ζ' εἶχεν ἐπιστρέψει εἰς Σαβῶνην, κατὰ διαταγὴν τοῦ αὐτοκράτορος, ὅτε ὁ Καρδηνάλιος Πιέτρης, ὃν ὁ Πάπας ἀναχωρῶν ἀπὸ τῆς Ρώμης εἶχε διορίσει πληρεξουσίαν του, ἐπέμφθη εἰς Παρισίους. Οὗτος μετέβη ἐκεῖσε, καὶ συνάμα ἐξηκολούθει νὰ κυβερνᾷ τὰ ἐκκλησιαστικὰ πράγματα· ἀρνήθεις ὅμως νὰ παρευρεθῆ ἐν τῇ θρησκευτικῇ τελετῇ τοῦ γάμου τοῦ Ναπολέοντος μετὰ τῆς Μαρίας Λουίζης, ἐξωρίσθη πάραυτα εἰς Σεμύρην· τῷ ἀπηγορεύθη δὲ νὰ φέρῃ τὰ παράσημα τοῦ ἀξιώματός του, καὶ πρὸς τοῦτοίς πᾶσα μετὰ τοῦ Πάπα ἀλληλογραφία.

Ἀτάραχος ἐν μέσῳ τῆς θυέλλης ταύτης, ἦν ἐξήγειρεν ἡ προσβλήθεισα τοῦ Ναπολέοντος ἀλαζονεία, Πίος ὁ Ζ' ἤντλει ἐν τῇ συνειδήσει του τὴν πίστιν καὶ τὴν ἀναγκαίαν ἰσχὺν διὰ τὴν πάλιν ἦν εἶχε νὰ βαστάσῃ. Πρὸς τοὺς πλείστους Γάλλους

ἐπισκόπους καὶ καρδηνάλιους ἐπέμφθη κρυφίως ὁ κατὰ τοῦ αὐτοκράτορος φίλος ἀφορισμὸς, ὡς ἐπίσης καὶ πρὸς τὸν καρδηνάλιον Πιέτρην· ἀλλ' ἡ ἀστυνομία δι' ἧς ὁ Κ. Σιαβρόν παρεφύλαττε τὸν Πάπαν ἤτο ἰσχυρὰ καλῶς ὀργανισμένη ὑπὸς ὁ κατάλογος τῶν ἀτόμων, πρὸς τὴν ἀπεστειλετῶν ἢ βουίλλα, γενῆ γνωστῆς εἰς Παρισίους πρὶν ἢ ἡ βουίλλα αὐτῆ φθάσῃ εἰς τὴν πρωτεύουσάν· ἐκείνην.

Μανιακὸς γενόμενος ὁ Ναπολέων διὰ τὴν ἔχθρικὴν ταύτην πράξιν, ἥτις ὅμως ἔνεκα προγενεστέρων γεγονότων ἐφαίνετο ἀτελής τις ἀντεκδικησις, ἐξέδωκε διαταγὰς νὰ συλληφθῶσι πάντες οἱ ἐν Γαλλίᾳ εὐρισκόμενοι Ἴταλοι καρδηνάλιοι καὶ νὰ φυλακισθῶσιν εἰς Βινσέννας. Τεσσαράκοντα καὶ ὀκτὼ ὥρας μετὰ ταῦτα, ὁ καρδηνάλιος Πιέτρης ἤρπάζη ἀπὸ τὴν Σεμύρην, ἐρρίφθη ἐντὸς ταχυδρομικῆς ἀμάξης καὶ μετεφέρθη εἰς Παρισίους συνοδευόμενος ὑφ' ἑνὸς ἀξιωματικῆς τῆς χωροφυλακῆς. Περὶ τὴν ἐγδοὴν ἐσπερινὴν ὥραν ἡ κατεσκομισμένη ἀμάξα ἐστάθη ἐντὸς τῆς αὐλῆς τοῦ ὑπουργείου τῆς ἀστυνομίας, ὅπερ ἦν τότε ἐπὶ τῆς κρηπίδος Βολταίρου. Ὁ ὑπουργὸς ἦτο ἀπὸν ὡς ἐπίσης καὶ ὁ συνήθως εἰς τὰς τοιαύτας περιπτώσεις ἀναπληρῶν αὐτὸν Δεσμαρέ. Ὅθεν ὁ γενικὸς ἔφορος Πάκ ὑπεδέχθη τὴν ὑπερόρειον πανιερότητα.

— Κύριε, εἶπεν ἀρχόμενος ὁ καρδηνάλιος με γλῶσσαν εὐστροφον καὶ με καλῶς διακρινόμενῃ ἰταλικὴν προφορὰν, κύριε, μ' ἐβίασαν ν' ἀναχωρήσω χωρὶς καὶ νὰ μοι δώσωσι καιρὸν ὅπως προγευματίσω, οὐδὲ καθ' ὅλον τὸ διάστημα, ὃ μ' ἔκαμαν νὰ διατρέξω ἀπνευστί, ἔφαγα τὸ παραμικρὸν ὅθεν σὰς παρακαλῶ, πρὸ παντὸς ἄλλου, νὰ μοι δώσητε νὰ δειπνήσω.

— Κύριε καρδηνάλιε, ἀπήντησεν ὁ Πάκ, θὰ δειπνήσητε εἰς τὸ ξενοδοχεῖον τῆς Φόρσας.

— Τότε πολὺ θὰ με ὑποχρεώσητε νὰ διατάξῃτε τινὰ, ὅστις νὰ με ὀδηγήσῃ ἀμέσως εἰς τὸ ξενοδοχεῖον ἐκεῖνο, καθότι ἔχω μεγάλην ἀνάγκην νὰ λάβω ὀλίγην τροφήν.

— Ἐγὼ ὁ ἴδιος θὰ λάβω τὴν τιμὴν νὰ ὀδηγήσω τὴν πανιερότητά σας· ὑπομείνατε ὅμως ὀλίγον μεχριστοῦ δώσω τὰς ἀναγκαίαις διαταγὰς.

— Πρὸς θεοῦ! μὴ λαμβάνετε τὸν κόπον· πιστεύσατε ὅτι δὲν εἶμαι εἰς κατάστασιν νὰ φροντίζω περὶ σωματικῶν ἀθλιότητων· ἐν πινάκιον μακρόνια, ἐν ψαράκι οἰονδήποτε, ὀλίγα ὄσπρια, τίποτε ζυμαρικὸν καὶ τὸ ἐπιδόριον. . .

Ὁ Πάκ ἐμεδίασε μετὰ πονηρίας ἅμα καὶ ἐκπλήξεως, ὅπερ ἡ πανιερότης του δὲν παρετήρησε· εἴτα ἐξῆλθε καὶ ἀνεφάνη μόλις μετὰ μίαν ὥραν. Ὁ καρδηνάλιος τὴν φορὰν ταύτην δὲν ἐπροσπάθησε νὰ κρύψῃ τὴν ἀδιαθεσίαν του.

— Διατί δὲν ὁμολογεῖτε καθαρὰ ὅτι ἀπεφασίσσατε νὰ μὲ κάμετε ν' ἀποθάνω τῆς πείνης; ἐκραύγασε.

— Μὲ συγχωρεῖτε, κύριε καρδηνάλιε, διέκοψεν ὁ Πάκ· ἐβράδυνα μὲν ὀλίγον, ἀλλ' ἰδοὺ ἔφθασα τέλος. . .

— Καὶ τώρα θὰ μὲ ὀδηγήσητε εἰς τὸ ξενοδοχεῖον τῆς Φόρσας.

— Αὐτὴν τὴν στιγμὴν.

— Τοῦτο εἶναι εὐτύχημα! Ἀλλὰ σπεύσατε, σὰς παρακαλῶ, διότι ἀπνύθησα.

Ἀνέβησεν τότε ἐφ' ἀμάξης με μεγάλην τοῦ καρδηνάλιου εὐχαρίστησιν, ὅστις οὐδόλως ἀμφέβαλλεν ὅτι τὸ ξενοδοχεῖον τῆς Φόρσας ἦν κατάλληλος διατριβῆ, ὅπου θὰ εὕρισκε τὴν εἰς τὸν χαρακτῆρα του ὀφειλομένην περιποίησιν καὶ τὸν εἰς τὴν ἡλικίαν του καὶ τὸ ἀξίωμα του ὀφειλόμενον σεβασμόν. Μετ' οὐ πολὺ ἡ ἀμάξα ἐστάθη εἰς μικρὸν τινα δρομίσκον, σκοτεινὸν καὶ στενὸν, πρὸ χαμηλῆς τινὸς θυρίδος. Πρῶτος ὁ Πάκ κατέβη ἀπὸ τῆς ἀμάξης, καὶ μετὰ ταῦτα προσεκάλεσε καὶ τὸν καρδηνάλιον νὰ καταβῇ ὁμοίως, συστήσας αὐτῷ νὰ χαμηλώσῃ καὶ τὴν κεφαλὴν. Ὁ ἱεράρχης ὑπήκουσε καὶ ἐχαμήλωσε τὴν κεφαλὴν του.

— Ἀκόμη, ἀκόμη, κύριε, εἶπεν ὁ Πάκ, πρόκειται νὰ εἰσελθῶμεν διὰ τῆς θυρίδος ταύτης.

— Ἰδοὺ τῇ ἀληθείᾳ, παράδοξος εἶσοδος τῆς παλαιᾶς κατοικίας τῶν δουκῶν τῆς Φόρσας, εἶπεν ὁ καρδηνάλιος.

Μόλις εἶχε προφέρει τὴν παρατήρησιν ταύτην, ἥτις ἦν συνέπεια τοῦ λάθους του, καὶ ἦδη εὕρισκετο ἐντὸς θολωτῆς αἰθούσης, ἐν μέσῳ ἀνθρώπων φερόντων στολὰς ἀπαισίαις, ἕκαστος τῶν ὁποίων ἐβάσταζεν εἰς τὰς χεῖρας ἕνα ὄμμαθον γιγαντιαίων κλειδῶν.

— Περᾶσατε ἐδῶθεν, τῷ εἶπε, με φωνὴν τραχεῖαν καὶ θηριώδη, εἰς τῶν ἀνθρώπων ἐκείνων. Ὁ καρδηνάλιος ἐξεπλήχθη σφόδρα· ἐστράφη δὲ ὅπως ἐρωτήσῃ τὸν ὀδηγόν του· ἀλλ' ὁ γενικὸς ἔφορος Πάκ εἶχεν ἀπέλθει ἤδη.

— Ποῦ εὕρισκομαι λοιπόν; ἀνεκραύγασεν.

— Ὡ! μείνατε ἤσυχος, εὕρισκεσθε ἐν ἀσφαλείᾳ. Εἴσθε εἰς τὴν Φόρσαν, ἰδοὺ τὰ πάντα, ἀπήντησεν εἰς τῶν φυλάκων.

— Πῶς; τὸ ξενοδοχεῖον τῆς Φόρσας εἶναι λοιπὸν φυλακὴ;

— Τῇ ἀληθείᾳ, εἶναι κατὰ τι παρόμοιον. . . Ὁ καρδηνάλιος ἐσιώπησε· μετὰ ἐν τέταρτον τῆς ὥρας ἔφερον αὐτὸν εἰς στενὸν τι δωμάτιον, οὐ ἡ οἰκοσκευὴ συνίστατο εἰς μίαν ἀθλίαν κλίνην, μίαν σκωληκόβρωτον τράπεζαν καὶ ἐν θρανίον. Ἄμα εἰσελθόντος τοῦ ἱεράρχου, φωναὶ καὶ βλασφημίαι ἠκούσθησαν εἰς τὸ παρακείμενον δωμάτιον.

— Τί εἶναι τοῦτο; τί τρέχει λοιπόν; ἠρώτησεν ἔντρομος ὁ Καρδηνάλιος.

— Διάβολε, δὲν πρέπει νὰ πολυπροσέχη τις θὰ ἦναι κλέπτης τις, ὁ ὁποῖος καθαρίζεται ἐκ τῆς χολῆς τὴν ὁποῖαν συνάζει ἐδῶ μέσα πρὸ ἐξ μηνῶν.

Ὁ ἱεράρχης δὲν ἠδυνήθη νὰ κρατηθῇ περισσότερον· ἡ ὑπομονὴ μεθ' ἧς εἶχεν ὀπλισθῆ ἀπέδρα ἤδη. — Ὡ, τοῦτο εἶναι πολὺ τρομερόν! ἀνεφώνησεν εἰς καρδηνάλιος τῆς ἀγίας ρωμαϊκῆς ἐκκλησίας νὰ μὲν πλησίον ἐνὸς κλέπτου!

— Ἀληθῶς τὸ πρᾶγμα εἶναι ἴσως ἀσυνεπὲς, καὶ τοσαύτη οἰκειότης εἶναι ὑπερβολικὴ, εἶπεν ὁ φύλαξ· ἀλλὰ, τί διάβολο! τὸ πᾶν ἐξαρτᾶται ἐκ τῆς ἕξεως· ὁ βίος εἶναι ἐν ταξειδίον, ὡς λέγει τὸ μελόδραμα· τὸ ζήτημα εἶναι νὰ προχωρῶμεν λοξοδρομοῦντες καὶ νὰ προῖδωμεν πῶς θὰ τελειώσῃ ἡ ὥρα τῆς τρικυμίας.

Ὁ καρδηνάλιος δὲν ἀπήντησε τίποτε, διότι ἐκ τῆς ὀμιλίας τοῦ συνδιαλεγόμενου μετ' αὐτοῦ ἠνόητοι, με ἰταλικὴν λεπτότητα, ὅτι ἴσως δὲν ἦτο τόσῳ ἀπότομος ὅσον ἐφαίνετο ὅτι ἐπροσπάθει νὰ δεικνύηται.

Ἄμα ἔμεινε μόνος ἐρρίφθη ἐνδυμένος ἐπὶ τῆς δι' αὐτὸν ἐτοιμασθείσης σαθρᾶς κλίνης. Μετὰ ἐν τέταρτον τῆς ὥρας, τῷ προσέφερον φαγητὰ τινα πεμφθέντα ὑπὸ τοῦ διευθυντοῦ τῶν φυλακῶν, παρεσκευασμένα ὅμως μετὰ πλειοτέρας ἐπιμελείας ἀπὸ τὰ διδόμενα εἰς τοὺς κοινούς τῶν φυλακισμένων. Ὁ καρδηνάλιος δὲ ἤγγισε ποσῶς τὴν χυδαίαν αὐτὴν τροφήν, εἶχε δὲ νὰ φάγῃ πρὸ ἐβδομήκοντα δύο ὥρων ὅτε τῷ ἀνήγγελον ὅτι ἔμελλε νὰ φερθῇ ἐνώπιον τοῦ ὑπουργοῦ τῆς ἀστυνομίας. Τῷ ὄντι, μετ' οὐ πολὺ, τὸν ἀνεβίβασαν εἰς τὴν ἀμάξαν, καὶ οὕτω ἔφθασεν εἰς τὸ ξενοδοχεῖον τὸ κείμενον ἐν τῇ κρηπίδι Βολταίρου. Ταύτην τὴν φορὰν ὑπεδέχθη αὐτὸν ὁ σύμβουλος τῆς ἐπικρατείας Ρεάλ.

— Ἄ! κύριε, τῷ εἶπεν ἀμέσως ὁ ἱεράρχης, εἰς τὴν Γαλλίαν ὀλίγον σέβασθε τὴν ἱερὰν ἡμῶν θρησκείαν, διὸ φέρεσθε με ὀλίγην φιλοφροσύνην πρὸς

τοὺς λειτουργοὺς τῆς.

— Πιστεύσατε, κύριε καρδηνάλιε, ἀπήντησεν ὁ Ρεάλ, πολὺ θὰ μὲ λυπήσῃ ἂν ἔλειψαν ἀπὸ τοῦ πρὸς τοὺς τόσους τίτλους σας ὀφειλομένου σεβασμοῦ.

— Σεβασμόν! . . . σεβασμόν! . . . Καὶ ἤξευρετε, κύριε, ποῦ μὲ ἔβαλαν νὰ κοιμηθῶ, ἐμὲ, ἓνα καρδηνάλιον; — Εἰς τὸ πλάγι ἐνὸς κλέπτου!

— Κακὰ, πολὺ κακὰ ἔκαμαν, εἶπεν ὁ Ρεάλ καὶ μ' ὄλον τοῦτο, μίαν φορὰν εἰς τὴν ζωὴν του ὁ κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς εὐρέθη μὲ ἔτι χειροτέραν συντροφίαν.

— Εἶναι ἀληθές, ἀληθέστατον, κύριε, εἶναι βέβαιον ὅτι ὁ Κύριος ἡμῶν. . . ἄλλὰ. . . εἰς καρδηνάλιος. . . εἰς καρδηνάλιος τῆς ἀγίας ῥωμαϊκῆς ἐκκλησίας νὰ συμμιχθῇ μετὰ τῶν κακούργων!

— Συμφωνῶ, ἀπήντησεν ὁ σύμβουλος τῆς ἐπικρατείας, ὅτι ἠδύνατο νὰ φερθῶσι καλῆτερα, καὶ θέλω δώσει διαταγὴν νὰ μὴ συμβῆ εἰς τὸ ἐξῆς πκρόμιόν τι ὀφείλω μ' ὅλα ταῦτα, καὶ ὑμεῖς θέλετε συγχωρήσει τὴν ἐκπλήρωσιν τοῦ τύπου τούτου, ὀφείλω, λέγω, πρὸ πάντων νὰ σὰς υποβάλλω εἰς σύντομόν τινα ἀνάκρισιν.

— Τὸ γνωρίζω, τὸ γνωρίζω ἄλλὰ καθ' ὅσον ἀφορᾷ τοῦτο δύνασθε, κύριε, νὰ μὴ τὸ ἐπιχειρήσατε παντάπασι, διότι δὲν ἔχω σκοπὸν ν' ἀπαντήσω εἰς καμμίαν τῶν ἐρωτήσεών σας. Εἰς τὴν ψυχὴν μου καὶ εἰς τὴν συνείδησίν μου, πιστεύω ὅτι εἰς μόνον τὸν Θεὸν ὀφείλω λόγον τῆς διαγωγῆς μου, καὶ μετ' αὐτὸν εἰς τὴν ἱεράν σύνοδον.

— Ἐστὼ οὐδεὶς σὰς βιάζει ν' ἀπαντήσητε εἰς τὰς ἐρωτήσεις μου, ἄλλως, πρόκειται ἀπλῶς περὶ τύπου ὅ,τι μὰς ἐνδιαφέρει νὰ γινώσκωμεν, τὸ γινώσκωμεν ἐπομένως, δὲν δύνασθε ν' ἀρνῆθητε ὅτι πρὸ τριῶν ἡμερῶν ἐλάβετε μίαν ἐπιστολὴν τοῦ Πάπα.

— Ὄχι, βέβαια δὲν θὰ τὸ ἀρνηθῶ. Ἐλάβα μίαν ἐπιστολὴν ἣτις μοὶ ἐπεδόθη ὑπὸ ἀσφαλούς χειρὸς ἢ σφραγὶς αὐτῆς ἦν ἀλύμαντος, καὶ ἀφοῦ ἀνέγνωσα αὐτὴν τὴν ἔκαυσα. Ὡ! ἡ ἀστυνομία σας εἶναι δεξιωτάτη, ἀλλὰ καὶ ὁ Θεὸς εἶναι ὑπὲρ ἡμῶν.

— Εἶναι φανερόν ὅτι ἡ ἡμετέρα ἀστυνομία δὲν δύναται νὰ παλαίσῃ μετὰ τοῦ Θεοῦ, καὶ τοῦτο εἶναι μέγα δυστύχημα ἐνίοτε. . . Ἄς ἴδωμεν ὁμῶς, ἀφοῦ συμφωνεῖτε ὅτι σὰς ἐστάλη ἡ ἐπιστολὴ αὕτη, δὲν θὰ σὰς στοιχίσῃ περισσότερο νὰ μοὶ εἰπῆτε καὶ τί διελάμβανε;

— Ὡ! τοῦτο εἶναι ἄλλο ζήτημα μὴ ἐλπίζετε ποτὲ νὰ τὸ μάθητε, φίλτατέ μου κύριε.

— Ἀληθῶς, κύριε καρδηνάλιε; συγχωρήσατέ με νὰ σὰς εἶπω ὅτι τοῦτο εἶναι δυσάρεστον.

— Διὰ σὰς βέβαια, καὶ τῇ ἀληθείᾳ μοὶ κακοφαινεται, διότι μοὶ φαίνεσθε εὐγενὴς ἀνθρώπου. Ὄφειλω ὁμῶς νὰ σὰς φανερώσω ὅτι καὶ ἂν ἔμελλον νὰ διέλθω τὸ ὑπόλοιπον τοῦ βίου μου ἐντὸς τοῦ τριμεροῦ ξενοδοχείου τῆς Φόρσας σας, οὐδέποτε θὰ σὰς ἔλεγον οὐδεμίαν λέξιν ἐκ τοῦ περιεχομένου τῆς ἐπιστολῆς.

— Τοῦτο εἶναι φανερὰ ἀντίπραξις.

— Τῷ ὄντι, τὸ πιστεύω.

— Ἀναμφιβόλως, διότι ἂν δὲν θέλετε ἀπολύτως νὰ μοὶ εἰπῆτε τὸ περιεχόμενον τῆς κακομοίρου ἐκείνης ἐπιστολῆς, θὰ εὐρεθῶ εἰς τὴν ἀνάγκην νὰ τὸ ἐπαναφέρω ἐγὼ αὐτὸς εἰς τὴν μνήμην σας.

— Ὡ! εἶπε μειδιῶν ὁ καρδηνάλιος, τοῦτο εἶναι πολεμικὸν στρατήγημα ἐκ τοῦ ὁποίου δὲν θὰ ἠπατήτο καὶ ἕτερος ἦτον ἐμοῦ πονηρός ἢ σφραγίς, σὰς ἐπαναλαμβάνω, ἦτο ἀλύμαντος.

— Ναὶ, ἐντελῶς ἀλύμαντος, εἶμαι βέβαιος.

— Ἐπειδὴ δὲ ἡ ἐπιστολὴ μοὶ ἐπεδόθη ὑπὸ πιστῆς χειρὸς, εἶμαι ἀρκετὰ ἡσυχός, καὶ ἂν ἡ καταδιώξις μέλλει νὰ βασισηθῇ εἰς τοῦτο, τοῦλάχιστον δὲν δύναται εἰμὴ ἐμὲ μόνον νὰ βλάψῃ.

— Μὰ τὸν Θεόν, κυρίως εὐρισκόμεθα συμφωνοῦν περισσύτερον ἀφ' ὅσον νομίζετε, κύριε καρδηνάλιε, τούτου ἕνεκα σὰς παρεκάλεσα νὰ μοὶ εἰπῆτε τὸ περιεχόμενον τῆς ἐπιστολῆς.

— Ἄρα, δὲν τὸ γινώσκετε.

— Μὲ συγχωρεῖτε, εἰς τοῦτο δὲν ἐνδίδω, τὸ συμπέρασμα δὲν εἶναι λογικόν.

— Καὶ λοιπὸν ἐπιμένετε νὰ υποστηρίζετε ὅτι γινώσκετε τὸ περιεχόμενον;

— Ἄνευ ἀμφιβολίας.

— Καὶ ἠδύνασθε νὰ μοὶ τὸ εἰπῆτε ἀκριβῶς αὐτὴν τὴν στιγμὴν;

— Ἀκριβέστατα, δύναμαι μάλιστα νὰ πράξω κάτι τι περισσότερο, καὶ νὰ σὰς θέσω ὑπ' ὄψιν τὴν μετάφρασιν, καθότι ἡ ἐπιστολὴ εἶναι γεγραμμένη ἰταλιστί.

— Παράδοξον, τῇ ἀληθείᾳ.

— Ναὶ, παράδοξον, ἀπήντησεν ὁ Ρεάλ, καὶ ταυτοχρόνως, σύρων χάρτην τινὰ ἀπὸ τοῦ γραφείου του, ἤρχισε ν' ἀναγινώσκῃ μὲ φωνὴν ἀδιάφορον τὴν μετάφρασιν τῆς ἐπιστολῆς. Καθ' ὅσον δὲ προέβαιναν ἡ ἀνάγνωσις, κατὰ τοσοῦτον ἡ ἐκπληξὶς τοῦ καρδηνάλιου ἀπέβαιναν ἀνέφραστος.

— Τοῦτο μοῦ ζαλίζει τὸν νοῦν, ἀνέκραξεν, ὅταν ὁ σύμβουλος τῆς ἐπικρατείας ἐτελείωσε ἠρεύνουσα

λεπτομερῶς τὴν σφραγιδα εἶμαι βέβαιος ὅτι ἦτο ἀνέπαφος, καὶ ἔκαυσα τὴν ἐπιστολὴν χωρὶς νὰ τὴν δεῖξω εἰς κανένα!

— Σὰς διακόπτω, κύριε καρδηνάλιε, βεβαίως μοὶ ἦτο εὐκόλον νὰ σὰς ἐκδικηθῶ καὶ νὰ σὰς εἶπω ὅτι ποτὲ δὲν θὰ μάθετε τίνι τρόπῳ ἠδυνήθημεν νὰ λάβωμεν τὸ ἀντίγραφον τῆς ἐπιστολῆς ταύτης ἄλλ' ἐγὼ θέλω νὰ φερθῶ εἰλικρινέστερον πρὸς ὑμᾶς. . . Ἄλλως τε, τοῦτο δὲν εἶναι μυστήριον ὅσον ἴσως τὸ ὑπεθέτετε, σεῖς ἐκάσατε τὴν ἐπιστολὴν, δὲν ἀληθεύει;

— Μάλιστα, ἐγὼ ὁ ἴδιος, εἶδα τὴν φλόγα μὲ τοὺς ὀφθαλμούς μου νὰ τὴν καταφάγῃ.

— Πολὺ καλὰ ἄλλὰ δὲν δισκορπίσατε καὶ τὴν στάκτην. Αὐτὴ ἡ στάκτη, αὐτὰ τὰ ἴχνη τὰ ὅποια σεῖς πηρημελήσατε, ἡμεῖς ἐφροντίσαμεν νὰ τὰ συλλεξώμεν εἰς τῶν καλητέρων χημικῶν μας, εἰς Φουρκρά, εἰς Σαπτάλ τὰ καθυπέβαλλον εἰς ἐρευνητικὴν ἀνάλυσιν, καὶ οὕτω εὐρομεν κατὰ γράμμα τὸ ἐν τῇ ἐπιστολῇ περιεχόμενον.

— Παρακαλῶ, κύριε, παύσατε τοὺς ἀστεϊσμούς, δὲν πρέπει νὰ ὑποθέσητε εἰς ἐμὲ τοσαύτην παιδαριώδη εὐπιστίαν, ὅπως παραδεχθῶ τὸν εὐφυσ μῦθόν σας. Τί ἄλλο μέσον λοιπὸν μετεχειρίσθητε;

— Πιθανὸν νὰ μετεχειρίσθημεν ἄλλο ἄλλὰ τὸ ἄλλο τοῦτο μέσον, δὲν θὰ σὰς τὸ γνωστοποιήσω, εἰμὴ ἀφοῦ συγκατανεύσητε νὰ μὲ εἰπῆτε, τίς ἦτο πλησίον ὑμῶν ὁ τῆς ἀγιότητός του ἐχέμυθος ἐκεῖνος μεσίτης;

— Ἀδύνατον, κύριε, ἀγαπῶ καλῆτερα νὰ πιστεύω εἰς τὴν ἀνάλυσιν τῆς στάκτης.

— Ὡς ἀγαπᾶτε ἄς τηρήσῃ ἕκαστος τὸ μυστικόν του.

— Ἦθελα μ' ὄλον τοῦτο, εἶπεν ὁ καρδηνάλιος, μετὰ τινὰς στιγμὰς σιωπῆς, νὰ σὰς ζητήσω μίαν χάριν, ἣτις συνίσταται εἰς τὸ νὰ μὴ μὲ στείλητε καὶ πάλιν εἰς αὐτὸ τὸ ξενοδοχεῖον τῆς Φόρσας.

— Τοιαύτη δὲν εἶναι ἡ πρόθεσίς μου, ἀπήντησεν ὁ Ρεάλ, δέχθητε πρὸ πάντων νὰ μοὶ κάμητε τὴν τιμὴν νὰ δειπνήσητε μετ' ἐμοῦ, κύριε καρδηνάλιε, ἐγὼ αὐτὸς θέλω σὰς συνοδεύσει εἰς τι μέγαρον, ὅπου θὰ εὐρήτε πολλοὺς τῶν γνωρίμων σας.

— Καὶ ὅπου θὰ ἦμαι φυλακισμένος;

— Μετὰ λύπης ἀναγκάζομαι νὰ σὰς ἀπαντήσω καταπρατικῶς.

— Ἄς γίνῃ τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ! ἀντίειπεν ὁ καρδηνάλιος.

Τὸ δεῖπνον ἐγένετο ἀρκετὰ εὐθυμον, καὶ ὁ ἄξιος ἱεράρχης τὸ ἐτίμησε μὲ ὀρεξὶν ἱκανὴν νὰ μαρ-

τυρήσῃ τὴν ἄκραν αὐτοῦ ὑπομονήν. Τὸ ἐσπέρας ὁ καρδηνάλιος καὶ ὁ σύμβουλος τῆς ἐπικρατείας ἀνέβησαν ἐφ' ἀμάξης, ἣτις ἔφερον αὐτοὺς εἰς τὰς Βινσέννας, καὶ ἐκεῖ ὁ πανιερώτατος Πιέτρης ἔλαβε κατοχὴν ἐνὸς μικροῦ δωματίου, ὅπερ τῷ εἶχον προετοιμάσει. Ἐλάβε μετ' οὐ πολὺ καὶ ὡς συντρόφους τῆς φυλακισέως του τοὺς καρδηνάλιους Γαβριέλλην καὶ Ὀπιρόννην, ὡς ἐπίσης καὶ τὸ ἀββᾶ Δ' Ἄστρον, γενικὸν τοποτηρητὴν τῆς ἐπισκοπῆς τῶν Παρισίων, ἧς ἡ ἔδρα ἦν κενὴ ἀπὸ τοῦ θανάτου τοῦ καρδηνάλιου Δησβελλοῦ ὁ πανιερώτατος Δάστρος ἐμίμνη πλειστον τὴν θέσιν ἣν ἔλαβεν ὁ καρδηνάλιος Πιέτρης, πρὸ πάντων δὲ τῷ ἐπέπληξε τὴν ὑπερβολικὴν του εἰλικρινείαν.

— Δὲν ἔπρεπε διὰ κανένα λόγον, τῷ ἔλεγε, νὰ ὁμολογήσῃς ὅτι ἔλαβες ἐπιστολὴν παρὰ τοῦ Ἀγίου Πατρός.

— Ἄλλ' ἂν σεῖς δὲν ὁμολογήσατε τίποτε, πῶς, σεῖς, κύριε καρδηνάλιε, ἀπήντησεν ὁ Ἰταλὸς ἱεράρχης, πῶς λοιπὸν σὰς ἔφερον ἐδῶ;

— Ὡ, ἐγὼ, (διαφέρει, καὶ βεβαίως δὲν προέρχεται ἀπὸ ἔλλειψιν ἐχεμυθείας. Ἰδοὺ πῶς ἐνοχοποιήθη εἰς τὴν δυστυχὴ ταύτην ὑπόθεσιν. Μόλις ἐφθάσα εἰς τὸν Κεραμικόν, ὅπου ἐμελλον νὰ χαριετήσω τὸν αὐτοκράτορα εἰς τὴν ἐορτὴν του, μὲ ἀπήντησεν ὁ Ρεάλ καὶ μοὶ εἶπε—Κύριε ἀββᾶ, λάβετε σὰς παρακαλῶ τὸν κόπον νὰ μὲ ἀκολουθήσητε ἡ Α. Μεγαλειότης ὁ αὐτοκράτωρ μ' ἐπεφόρτισε νὰ σὰς ὁμιλήσω.

Τὸν ἠκολούθησα τότε καὶ μὲ ᾠδήγησεν εἰς τὴν ἀμαξάν του, ἐντὸς τῆς ὁποίας μὲ παρεκάλεσε νὰ καθίσω καθίσας δὲ καὶ ἐκεῖνος πλησίον, διέταξε νὰ μὲ φέρωσιν εἰς τὸ κατάλυμά μου. Καθ' ὁδὸν—κύριε ἀββᾶ, μοὶ εἶπε, δὲν γινώσκετε τίποτε περὶ τοῦ ἀφορισμοῦ τοῦ ἐκδοθέντος ὑπὸ τοῦ Πάπα;—Τίποτε τὸ ὅποιον ν' ἀποβλέπη ἐμὲ ἀτομικῶς, τῷ ἀπήντησα τὸ ἔμαθα καὶ ἐγὼ ὡς καὶ ὁ λοιπὸς κόσμος.

— Καὶ δὲν ἐλάβετε οὐδεμίαν περὶ τούτου ἀγγελίαν παρὰ τῆς ἀγιότητός του;

— Οὐδεμίαν.

— Τοῦτο πρέπει νὰ τὸ ἐξετάσωμεν.

Ὁ λόγος οὗτος δὲν ἦτο πολὺ εὐγενὴς ἐδειξα ὁμῶς ὅτι δὲν ἐπρόσεξα εἰς αὐτόν. Μετὰ δέκα λεπτά ἐφθάσαμεν εἰς τὸ κατάλυμα τῆς ἀρχιεπισκοπῆς. Ὁ Ρεάλ εἰσῆλθεν ἄνευ διαταγῆς ἐντὸς τοῦ γραφείου μου.

— Κύριε ἀββᾶ, μοὶ εἶπε τότε, πιστεύω ὅτι θὰ κάμητε πολὺ φρόνιμα νὰ ὁμολογήσητε ὅτι ἐλά-

βατε επιστολήν ἀπὸ τὸν Πάπαν.

Ἦδηνάμην νὰ φερθῶ καὶ ἐγὼ ὡς ἡ ὑμετέρα πανιερότης, νὰ εἶπω ὅτι ἔλαβα μίαν επιστολήν τὴν ὁποίαν ἔλασα· ἀλλ' ἀπεφάσισα νὰ φυλάξω μέχρι τέλους τὸ μυστικόν ὑπέφερα λοιπόν, καὶ δὲν ὠμολόγησα τίποτε· ἀλλὰ ἡ κακὴ τύχη ἠθέλησε ὥστε ἐν κιβώτιον ὑπερ εὐρίσκετο ὑπὸ τὸ γραφεῖον, καὶ ἐντὸς τοῦ ὁποῦ ἐρρίπτοντο τὰ χαρτιά, ἐφείλκυσε ἀμέσως ἅπασαν τὴν προσοχὴν τοῦ Ρεάλ' Ἐλαβε τινὰ ἐκ τῶν χαρτίων ἐκείνων, καὶ τὸ πρῶτον ἐφ' οὗ ἐβρίψε τὸ βλέμμα εὐρέθη νὰ ἦναι ἀκριβῶς τὸ σχέδιον τῆς ἀπαντήσεως, ἣν εἶχα πέμψει πρὸς τὴν ἀγιότητά του, καὶ ἐν ἧ, εἰδοποιῶν αὐτὸν περὶ τῆς παραλαβῆς τῆς βουλλας τοῦ ἀφορισμοῦ, ἀνήγγελλον τῷ ἀγίῳ πατρὶ ὅτι διὰ τῶν φροντίδων μου εἶχε δημοσιευθῆ ἐν τῇ ἐπισκοπῇ.

Δύο ὥρας μετὰ ταῦτα ἐφέρθη ἐδῶ, καὶ ὡς βλέπετε, κύριε καρδινάλιε, αἰτία τούτου δὲν ἐστάθη τοῦλάχιστον ἡ ἀδικρισία μου.

— Ὡ, ὦ, κύριε γενικὲ τοποτηρητά, ἀνέκραξεν ὁ ἱεράρχης μετὰ τὴν διακεκομμένην προφορὰν του, ἥτις καθίστα ἐτι μᾶλλον παράξενον τὴν ἐκφώνησίν του, ἐὰν ἐγὼ ἐφάνην ὑπὲρ τὸ δέον εὐλικρινῆς, εἰς ὅμως ὁμολογήσατε ὅτι ἐφάνητε πολὺ ἀσυλλόγιστος.

Ὁ καρδινάλιος Πιέτρης ἔμεινε εἰς Βινσέννας μέχρι τοῦ 1813, ὅτε τῷ ἐπετράπη τέλος νὰ μεταβῆ παρὰ τῷ πάπῃ, ὅστις ἦν τότε αἰχμάλωτος εἰς Φονταίνεβλώ. Διακρούσης τῆς μακρᾶς αἰχμαλωσίας του, δὲν ἔχασεν οὐδ' ἐπὶ στιγμὴν τὴν ἀταραξίαν του καὶ τὴν εὐθυμίαν τῆς ψυχῆς του· δὲν ἐφάνετο μάλιστα φυλάττων παραπολλὴν μνησικακίαν κατὰ τοῦ ἰδίου Ναπολέοντος, διότι πολὺ λάκις ἤκουσαν αὐτὸν νὰ λέγῃ μετὰ πανούργου ἀφελείας, ὅτε ἀνηγγέλλετο νὰ τις νίκη τοῦ αυτοκράτορος. — Καὶ ἄλλην! αἶ! τί θὰ ἔκαμνε λοιπὸν ὁ καταραμένος αὐτός, ἐν δὲν τὸν εἶχαμεν ἀφορίσει.

(Ἐκ τοῦ Γαλλικοῦ.)

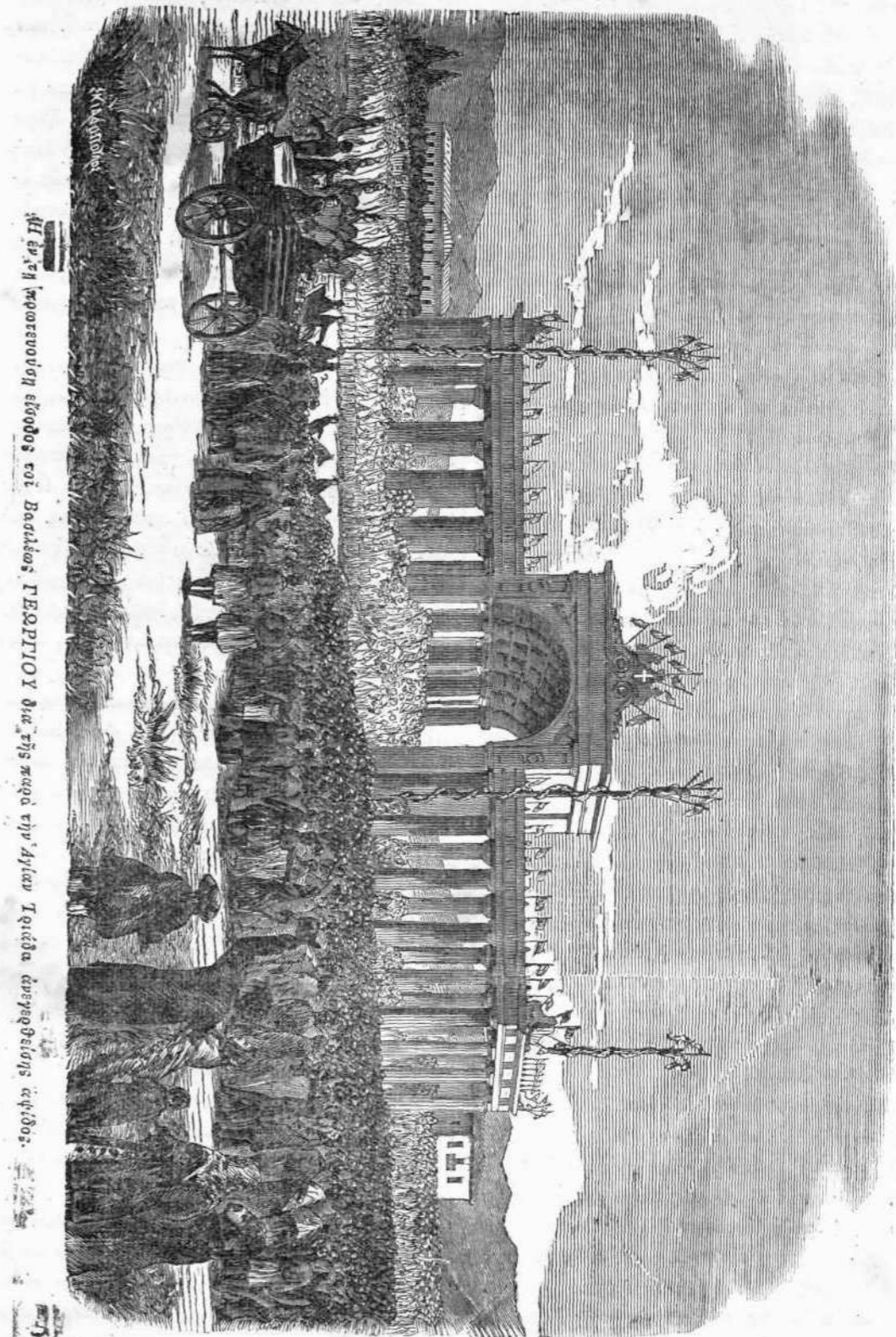

Ἡ ἔλευσις τοῦ Βασιλέως. — Κυριακὸς Πιττάκης — Λογοδοσία τοῦ Πρωτάρεως τοῦ Παρεπιστημίου.

Ἀγαθὴ τύχη! Ὁ βασιλεὺς τῶν Ἑλλήνων Γεώρ-

γιος ἔφθασε τέλος εἰς τὴν Ἑλλάδα, καὶ τὸ σκάφος τῆς πολιτείας, τὸ ὁποῖον, ἄνευ πηδαλίου, ἄνευ ἰστιῶν, ἐκλυδωνίζετο ἐπὶ ἐν μακρὸν ἔτος εἰς τὸ τρικυμιῶδες τῆς ἀναρχίας πέλαγος, προσήραξεν ἤδη εἰς ἀσφαλῆ λιμένα. Ἀμειλικτὸς τις μοῖρα καταδικάζει ἐνίοτε τὰ ἔθνη νὰ πῶσιν ἐξ ἀνάγκης τὸ πικρὸν τῶν ἐπαναστάσεων ποτήριον· ἀλλ' ἀμέσως τὸ ὑπὲρ τῆς ἰδίας ὑπάρξεως ὀρμήφυτον αὐτῶν ἐξυπνίζεται πλέον ἢ ἄλλοτε ἰσχυρὸν, αἰ φαντασιοκοπία διαλύονται, καὶ ἡ μεγάλη ἐκείνη ὁμάς, ἣν καλοῦμεν λαὸν, καταβάλλει πάσας αὐτῆς τὰς δυνάμεις ὅπως ἐξέλθῃ τῆς ἀνωμάλου καὶ ἐπικινδύνου θέσεως εἰς ἣν περιέπεσε. Ματαίως οἱ πρὸς στιγμὴν παρ' ἀξίαν ἀνυψωθέντες ἐπιζητοῦσι τὴν διαίωσιν, εἰ δυνατόν, τῆς τοιαύτης καταστάσεως. Ὁ λαὸς δὲν προσέχει εἰς τοὺς λόγους τῶν· οὗτος σπεύδει πρὸς τὸν λιμένα ὅπου ἐλπίζει νὰ εὕρῃ τὴν σωτηρίαν του. Διὰ τοῦτο καὶ ὁ ἑλληνικὸς, λαὸς ἅμα ἠσθάνθη προσεγγίζουσαν τὴν ἡμέραν τῆς ἀφίξεως τοῦ βασιλέως, κατέπαυσε ἀπὸ τῶν ἔργων του, καὶ οὐδόπως ἀμφιβάλλων ἐφεξῆς περὶ τοῦ μέλλοντός του, ἐκαρδόκει μετὰ πάλλουσαν καρδίαν τὴν μακαρίαν ἐκείνην στιγμὴν. Μάρτυρες ἡμεῖς γενόμενοι τῶν παθημάτων του καὶ τῶν κακουχιῶν του, ἀπελιπισθέντες μάλιστα ἐν ταῖς πονηραῖς ἐκείναις ἡμέραις περὶ τῶν ὄλων, συμμεριζόμεθα καὶ ἡδὴ τὴν χαρὰν του, διότι βλέπομεν ὅτι ὁ ἀνατεῖλας τῆς εὐνομίας ἥλιος θέλει διασκεδάσει μετ' οὐ πολὺ τὰ μελανὰ νέφη, ἅτινα ἐπεσφωρεύθησαν ἐπὶ τοῦ καθαροῦ τῆς Ἑλλάδος οὐρανοῦ. Χαῖρε λοιπὸν ὦ Ἑλλάς! Διήλθε ἡμέρας δοκιμασιῶν, ἡμέρας σκληρᾶς, ἡμέρας ἀπιστίας! Εἶδες τὸ αἶμα τῶν τέκνων σου χυνόμενον εἰς τὰς ἀγυῖάς σου, καὶ τὴν ἀναρχίαν μαινομένην εἰς τὰς πόλεις σου· ἀλλ' ἤδη ἔφθασεν ἀγγελος εἰρήνης ὁ βασιλεὺς σου φέρων κλάδον ἐλαίας, εἰρήνης καὶ εὐνομίας σύμβολον.

Τὴν νύκτα πρὸ τῆς 18 ὁκτωβρίου τὸ φέρον τὸν ἡμέτερον ἄνακτα ἀτμόπλοιοι περιέπλεε τὴν ἐνδοξὸν τῆς Σαλαμίνας θάλασσαν· οὐδὲν νέφος ἐκάλυπτε τὸ γλυκὺ τοῦ ἑλληνικοῦ οὐρανοῦ πρόσωπον, καὶ οἱ στίλβοντες ἐν τῷ στερεώματι ἀστέρες ὠδήγουν τὸ πλοῖον ἀσφαλῶς εἰς τὸν Πειραιᾶ. Τὴν πρῶταν χιλιάδα κροτούντων τηλεβόλων ἐχειρέτισαν τὴν ἐν τῷ λιμένι εἴσοδον τοῦ βασιλέως ἡμῶν, καὶ ἡ ἰσχυρὰ, ἡ πλουσία καὶ πεπολιτισμένη Δύσις προσέφερε τὸν φόρον τοῦ σεβασμοῦ τῆς εἰς τὸν ἐπὶ τῆς κλασικῆς ἀκτῆς ἀποβαίνοντα τοῦ Θεσῆως διάδοχον. Ὁ Πειραιεὺς ἐτα-

Ἡ ἐν τῇ ἰσοπευονοσίᾳ εἰσοδος τοῦ Βασιλέως ΓΕΩΡΓΙΟΥ εἰς τὴν πόλιν τῆς Ἑλλάδος ἀπὸ τῆς Ἑλλάδος ἀπὸ τῆς Ἑλλάδος ἀπὸ τῆς Ἑλλάδος.

ράττετο ὑπὸ τῶν βροντῶν τῶν τηλεβόλων, καὶ ὁ καπνὸς τῆς πυρίτιδος ἀνέβαινε εἰς τοὺς οὐρανοὺς καὶ μετ' αὐτοῦ οἱ παιᾶνες μυριάδων ἀνδρῶν ὑποδεχομένων τὸν βασιλέα τῶν Ἑλλήνων. Ὁ νεαρὸς ἄναξ, ἀνυπόμονος νὰ πατήσῃ τὸ ἔδαφος τῆς νέας πατρίδος του, ἔδυσανασχέτει κατὰ τῆς ἐθιμοταξίας, ἣτις ἠνάγκαζεν αὐτὸν νὰ μένῃ διὰ τινὰς στιγμὰς ἐπὶ τοῦ πλοίου. Ἀλλὰ τέλος ἡ σιγμὴ τῆς ἀποβάσεως ἐσήμανε, καὶ τότε ὁ εὐσταλὴς νεανίας, πλήρης ἐλπίδων καὶ χαρᾶς, φέρων στολὴν ἐθνοφύλακος, ἐπήδησεν ἐπὶ τῆς ἀποβάθρας ἀνευφημούμενος ὑπὸ τοῦ πλήθους. Εἶθε ἡ στιγμή ἐκείνη νὰ ἦναι αἰσία διὰ τὴν Ἑλλάδα! Εἶθε ἡ νέα δυναστεία, προβαίνουσα μετὰ συνέσεως καὶ εὐθύτητος νὰ ποδηγετήσῃ τὸ ἔθνος εἰς τὴν εὐδαιμονίαν του.

Τὸν βασιλέα ἐδέχθησαν ἐπὶ τῆς ἀποβάθρας πλῆθος λαοῦ, ὁ πρόεδρος τῆς συνελεύσεως, ὁ πρόεδρος τῆς κυβερνήσεως, καὶ ὁ δήμαρχος Πειραιῶς, οἵτινες ἐξεφώνησαν καταλλήλους προσφωνήσεις. Περὶ τὴν 12 ὥραν ὁ βασιλεὺς, μετὰ τῶν δύο προέδρων καὶ ἐνὸς τῶν ὑπασπιστῶν του, ἐποχούμενος ἐπὶ ἐξάκτου ἄρματος ἐφθασεν εἰς τὴν παρὰ τὴν ἁγίαν Τριάδα εἰσοδὸν τῆς πόλεως, ὅπου ὑπῆρχεν ἀνηγεμένη μεγαλοπρεπὴς ἀψίς, ἧς αἱ πτέρυγες ἐσχηματίζοντο ὑπὸ περιστύλου δωρείου βυθμοῦ. Πλῆθος λαοῦ κατεκάλυπτε τὸν λόφον ἐκείνον, καὶ παρετάττετο ἕνθεν καὶ ἕνθεν τῆς ὁδοῦ Πειραιῶς, ἀνευφημοῦν τὸν ἐρχόμενον καὶ εὐλογῶν αὐτόν. Ὁ νεαρὸς ἡγεμὼν, ἀσκεπὴς καὶ μετὰ βασιλικῆς ὄντως χάριτος, ἔχειρτα τὸ ὑποδεχόμενον αὐτὸν πλῆθος· σταθεὶς δ' ὑπὸ τὴν ἀψίδα ἐδέχθη τὰς ὑπὸ τοῦ δημάρχου τῆς πρωτεύουσας προσφερθείσας αὐτῷ κλεῖδας, μετ' ἧς, κοράσια λευχειμονοῦντα καὶ μυρτοστεφῆ μετὰ πολλῶν νεανιῶν φερόντων στολὴν ἐθνοφύλακος, ἔψαλον βασιλικὸν τινα ὕμνον. Ἀκολούθως ἡ βασιλικὴ συνοδεία μετὰ τοῦ πλήθους ἀνῆλθεν εἰς τὴν πλατεῖαν τῆς Ὀμονοίας, ὅπου ἡ ἐθνοφυλακὴ ἀνήγειρε κομψὸν τρόπιον. Ἐκείθεν δὲ διὰ τῆς ὁδοῦ Αἰόλου μετέβη ὁ βασιλεὺς εἰς τὴν νέαν Μητρόπολιν, ὅπου ὑπεδέχθη αὐτὸν ἡ ἱερὰ σύνοδος, καὶ μετὰ τὴν συνήθη δοξολογίαν, ἡ Α. Μεγαλειότης, διὰ τῆς ὁδοῦ Ἑρμοῦ μετέβη εἰς τὰ Ἀνάκτορα, καὶ μετ' αὐτοῦ ἅπαν τὸ πλῆθος εἰς τὴν πρὸ τῶν ἀνακτόρων πλατεῖαν. Μετ' οὐ πολὺ ὁ βασιλεὺς ἀνεφάνη εἰς τὸν ἐξώστην τῶν ἀνακτόρων καὶ ἐχειρέτισεν αὐθὺς τὸν λαόν, ὅστις ἀντευφημήσας ἀπῆλθεν εἰς τὰ ἴδια. Ἡ εἰσοδὸς τοῦ βασιλέως ἐν

τῇ πρωτεύουσῃ ἦν ἀληθὴς θρίαμβος! Αἱ οἰκίαι τῶν ὁδῶν, ἀφ' ὧν διέβαινε, ἦσαν μυρτοστόλιστοι, οἱ δὲ ἐξώσται ἐκαλύπτοντο ὑπὸ ταπήτων καὶ εἰκόνων τοῦ βασιλέως, ἀπ' αὐτῶν δὲ θάλλουσαι νεανίδες ἐββαίνον τὸν διαβαίνοντα ἄνακτα μετ' ἄνθη. Τὸ ἐσπέρας ἡ πόλις ἐφωταγωγίθη λαμπρῶς, ἡ δὲ Ἀκρόπολις παρίστα γοητευτικὸν θέαμα· πυρίνη τις γραμμὴ διέθεε τὰς κλασικὰς ἐπάλλξεις τῆς, ἐφαίνετο δὲ ὡς τι καταπληκτικὸν εἰς τοὺς οὐρανοὺς μετέωρον. Ἡ Α. Μεγαλειότης ἐξῆλθε δις τὸ ἐσπέρας ἐκεῖνο ἐφ' ἀμάξης χειρετούμενος ὑπὸ τοῦ πλήθους καὶ ἀντιχειρετῶν αὐτό.

Τῇ ἐπαύριον ὁ βασιλεὺς ἀνήγγειλεν ὅτι θέλει παρουσιασθῆ ἐνώπιον τῆς συνελεύσεως ὅπως δώσῃ τὸν ὄρκον. Ἀπὸ τῶν ἀνακτόρων μέχρι τῆς συνελεύσεως παρετάχθη εἰς δύο γραμμὰς ἡ ἐθνοφυλακὴ καὶ ἡ φάλαγγς τοῦ Πανεπιστημίου. Ἡ αἴθουσα τῶν συνεδριάσεων ἦτο πεπληρωμένη κυριῶν, οἱ δὲ Κ. Κ. πληρεξούσιοι δυσκόλως εὕρισκον θέσιν, τοσαύτη ἦτο ἡ συρροὴ τοῦ ὠραίου φύλου. Τὸ θεωρεῖον τοῦ διπλωματικῆς σώματος ἦτο πλήρες, ἐπίσης καὶ τὰ λοιπὰ θεωρεῖα ἔγεμον λαοῦ. Περὶ τὴν 12 ὥραν κανονοβολισμοὶ ἀνήγγειλαν τὴν ἀπὸ τῶν ἀνακτόρων ἀναχώρησιν τοῦ βασιλέως, καὶ μετ' ὀλίγας στιγμὰς, ὅτε ὁ κλητὴρ ἀνεκράγασε τρις τὸ «ὁ βασιλεὺς ἐρχεται» ἅπαντες ἀνέστησαν ὄρθιοι· τότε εἰσῆλθεν ὁ νεαρὸς ἡγεμὼν στολὴν φέρων ναυάρχου ἐν τῇ αἰθούσῃ τῶν συνεδριάσεων, συνοδευόμενος ὑπὸ τοῦ κόμητος Σπόνεξ· ἐκάθησε δὲ εἰς τὸν ἐπὶ τούτῳ προητοιμασθέντα βασιλικὸν θρόνον, καὶ παρ' αὐτὸν ἔλαβε θέσιν ὁ πρόεδρος τῆς συνελεύσεως. Πρὸ τοῦ θρόνου παρέμεναν αὐτὸν ὁ πρόεδρος τῆς ἱερᾶς συνόδου καὶ λοιποὶ ἀρχιερεῖς, οἵτινες φέροντες λαμπράδας ἀνημμένας ἔψαλον τὴν συνήθη τελετὴν. Μετὰ τοῦτο εἰς τῶν γραμματέων τῆς συνελεύσεως ἀνέγνω μεγαλοφώνως τὸ ψήφισμα, δι' οὗ κανονίζεται ὁ τρόπος καθ' ὃν θέλει ἐξασκῆθῃ ἡ ἐκτελεστικὴ ἐξουσία μέχρι τῆς ἀποπερατώσεως τοῦ νέου πολιτεύματος. Μετὰ τὴν ἀνάγνωσιν τοῦ ψηφίσματος ἀναστὰς ὁ βασιλεὺς Γεώργιος ἀνέγνω με σταθερὰν καὶ ἡχηρὰν φωνὴν τὸν ὄρκον του, καὶ ἀσπασθεὶς τὸ ἱερὸν εὐαγγέλιον, ὑπέγραψεν αὐτόν. Ἀκολούθως ἅπαντες οἱ πληρεξούσιοι ἀνεκράγασαν τρις τὸ «ζήτω ὁ βασιλεὺς» καὶ οὕτως ὁ βασιλεὺς ἀνεχώρησεν· ἕκαστὸν δὲ καὶ εἰς κανονοβολισμοὶ ἀνήγγειλον τὴν ὀρκωσίαν τοῦ βασιλέως εἰς ἅπασαν τὴν πρωτεύουσαν.

Εἰς τὸ προηγούμενον φυλλάδιον ἐδημοσιεύσαμεν τὴν προκήρυξιν τοῦ νέου ἡγεμόνος, ἣτις διενεμήθη ἐντυπος κατὰ τὴν πρώτην τῆς ἀφίξεώς του ἡμέραν. Ἡ συντομωτάτη αὕτη προκήρυξις ἀπηλλαγμένη παντὸς κόμπου καὶ πάσης ἀξιώσεως, εἶναι ἀρμοδίᾳ εἰς τὴν περίστασιν, καὶ παρήγαγεν ἀρίστην ἐντύπωσιν εἰς τὸ δημόσιον πνεῦμα. Ὁ νεαρὸς μονάρχης προσκαλεῖ δι' αὐτῆς τοὺς ἀρίστους καὶ δεξιωτάτους ὅπως συνταχθῶσι περὶ αὐτόν, χωρὶς νὰ ἐμβλέψωσιν εἰς προγενεστέρους πολιτικὰς διαφορὰς. Ἀλλ' οἱ ἄνδρες οὐς ἐπιζητεῖ ὁ βασιλεὺς θὰ εὐρεθῶσιν ἄρα γε; τὸ φανέρειν τοῦ Διογένηος θὰ ἦτο, πιστεύομεν, χρησιμώτατον εἰς τὴν παρούσαν ἐποχὴν, καὶ ὅστις ἐδύνατο νὰ τὸ δώσῃ εἰς τὸν ἡγεμόνα θὰ προσέφερον αὐτῷ τὴν καλλίστην τῶν ἐκδουλεύσεων.

Ἐν τούτοις, οὐδ' ἡ Μοῦσα ἔμεινε κωφὴ εἰς τὴν χαρμύσινον ταύτην πανήγυριν, καὶ πολλοὶ ποιηταὶ, πολλοὶ στιχουργοὶ παρέταξαν στιχηδὸν τὰ ὁμοιοκατάληκτα ἐπη τῶν. Περιτρέχοντες τὰς ἀγυῖας τῆς πόλεως οἱ πωλοῦντες αὐτὰ παῖδες κατακωφάνουσι τὰς ἀκοὰς τῶν διαβατῶν, καὶ ἂν δὲν εὐρεθῶσιν ἱκανοὶ ἀγορασταί, ὕπερ συμφέρει πλεῖστον εἰς τὸ βαλάντιον τοῦ ποιητοῦ, τοῦλάχιστον τὸ ὄνομά του θὰ διαλαληθῇ ἀνὰ πᾶσαν τὴν πρωτεύουσαν. Παραλείποντες ὅμως πάντα τὰ ὁμοιοκατάληκτα, ἀρκούμεθα ἐνταῦθα ν' ἀναφέρωμεν τὸ ἐν τῇ *Εὐνομίᾳ* δημοσιευθὲν ὠραῖον ἐπίγραμμα ἔχον ὡς ἐφεξῆς·

«Ἦκες Ἄναξ ποθέουσι ἐπ' ἄλγεια φάρμακα πάσσω,
Εὐσεβίης προμαχῶν, εὐνομίης τ' ἐρεπῆς.
Τῷ καὶ ἀπ' Ἑλλαδικῆς γαίης ἀσέβειαν ἐλάσας,
Κ' ἀνομίην λυγρὴν, μητέρ' ἀτασθαλίης.
Ἀφραίνει Νεότης καὶ Γῆρας ἂν Ἑλλάδα αἰνῶς,
Ἀφροσύνη δ' ἀνέρας τ' ἠδὲ γυναῖκας ἔχει.
Ταῦτ', ἄρα τοῖσιν ἄναξ σοφὸς Ἰητὴρ τάχος ἴσθι,
Φάρμακα σωφροσύνης ἐνδίκᾳ πᾶσι πορών.
Πρεσβυγενὴς τὰδ' ἔγραψε Λεόντιος, ἔξοχα σεμνῶν
Πιερίδων σοφίης καὶ προγόνων θεράπων.»
Μεγαλητέρας ἀληθείας τῶν ἐν τῷ ἀνωτέρῳ ἐπιγράμματι περιχομένων οὐδεὶς μέχρι τοῦδε ἐξέφρασε. Ἐκ τῆς δημοσιεύσεως τοῦ ἐπιγράμματος τούτου ἐξάγεται καὶ ἕτερον τι, ὅτι δηλαδὴ ἡ ἐλευθερία τοῦ λόγου, ἣτις ἀπέπτη πρὸς καιρὸν, ἐπανῆλθεν ἤδη μετὰ τοῦ βασιλέως Γεωργίου.

Οἱ ἐπισκεπτόμενοι τὴν Ἀκρόπολιν τῶν Ἀθηναίων ἀπῆνταν ἀσίποτε ὑπὸ τὰς στήλας τοῦ Παρθενῶνος, ἢ ὑπὸ τὰ Προπύλαια καὶ τὸ Ἐρεχθεῖον

περιφερόμενον Ἑλληνά τινα, ὅστις, ἀνὰ χεῖρας φέρων ἀρχαῖον τινα συγγραφεῖα, ἐμελέτα μὴ εὖρη που ἐν αὐτῷ τὴν ἐξήγησιν ἀμφιβόλου τινὸς ἢ ὅλως ἀγνώστου ἀρχαίου λειψάνου. Ὁ ἀνὴρ οὗτος ἦν ὁ βασιλεὺς τῆς Ἀκροπόλεως, ὁ ἀκάματος ἔφορος τῶν ἀρχαιοτήτων Κυριακὸς Πιττάκης. Ἐκ νεαρᾶς ἡλικίας ἀφιέρωθη εἰς τὴν λατρείαν τῶν ἀρχαίων μνημείων, καὶ ὑπὲρ τῆς διασώσεως αὐτῶν καὶ συναρμολογήσεως κατεδαπάνησεν δλόκληρον τὸν βίον του. Τὰ μνημεῖα ταῦτα ἀπετέλουν τὴν τέρψιν του, μετ' αὐτῶν συναναστρέφετο καὶ μετ' αὐτῶν συνέζη. Ὁ ἀνὴρ οὗτος δὲν ὑπάρχει σήμερον εἰς τὸν κόσμον, ἢ, μάλλον εἰπεῖν, δὲν ὑπάρχει εἰς τὴν Ἀκρόπολιν. Ἀπὸ τοῦ ἱεροῦ ἐκεῖνου λόφου ἐξέλιπεν ἤδη ἐν ἔτι μνημείον. Πρὸ τινῶν ἡμερῶν ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ τῆς Μητροπόλεως ἐφέρθη ὁ νεκρὸς του, καὶ πάντες σχεδὸν οἱ λόγοι τῶν Ἀθηναίων παρευρέθησαν ἐν τῇ νεκρικῇ τελετῇ, δύο δὲ τῶν καθηγητῶν τοῦ ἡμετέρου Πανεπιστημίου, ὁ τῆς φιλοσοφίας Φίλιππος Ἰωάννου καὶ ὁ τῆς ἀρχαιολογίας Ἀλέξανδρος Ραγκαβῆς, ἐξεφώνησαν ἐπιταφίους λόγους εἰς τὸν ἀρχαῖον συνεργάτην καὶ συνάδελφον αὐτῶν. Δὲν δυνάμεθα νὰ παραλείψωμεν ἐνταῦθα περιεργόν τι ἱστορικὸν ἀνέκδοτον, ὃ ἀμφοτέρωι οἱ εἰρηότεροι διηγήθησαν, καὶ ἐξ οὗ μαρτυρεῖται ὁ φλογερὸς πρὸς τὰ ἀρχαῖα μνημεῖα ἔρωσ τοῦ ἀνδρός. Κατὰ τὸν μεγάλον ἀγῶνα τῆς ἐπαναστάσεως τοῦ 1821, ὅτε ἐπολιορκεῖτο ἡ Ἀκρόπολις ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων, οἱ πολιορκούμενοι Ὀθωμανοὶ μὴ ἔχοντες μόλυβδον πρὸς κατασκευὴν σφαιρῶν, ἤρχισαν νὰ ἐξάγωσι τὸν εἰς τοὺς συνδέσμους τῶν λίθων ὑπάρχοντα, καὶ οὕτω κατέστρεφον οἱ βάρβαροι τὰ περικαλλῆ ἐκεῖνα μνημεῖα.

Ὁ νέος τότε Πιττάκης εὕρισκετο ὡς στρατιώτης εἰς τὰς τάξεις τοῦ πολιορκούντος στρατοῦ. Ὑπὸ πολεμικὴν ἐποψὴν ἡ ἀμυχανία εἰς ἣν εὕρισκετο ἡ ὀθωμανικὴ φρουρὰ ἦν εὐχάριστος, ἀλλ' ὑπὸ ἀρχαιολογικὴν ἐποψὴν ἐξετάζων ὁ Πιττάκης τὸ πρᾶγμα εὕρισκεν αὐτὴν κινδυνώδη. Ὅθεν διὰ τῶν προσπαθειῶν του συνεφωνήθη ὅπως δοθῇ εἰς τοὺς ὀθωμανοὺς μόλυβδος, οὗτοι δὲ παύσωσι τοῦ νὰ ἐξάγωσι τὸν πρὸς σύνδεσιν τῶν μνημείων χρῆσιμούντα. Τοῦτο ἦτο θυσία μεγάλη καὶ ἀληθῶς ὑψηλὴ, δι' αὐτῆς δὲ τὰ μνημεῖα ἐλυτρώθησαν ἀπὸ τῆς τελευταίας ἐκείνης κολοβώσεως. Ὁ θάνατος τοῦ κ. Πιττάκη ἐλύπησε καιρίως τοὺς φίλους τῆς ἑλληνικῆς ἀρχαιολογίας, καθότι, ὡς ὀρθότατα παρετήρησεν ἐν τῷ λόγῳ του ὁ Κ. Φ. Ἰωάννου, δυνατόν νὰ ὑπάρχωσι σήμερον οἱ πλεῖστοι ἐκεῖνου

ειδότες, οὐδείς ὅμως ὑπερέβην ἐκεῖνον κατὰ τὸν ζῆλον καὶ τὴν ὑπὲρ τῶν ἀρχαιοτήτων μέριμναν αὐτοῦ.

Τὴν τελευταίαν Κυριακὴν ἐγένετο ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ ἡ λογοδοσία τοῦ πρυτάνεως. Τὴν τελετὴν ταύτην ἐτίμησε διὰ τῆς παρουσίας του καὶ ἡ Α. Μ. ὁ βασιλεὺς Γεώργιος, ὅστις μετέβη ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ ἐπὶ τεθρίππου ἀμάξης συνοδευόμενος ὑπὸ τοῦ κόμητος Σπόννεκ. Ἐπίσης παρευρέθησαν καὶ οἱ νεοδιορισθέντες ὑπουργοί, οἱ πλείστοι τῶν Κ. Κ. καθηγητῶν καὶ πλῆθος πολλοῦ λαοῦ. Ἐνεκα μάλιστα τοῦ πλήθους ἡ εὐταξία δὲν ἐτηρεῖτο ὡς ἀπῆται ὁ τόπος καὶ ἡ ὑπόθεσις. Ὁ νέος Πρύτανης Κ. Φρεακρίτης, παραλαβὼν τὴν πρυτανείαν, ἐξεφώνησε σύντομον λογίδριον, καὶ κατέληξε διὰ τοῦ ζήτω ὁ Βασιλεὺς. Τὴν φράσιν ταύτην ἐπανέλαβε τὸ ἀκροατήριον, καὶ μετὰ τοῦτο ἡ ὁμήγυρις διελύθη χωρὶς νὰ συμβῶσι τὰ προαναγγελλθέντα ἄτοπα.

ΠΟΙΚΙΛΑ.

ΜΟΝΟΜΑΧΙΑ ΠΡΩΤΟΦΑΝΗΣ. — Ἐφημερίς τις τῶν ἠνωμένων Πολιτειῶν τῆς Ἀμερικῆς διηγείται ὡς ἐξῆς τὴν ἐν Νέῃ Ἰόρκῃ λαβοῦσαν χώραν πρωτοφανῆ μονομαχίαν. — Δύο κύριοι ὁ μὲν Ἄγγλος ὁ δὲ Πρωσσοὺς ἀεροναῦται ἀφίχθοντες εἰς Νέαν Ἰόρκην ἠμιλλῶντο τίς τοῦ ἄλλου νὰ ἀναδειχθῆ ἰκανώτερος εἰς τὸ κοινόν. Ἐρεθισθέντες δὲ προσέβησαν εἰς ἀμοιβαίαν πρόκλησιν εἰς μονομαχίαν χρώμενοι τῶν ὀργάνων τῆς ἰδίας αὐτῶν τέχνης. Συνεφώνησαν λοιπὸν νὰ ἀρθῶσιν εἰς ὠρισμένον ὕψος δι' ὁμοίων ἀεροπόρων σφαιρῶν, ἐστερημένων τοῦ ἀλεξιπτώτου, (δι' οὗ ἠδύναντο καταπίπτοντες νὰ σωθῶσιν), καὶ ἐκεῖ νὰ κτυπηθῶσιν ἐπειδὴ ὅμως μία σφαῖρα πιθανὸν νὰ μὴ ἔφερει ἀποτέλεσμα τι σπουδαῖον, ὠρίσθη ἡ χρῆσις πλατυστόμου ὄπλου (τριμπονίου) περιέχοντος 4. σφαιράς. Κατεσκευάσθησαν λοιπὸν δύο σφαῖραι ἀεροπόροι καθ' ὅλα ὅμοιοι, 4 μάρτυρες ἐπλήρωσαν τὰ ὄπλα, παρέδωκαν αὐτὰ πρὸς τοὺς ἀεροναύτας, ἐσφιγξάν τὰς χεῖράς των καὶ οὕτοι ἐπέβησαν τῶν ἀκατιῶν, ἐλύθησαν τὰ σχοινία τὰ κρατοῦντα τὰς σφαιράς καὶ εἶτα ὑψώθησαν παραλλήλως εἰς τὸ συμφωνηθὲν ὕψος 100 υἰάρδων, τότε δὲ εἰς τὸ δοθὲν σημεῖον διὰ πυροτεχνήματος ἠκούσθη διπλοῦς πυροβολισμὸς ἢ μία τῶν ἀεροναυτικῶν σφαιρῶν ἐθεάθη ὑπερφάνως ἀναβαίνουσα τὰ ὕψη, ἡ δ' ἑτέρα μετὰ τινὰς περιστροφὰς ἤρχισε βραδείως τὸ πρῶτον, ταχύτερα δ' ἔπειτα

νὰ καταπίπτῃ ὅτε οἱ παρεστῶτες ἐπλησίασαν ἕνα τὸν Ἄγγλον σχεδὸν ἄπνουν καὶ σπουδαίας φέροντα πληγὰς, ἐκ τῶν ὁποίων ὅμως ἠλπίετο νὰ σωθῆ· ὁ Πρωσσοὺς ἀγνοεῖται τί ἀπέγινε. Οὐδόλως ἀπίθανον οἱ φιλόκαινοι εὐρωπαῖοι νὰ μιμηθῶσι τοῦ καλοῦ μαθήματος τὸ ὁποῖον τοῖς στέλλει ὁ νέος Κόσμος.

Πρώτην ἴσως φορὰν ἐγένετο χρῆσις τῶν ἀεροπόρων σφαιρῶν ἐπὶ τῆς ἐξῆς περιστάσεως. Πλοῖον τι ἰκανῆς χωρητικότητος ἔνεκεν ἀπροσεξίας ἐκάθισεν ἀφοῦ διάφορα μετεχειρίσθησαν μέσα πρὸς διάσωσιν του, Βρυαρὸς τις μηχανικὸς μετεχειρίσθη ξυλοπίθους (βαρέλια) ἰκανοῦ μεγέθους οὗς βυθίσας περιέδεσεν ἐπιτηδείως περὶ τὸ σκάφος, (ὁ τρόπος οὗτος ἦν καὶ παρ' Ἑλλήσιν γνωστὸς) προβλέπων ὅμως τὸ ἀνεπαρκὲς τῶν μέσων κατεσκεύασε δύο ἀεροσφαιράς μεγάλων διαστάσεων αἵτινες ἀρθεῖσαι εἰς ἀρμόδιον ὕψος καὶ συνδεόμεναι μετὰ τοῦ πλοίου διὰ σχοινίων ἔφεραν τὸ ποθούμενον ἀποτέλεσμα, τὴν ἀνέλκυσιν δηλ. τοῦ σκάφους.

* * * Εὐφυῆς τις γεωπόνος Γάλλος ἐφευρε περιέργων τρόπον τοῦ πολλαπλασιασμοῦ τῶν ἀμπέλων ἀντὶ δηλ. τοῦ συνήθους τρόπου τοῦ φυτεύματος, αὐτὸς, κατὰ τὸ φθινόπωρον ἐκ τῶν καλητέρων κλάδων τοῦ κλήματος κόπτει μικρὰ τεμάχια δύο ἑκατοστομέτρων, ἔχοντα ἐν τῷ μέσῳ ἓνα ὀφθαλμὸν τὰ τεμάχια ταῦτα φυλάττει εἰς γῆν ὑγρὰν, κατὰ δὲ τὸν Φεβρουάριον ἀφοῦ δι' ἀρώσεως ἐτοιμάσει τὴν γῆν τὰ σπεῖρει καλύπτων αὐτὰ μὲ λεπτὸν στρώμα χώματος. Ἡ τοιαύτη μέθοδος ἐκτὸς ἄλλων παρέχει καὶ τὰ ἐξῆς πλεονεκτήματα α) εἶναι ἀλάνθαστος καὶ β) δίδει εἰς τὸν κύριον τῆς ἀμπέλου ἀρκετὴν καρπὸν ἀπὸ τοῦ δευτέρου ἀμέσως ἔτους.

* * * Κατὰ τινὰ Γαλλικὴν περὶ Οἰνοποιίας ἐφημερίδα, ὁ οἶνος ἔχει τὴν νηπιακὴν, τὴν ἀνδρικήν καὶ τὴν γεροντικὴν ἡλικίαν του, ἐν ἄλλαις λέξεσιν ἢ πολυχρονιότης δὲν συνιστᾷ πάντοτε τὴν ἀξίαν του, ὡς παρὰ πολλοῖς πιστεύεται, διότι ὑπάρχουσιν οἶνοι οἵτινες μετὰ δύο ἔτη δὲν ἀξίζουσι τίποτε, ἕτεροι δὲ καὶ μετὰ πλείωτερα. Ὁ συγγραφεὺς διατείνεται, ὅτι ἐπιεν οἶνον 150 ἐτῶν, τοῦ ὁποίου ὅμως ἦτο προτιμώτερον τὸ καθαρὸν ὕδωρ ὑπάρχουσι βεβαίως καὶ τινες ἐξαιρέσεις, ἀλλ' οἱ ἄνθρωποι δυσκόλως παραιτῶνται τῶν προλήψεων τὰς ὁποίας ὁ χρόνος μετέβαλε παρ' αὐτοῖς εἰς ἀληθείας.

* * * Ὁ κ. Berthelot πρόξενος τῆς Γαλ. ἐν ταῖς Καναρίαις, ἀπέστειλεν ἐσχάτως εἰς τὴν Γαλ. Ἀκαδημίαν, βαύκαλιν πλήρη ἄμμου, ἣτις ἐν εἰδῇ βροχῆς ἔπεσε πρὸ τινος χρόνου ἐφ' ὄλου τοῦ Ἀρχιεπισκόπου τῶν Καναρίων, εἰκάζει δὲ ὅτι φοβερά τις θύελλα ἔφερεν αὐτὴν ἐκ τῆς ἐρήμου Σαχάρας.

ΟΙ ΟΠΑΔΟΙ ΤΟΥ ΙΗΘΥ

ΥΠΟ

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ ΔΥΜΑ.

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟΝ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α΄.

Τὴν 9^{ην} ὀκτωβρίου τοῦ ἔτους 1799 ἐν μιᾷ τῶν ἡμερῶν τοῦ φθινοπώρου ταχυδρομικὴ ἄμαξα ὑπὸ τριῶν συρομένη ἵππων διήλθεν ἀστραπηθὸν τὴν γέφυραν τῆς Δουράνσης διευθυνομένη εἰς Ἀβινιὸν, πόλιν ἀνήκουσαν μὲν ἄλλοτε εἰς τὸ παπικὸν κράτος, πρὸ δεκαετίας δὲ προσαρτηθεῖσαν δυνάμει τῆς ἐν Τολεντίνῳ, ὑπὸ τοῦ στρατηγοῦ Βοναπάρτου καὶ Πίου ς', ὑπογραφείσης συνθήκης, εἰς τὴν Γαλλικὴν δημοκρατίαν.

Ἡ ἄμαξα εἰσελθοῦσα διὰ τῆς πύλης τῆς Ἔσσης διέσχισε κατὰ μήκος τὴν πόλιν καὶ ἔστη πενήτηντα βήματα μακρὰν τῆς ἀπέναντι πύλης πρὸ τοῦ ξενοδοχείου τοῦ Παλατίου τῆς ἰσότητος, εἰς τὸ ὁποῖον ἀνεπαισθήτως οἱ κάτοικοι ἤρχισαν ν' ἀπονέμωσι τὴν ἀρχικὴν αὐτοῦ ἐπωνυμίαν, δηλαδή Βασιλικὸν Παλάτιον, ὅπως καὶ σήμερον ἀποκαλεῖται.

Αἱ ὀλίγαι καὶ κατ' ἐπιφάνειαν ἀσήμαντοι αὐταὶ λέξεις περὶ τοῦ ὀνόματος τοῦ περὶ οὗ ὁ λόγος ξενοδοχείου ἀρκούντως ὑποδεικνύουσιν εἰς ὁποῖαν κατάστασιν διετέλει τότε οὕσα ἡ Γαλλία ὑπὸ τὴν κυβέρνησιν τοῦ Διευθυντηρίου. Ὁ Γαλλικὸς λαὸς μετὰ πολυετῆ ἀναρχίαν καθ' ἣν παρέστη μάρτυς φρικτῶν καὶ αἱματηρῶν σκηνῶν, καὶ ἀφοῦ ἀλλεπαλλήλως κατέπεσαν αἱ κεφαλαὶ τοῦ βασιλέως, τῆς βασιλίσσης καὶ τῶν κατηγορῶν αὐτῶν, τῶν Γιρονδίνων, τῶν Κορδελιέρων καὶ τῶν Ἰακωβίνων, ἐκορέσθη αἷματος, ἀπέκαμε καὶ ἠσθάνθη τὸ κατεπεῖγον ἐνιδρύσεως ἀν' ὅχι βασιλείας τοῦλάχιστον κυβερνήσεως ἰσχυρᾶς ἐμπνεούσης ἐμπιστοσύνην καὶ παρεχούσης ἐχέγγυα τάξεως καὶ ἡσυχίας, κυβερνήσεως

ἐν ἐνὶ λόγῳ ἰκανῆς ν' ἀναδεχθῆ τὸ βάρος τῆς διοικήσεως καὶ νὰ παράσχῃ ἐπομένως τῷ Γαλλικῷ λαῷ ὀλίγην ἀνεσιν καὶ εἰρήνην.

Δυστυχῶς ὅμως τὴν οὕτω πῶς ἐννοουμένην κυβέρνησιν ἀντεπροσώπευσε τὸ ἀσθενὲς καὶ ἀναποφάσιστον Διευθυντήριον προσωρινῶς συγκροτούμενον ὑπὸ τοῦ φιληθόνου Βαρρᾶ, τοῦ ραδιοῦργου Σιεγῆ, τοῦ ἀσημάντου Ρογιέρου Δικασίου καὶ τοῦ ἐναρέτου μὲν ὑπὲρ μέτρον δὲ ἀφελοῦς Γοχιέρου. Ἐκ τῆς αὐτῆς λοιπὸν κυβερνήσεως προέκυπτε μετρία ἀξιοπρέπεια εἰς τὰς ἐξωτερικὰς σχέσεις τῆς Γαλλίας καὶ εἰς ἄκρον ἀμφίβολος ἐσωτερικὴ τάξις καὶ ἀσφάλεια.

Καὶ δὲν ἀρνούμεθα μὲν ὅτι ὁ κατὰ τοὺς ἐπικοὺς πολέμους τοῦ 1796 καὶ 1797 νικηφόρος στρατὸς μας, ἀναγκασθεὶς πρὸς ὦραν νὰ ὀπισθοχωρήσῃ πρὸς τὴν Γαλλίαν ἔνεκεν τῆς ἀνικανότητος τοῦ Σχέρερ καὶ τῆς ἥττης καὶ τοῦ θανάτου τοῦ Ἰουβέρτου, ἐλάμβανε πάλιν θέσιν ἐπιθετικὴν καὶ ὅτι ὁ Μορώ ἐνίκησε τὸν Σουβαρῶφ εἰς Βαρινιάνην, ὁ Βροῦνος κατετρόπωσε τὸν δούκα τῆς Ἰόρκης καὶ τὸν στρατηγὸν Ἐρμάννον εἰς Βέργεν, ὁ Μασσένος κατεκερμάτισε τοὺς Αὐστρορώσσους εἰς Ζουρίχην, ὅτι ὁ Γορτσακῶφ ἐτράπη εἰς φυγὴν κακῶς ἔχων καὶ ὅτι ὁ Αὐστριακὸς Χότζ μετὰ τριῶν ἄλλων στρατηγῶν ἐφονεύθησαν, πέντε δὲ ἠχμαλωτίσθησαν. Ἀλλὰ τὰ πράγματα ἐν τῷ ἐσωτερικῷ δὲν εὕρισκοντο εἰς πολὺ εὐάρεστον κατάστασιν καὶ ἡ κυβέρνησις, προσπαθοῦσα νὰ ἐξοντώσῃ τὴν εἰς τὰς μεσημβρινὰς ἐπαρχίας τῆς Γαλλίας ἀναφανείσαν ληστείαν καὶ νὰ καταπνίξῃ τὴν ἀντεπαναστάσιν τῆς Βανδέας, ἐξήντηλε τὰς ἀνε-

παρκείς αὐτῆς δυνάμεις ἀνευ οὐδενὸς ἀποτελέσματος.

Οἱ κάτοικοι τοῦ Ἀβινιὸν οἱ αἰέποτε φιλοτάραχοι δὲν ἔμενον ἐννοεῖται ἀμέτοχοι καὶ ἀπαθεῖς θεαταὶ τῶν διαδραματιζομένων, διὰ τοῦτο, φαίνεται, ὁ ἠνίοχος τῆς ταχυδρομικῆς ἀμάξης τῆς σταθείσης εἰς τὸ ξενοδοχεῖον τοῦ Βασιλικοῦ Παλατίου ὅταν ἔφθασαν εἰς Ἀργῶνα, ἐνθα ἡ ὁδὸς διηρεῖτο εἰς τρεῖς κλάδους, ὧν ὁ μὲν ἦγεν εἰς Νίμην, ὁ δὲ εἰς Καρπεντράσην καὶ ὁ τρίτος εἰς Ἀβινιὸν, ἀνεχαίτισε τοὺς ἵππους καὶ ἠρώτησε τοὺς δύο ταξειδιώτας ποίαν ἐκ τῶν δύο ὁδῶν προτιμῶσι τὴν διὰ τῆς Καρπεντράσης ἢ τὴν διὰ τοῦ Ἀβινιὸν;

— Ποία ἐκ τῶν δύο εἶναι συντομωτέρα; ἀντηρώτησε λακωνικῆ καὶ διαπεραστικῆ φωνῇ ὁ πρεσβύτερος τῶν δύο ὁδοιπόρων, ὅστις, ἂν καὶ ἐφαίνετο γεροντότερος κατὰ τινὰς μῆνας, μόλις ὅμως ἦτο τριακοντούτης.

— Ὡ πολῖτα, ὁ δρόμος διὰ τοῦ Ἀβινιὸν εἶναι συντομωτέρος μίαν λεύγαν καὶ ἡμίσειαν τοῦλάχιστον.

— Ἄς ὑπάγωμεν τότε, ἀπεκρίθη ἐκεῖνος, διὰ τοῦ Ἀβινιὸν.

Εἶπε καὶ οἱ ἵπποι ἐξεκίνησαν καλπάζοντες τοῦθ' ὅπερ ἀπεδείκνυν ὅτι οἱ πολῖται ὁδοιπόροι, ὡς τοὺς ἀπεκάλει ὁ ἠνίοχος, ἂν καὶ ἡδιὰ τοῦ κύριε προσαγόρευσις ἐπανήρχετο βαθμηδὸν εἰς χρῆσιν ἐν τῇ ὁμίλει, ἐπλήρωνον πλουσιοπαρόχως τὴν προθυμίαν καὶ τὴν ὑπακοὴν τοῦ ἀμαξηλάτου αὐτῶν.

Ἡ αὐτὴ σπουδὴ ἐξεδηλώθη ὅτε ἔφθασαν καὶ εἰς τὸ ξενοδοχεῖον ἐκεῖ, ὡς καθ' ὁδὸν, πρῶτος πάλιν ὠμίλησεν ὁ πρεσβύτερος τῶν δύο ὁδοιπόρων καὶ ἠρώτησε τὸν ξενοδόχον ἂν ἠδύνατο νὰ γευματίσωσιν ἐκ τοῦ προχείρου, ὁ δὲ τρόπος δι' οὗ ἀπηύθυνε τὴν ἐρώτησιν ἐδήλου πολλὰς γαστρονομικὰς ἀξιώσεις ἀφ' ἐνὸς καὶ μεγάλην ταχύτητα ἀφ' ἑτέρου περὶ τὴν παρασκευὴν τοῦ γεύματος.

— Πολῖται, ἀπεκρίθη ὁ ξενοδόχος, ὅστις ἅμα ἤκουσε τὸν κρότον τῆς ἀμάξης προσέδραμεν εἰς συνάντησιν τῶν ὁδοιπόρων, χειρόμακτρον ἀνὰ χεῖρας κρατῶν, ἀναβῆτε εἰς τὰ δωμάτιά σας καὶ μετὰ δύο λεπτά τῆς ὥρας σὰς στέλλω γεῦμα ὅχι εὐκαταφρόνητον ἀλλ' ἂν μοὶ ἐπιτρέπητε νὰ σὰς δώσω συμβουλὴν . . .

Ἐκρινεν ἴσως ὅτι δὲν ἦτο πρέπον νὰ ἐξακολουθήσῃ καὶ ἐσιώπησε.

— Ἄς ἀκούσωμεν τὴν συμβουλὴν σας, ἄς τὴν ἀκούσωμεν! εἶπεν ὁ νεώτερος τῶν ὁδοιπόρων, τότε τὸ πρῶτον λαβὼν τὸν λόγον

— Νομίζω καλῆτερον νὰ γευματίσητε εἰς τὴν κοινὴν τράπεζαν, καθὼς καὶ ὁ ξένος τὸν ὁποῖον περιμένει αὐτὴ ἐδῶ ἢ ἄμαξα, διότι εἰς τὴν κοινὴν τράπεζαν τὸ γεῦμα εἶναι ἐξαίρετον καὶ καθ' ὅλα ἔτοιμον.

Ταῦτα λέγων ὁ ξενοδόχος ἐδείκνυν ἅμαξαν ἀναπαυτικώτατα συνεσκευασμένην πρὸς ὁδοιπορίαν καὶ συνεζευγμένην εἰς δύο ἵππους ῥωμαλέους, σκάπτοντας τὴν γῆν διὰ τοῦ ποδός, ἐνῶ ὁ ἀμαξηλάτης ἀκουμῶν ἐπὶ τῆς θυρίδος ἐκένοεν ἡσύχως φιάλην γενναίου οἴνου.

Καὶ πρῶτον μὲν εὐθὺς ὁ πρὸς ὃν ἀπετάθη ἡ πρότασις τοῦ ξενοδόχου ἐποίησε νεύμα ἀρνητικόν, μετὰ μικρὰν ὅμως σκέψιν ὁ πρεσβύτερος τῶν δύο ὁδοιπόρων συμβουλευθεὶς διὰ νεύματος τὸν σύντροφόν του καὶ ἀποκριθέντος ἐκεῖνου δι' ἄλλου νεύματος, ὡσεὶ ἔλεγεν « Ἡξεύρετε κάλλιστα ὅτι εἶμαι εἰς τὰς διαταγὰς σας »

— Ἔστω, εἶπε τότε, θὰ γευματίσωμεν εἰς τὴν κοινὴν τράπεζαν.

Στραφεὶς δ' ὕστερον πρὸς τὸν ἠνίοχον ὅστις εὐσεβάτως ἰστάμενος περιέμενε τὰς διαταγὰς του,

— Νὰ ἐτοιμάσης τοὺς ἵππους μετὰ ἡμίσειαν ὥραν τὸ πολὺ, εἶπε, πρὸς ὁδοιπορίαν.

— Μετὰ τοὺς λόγους τούτους οἱ δύο ὁδοιπόροι εἰσῆλθον εἰς τὸ ἐστιατόριον, προηγούμενου τοῦ πρεσβυτέρου καὶ ἐπομένου τοῦ νεωτέρου ἐξ αὐτῶν.

Καθὼς δὲ συμβαίνει συνήθως εἰς τοιαύτας περιστάσεις, ὄλων τῶν παρακαθημένων εἰς τὴν τράπεζαν οἱ ὀφθαλμοὶ ἐστράφησαν πρὸς τοὺς νεοελθόντας καὶ ἡ ὁμίλια τῶν, ἧτις ἐφαίνετο ἀρκετὰ ζωηρὰ, ἀμέσως διεκόπη.

Οἱ παρακαθημένοι ἦσαν πρῶτον μὲν οἱ συνήθεις πελάται τοῦ ξενοδόχου, ὕστερον ὁ ξένος ὁ ἀναμενόμενος ὑπὸ τῆς ἀμάξης περὶ ἧς ἐγένετο ἀνωτέρω λόγος, ἔπειτα οἰνοπώλης τις ἐκ Βορδογαλλίας σταθεῖς προσκαίρως εἰς Ἀβινιὸν, δι' οὗς λόγους θέλομεν ἐκθέσει κατόπιν καὶ τέλος ἀρκετοὶ ἄλλοι ὁδοιπόροι μεταβαίνοντες ἀπὸ Μασσαλίας εἰς Λυόν.

Οἱ νεοελθόντες χαιρετήσαντες διὰ μικρᾶς κλίσεως τῆς κεφαλῆς τοὺς συνεστιωμένους παρεκάθησαν εἰς ἓν ἄκρον τῆς τραπέζης, ἀποχωρισθέντες οὕτως ὀλίγον τῶν ἄλλων ὁμο-

τραπέζων. Ἡ πράξις τῶν δὲ αὐτῆ ὄχουσα ὀπωσοῦν ἀριστοκρατίαν ἐπῆύξησε τὴν περὶ αὐτῶν περιέργειαν· καὶ χωρὶς ὅμως τούτου διεκρίνοντο ἐκ πρώτης ὄψεως ὅτι δὲν ἦσαν ἀνθρωποὶ τυχαῖοι ἂν καὶ ἦσαν ἀφελέστατα ἐνδεδυμένοι, διότι ἀμφοτέρω ἐφερον τὴν κοινὴν τῆς νεολαίας τότε ἐνδυμασίαν, δηλαδή ὑψηλὰ ὑποδήματα ἀνεστραμμένα περὶ τὴν κνήμην, ἐπενδύτην ἵπποτικὸν καὶ ὁδοιπορικὸν μανδύαν· διέφερον δὲ τῶν Παρισινῶν καλλωπιστῶν ὡς καὶ τῶν ἐπαρχιωτῶν κατὰ τὸν τρόπον τῆς κομώσεως καὶ κατὰ τὸν λαιμοδέτην, διότι ἡ μὲν κόμη τῶν ἦτο μακρὰ καὶ ἀβοστρύχιστος, ὁ δὲ λαιμοδέτης τῶν μέλας, μικρὸς καὶ δεδεμένος κατὰ τὸν στρατιωτικὸν συρμόν.

Καθόσον δ' ἀφορᾷ τὰ χαρακτηριστικὰ τοῦ προσώπου τῶν δύο περὶ οὗ ὁ λόγος νέων ἦσαν πάντῃ ἀντίθετα. Καὶ ὁ μὲν πρεσβύτερος ὁ πολλάκις, ὡς εἶδομεν, λαβὼν τὴν πρωτοβουλίαν καὶ τοῦ ὁποῖου ὁ τόνος τῆς φωνῆς, καὶ ὅταν ἀκόμη ἐλάλει μετ' οἰκειότητος, ἐδήλου ἀνθρωπὸν συνειθισμένον εἰς τὸ προστάσσειν ἦτο καθὰ προείπομεν τριακοντούτης ὡς ἔγγιστα, εἶχε τὴν κόμην μελανήν, λεῖαν καὶ δίχα ἀπὸ τῶν κροτάφων μέχρι τῶν ὠμων καταπίπτουσαν, τὸ πρόσωπον ἠλιοκαῆς, τὰ χεῖλη λεπτὰ, εὐθεῖαν τὴν ῥίνα, λευκοὺς τοὺς ὀδόντας καὶ ὀφθαλμοὺς ἱερακεῖους ὡς τοὺς ὑπὸ τοῦ Δάντου ἀποδιδόμενους τῷ Καίσαρι. Τὸ ἀνάστημά του ἦτο μᾶλλον μικρὸν, αἱ χεῖρες αὐτοῦ λεπτοφυεῖς, οἱ πόδες μικροὶ καὶ κομποί· ἐφαίνετο δὲ ὅτι δὲν ἦτο συνειθισμένος εἰς τὴν ὁποίαν τότε ἔφερον ἐνδυμασίαν, ὡς ἐκ τῆς στενοχωρίας τὴν ὁποίαν ἐδείκνυε, καὶ ἂν τις προσεκτικῶς τὸν ἤκουε λαλοῦντα ἤθελε διακρίνει ἐν αὐτῷ ἐλαφρὰν ἰταλικὴν προφορὰν.

Ὁ δὲ συνοδοιπόρος του ἐφαίνετο κατὰ τρία ἢ τέσσαρα ἔτη νεώτερος αὐτοῦ καὶ ἦτο εὐχαρὶς καὶ ὠραῖος νεανίας· εἶχεν ὀφθαλμοὺς γλαυκοὺς, ῥίνα κανονικὴν, πώγωνα ὀλίγον ἐπιμήκη ἀλλὰ σχεδὸν ἀγένειον. Τὸ ἀνάστημά του ἦτο ὀλίγον τι ὑψηλότερον τοῦ ἑτέρου, ἀλλὰ τόσῳ σύμμετρον καὶ τόσῳ εὐλίγιστον, ὥστε εἰκαζέ τις ὅτι εἶχεν ἂν ὄχι δύναμιν τοῦλάχιστον εὐκίνησιαν καὶ δεξιότητα οὐ τὴν τυχαίαν.

Ἄν δὲ καὶ ἦτο ἀπαράλλακτα ἐνδεδυμένος ὡς ὁ σύντροφός του καὶ μετ' οἰκειότητος συνωμίλου πρὸς ἀλλήλους, ἐφαίνετο ὅμως ὅτι ἐδείκνυε πρὸς ἐκεῖνον εἶδος τι σεβασμοῦ

τὸ ὁποῖον ἐπειδὴ βεβαίως δὲν προήρχετο ἐκ τῆς διαφορᾶς τῆς ἡλικίας, θὰ εἶχε κατὰ συνήθειαν τὸν λόγον του εἰς τὴν διαφορὰν τῆς κοινωνικῆς ἀλλήλων θέσεως. Πλὴν τούτου, αὐτὸς μὲν προσηγόρευε τὸν συνοδοιπόρον του διὰ τοῦ πολῖτα ἐνῶ ἐκεῖνος τὸν ἀπεκάλει ἀπλῶς Πολάνδον.

Ὅλαι αὐταὶ αἱ παρατηρήσεις μας, αἰτινες σκοπὸν ἔχουσι νὰ ὑποβοηθήσωσι τὸν ἀναγνώστην εἰς τὸ νόημα τῆς ἱστορίας ἡμῶν, δὲν ἐλήφθησαν φαίνεται ὑπ' ὄψιν καθ' ὅλον αὐτῶν τὸ πλάτος ὑπὸ τῶν εἰς τὴν κοινὴν τράπεζαν παρακαθημένων, διότι ἀφοῦ περιέργως περιεργάσθησαν ἐπὶ τινὰ λεπτὰ τῆς ὥρας τοὺς νεοελθόντας, ἀπέστρεψαν ἀπ' αὐτῶν τοὺς ὀφθαλμοὺς καὶ ἡ ὁμίλια, ἐπὶ μικρὸν διακοπεῖσα, ἀνέλαβε πάλιν τὸν ῥοῦν τῆς. Ὁμολογητέον δὲ ὅτι ἡ συνομιλία τῶν περιεστρέφοντο εἰς ἀντικείμενον τὰ μέγιστα ἐνδιαφέρον πάντα ὁδοιπόρον. Ἐγένετο δηλαδή λόγος περὶ ληστεύσεως ταχυδρομικῆς ἀμάξης κομιζούσης ἐξήκοντα χιλιάδας φράγκα ἀνήκοντα εἰς τὸ δημόσιον ἢ ληστεία εἶχε λάβει χώραν τὴν προτεραίαν ἐπὶ τῆς ὁδοῦ τῆς ἀγούσης ἀπὸ Μασσαλίας εἰς Ἀβινιὸν μετὰ Λαμβέσκης καὶ τῆς Βασιλικῆς γεφύρας.

Οἱ δύο νέοι ὁδοιπόροι ἅμα ἤκουσαν περὶ τίνος ἐπρόκειτο, ἔτειναν τὸ οὖς μετὰ μεγάλης περιεργείας.

Ἡ ἐπίθεσις ἐγένετο εἰς τὴν αὐτὴν ὁδὸν ἐξ ἧς καὶ αὐτοὶ διήλθον, τὸ δὲ συμβὰν διηγεῖτο εἰς ἐκ τῶν πρωταθλητῶν τοῦ δράματος δηλαδή ὁ οἰνοπώλης τῆς Βορδογαλλίας.

Οἱ μᾶλλον ἀπλήστως ἀκούοντες καὶ τὰς ἐλαχίστας λεπτομερείας ἦσαν οἱ διὰ τῆς ταχυδρομικῆς ἀμάξης ἐλθόντες καὶ μέλλοντες μετ' οὐ πολὺ ν' ἀναχωρήσωσι πάλιν· οἱ δ' ἄλλοι ὁμοτράπεζοι, τουτέστιν οἱ ἐντόπιοι, τόσον εἶχον συνειθίσει εἰς τοιοῦτου εἶδους ἀπευκαταῖα, ὥστε ἐδύνατο μᾶλλον νὰ δώσωσι παρά νὰ λάβωσι πληροφορίας.

— Εἶπατε λοιπὸν, πολῖτα, ἔλεγε παχύσαρκός τις κύριος, ὅπισθεν τοῦ ὁποῖου προσεπάθει νὰ κρυβῆ διὰ τὸν φόβον ἰσχνή τις καὶ ὑψηλὴ γυνή, ὅτι ἡ ληστεία διεπράχθη εἰς τὴν αὐτὴν ὁδὸν δι' ἧς καὶ ἡμεῖς πρὸ ὀλίγου ἤλθομεν; . . .

— Ναι, πολῖτα, μετὰ Λαμβέσκης καὶ τῆς Βασιλικῆς γεφύρας· παρετηρήσατε ἴσως ἓνα μέρος ὅπου ὁ δρόμος ἀπολήγει εἰς δύο λοφίδια; ἐκεῖ ὑπάρχει σωρὸς βράχων.

— Ναι, ναι, φίλε μου, εἶπεν ἡ γυνὴ σφίγγου-

σα τὸν βραχίονα τοῦ συζύγου της, τὸ παρετήρησα κάλλιστα, δὲν ἤξεύρω μάλιστα ἂν ἐνθυμῆσαι ὅτι εἶπον «πολὺ ἐπικίνδυνον εἶναι αὐτὸ τὸ μέρος καὶ καλῆτερον εἶναι νὰ διαβαίη τις ἐδῶθεν τὴν ἡμέραν παρὰ τὴν νύκτα.»

— Ὡ κυρία, εἶπε νεανίας τις, τακτικός πελάτης τοῦ ξενοδόχου φαινόμενος καὶ ἐμφαντικῶς ὀμιλῶν ὡσεὶ ἄνθρωπος τῶν πάντων εἰδήμων, γνωρίζετε κάλλιστα ὅτι οἱ ὀπαδοὶ τοῦ Ἰηοῦ δὲν ποιοῦσι διάκρισιν μεταξύ ἡμέρας καὶ νυκτός.

— Καλὲ τί λέγετε! ἠρώτησεν ἡ γυνὴ ἐτι μᾶλλον ἐντρομος γενομένη, ἐν μέσῃ μεσημβρία ἐληστεύθητε;

— Μάλιστα, πολίτης, μόλις ἦτο δεκάτη τῆς πρωίας.

— Καὶ πόσοι ἦσαν τὸν ἀριθμόν; ἠρώτησεν ὁ παχύσαρκος κύριος.

— Τέσσαρες, πολῖτα.

— Ἐπέπεσαν ἐξ ἐνέδρας;

— Ὁχι, ἦσαν ἐφιπποὶ, ὠπλισμένοι ἀπὸ κεφαλῆς μέχρις ὀνύχων καὶ εἶχον χρυμμένον τὸ πρόσωπον ὑπὸ προσωπίον.

— Δὲν ἀλλάζουσι μέθοδον, εἶπεν ὁ νέος πελάτης τοῦ ξενοδόχου, καὶ πιστεύω ὅτι αὐτὰ θὰ εἶπον ὡς ἐγγιστα. «Πᾶσα ἀντίστασις περιττὴ, δὲν θὰ σᾶς βλάψωμεν διόλου, διότι ἡμεῖς μόνα τὰ δημόσια χρήματα θέλομεν.»

— Ἀπαράλλαχτα, πολῖτα, κατὰ λέξιν.

— Ὑστερον ἐξηκολούθησεν ὁ τόσῳ πιστῶς ἐξιστορῶν τὸ συμβάν, δύο ἐξ αὐτῶν ἀφιππευσαν, καὶ δόντες τοὺς ἵππους των εἰς τοὺς συντρόφους των, προσεκάλεσαν τὸν ἀμαξηλάτην νὰ τοῖς παραδώσῃ τὰ χρήματα.

— Πολῖτα, εἶπεν ὁ παχύσαρκος θαυμάσας, διηγεῖσθε τὸ συμβάν ὡσάν ἦσθε μάρτυς αὐτόπτης.

— Ἴσως ὁ κύριος ἦτο παρὼν, εἶπεν εἰς τῶν ὀδοιπόρων καὶ ἀστειευόμενος καὶ ἀμφιβάλλων.

— Δὲν ἤξεύρω, πολῖτα, ἂν τοῦτο λέγων σκοπεύετε νὰ μὲ προσβάλλητε, εἶπεν ὁ νεανίας, ἀλλὰ σᾶς διαβεβαίω ὅτι κατὰ τὰς πολιτικὰς μου δοξασίας δὲν θεωρῶ ὑβριστικὴν τὴν ὑπόνοιάν σας αὐτήν. Ἐὰν μοι συνέβαινε τὸ δυστύχημα νὰ εὐρεθῶ μεταξύ τῶν προσβληθέντων ὀδοιπόρων, ἢ ἡ τιμὴ νὰ συγκαταλογίζωμαι μετὰ τῶν ἐπιτεθέντων κατ' αὐτῶν, θὰ τὸ ἔλεγον εἰλικρινῶς καὶ κατὰ τὴν μίαν καὶ κατὰ τὴν ἄλλην περίπτωσιν ἄλλα

τὴν πρωίαν τῆς χθὲς κατὰ τὴν δεκάτην ὥραν, ὁπότε δηλαδὴ ἀκριβῶς ἐγένετο ἡ κατὰ τῆς ταχυδρομικῆς ἀμάξης ἐπίθεσις τέσσαρας λεύγας μακρὰν ἀπ' ἐδῶ, ἐγὼ προσγευματίζον ἡσύχως εἰς τὸ ξενοδοχεῖον τοῦτο, καὶ μάλιστα εἶχον ὁμοτραπέζους τοὺς δύο πολίτας, οἵτινες τῶρα μὲ τιμῶσι καθήμενοι δεξιόθεν καὶ ἀριστερόθεν μου.

— Δὲν μοὶ λέγετε, παρακαλῶ, εἶπεν ὁ εἰς ἐκ τῶν δύο νεωστὶ εἰσελθόντων καὶ παρακαθησάντων εἰς τὴν τράπεζαν, τὸν ὁποῖον ὁ συνοδοιπόρος του ἀπεκάλει Ῥολάνδον, πόσοι ἄνδρες ἐκάθησθε εἰς τὴν ἀμαξάν;

— Τώρα σᾶς λέγω ἡμεθα νομίζω... ναί, ἡμεθα ἐπτὰ ἄνδρες καὶ τρεῖς γυναῖκες.

— Ἐπτὰ ἄνδρες ἐκτὸς τοῦ ἀμαξηλάτου; ἠρώτησεν ὁ Ῥολάνδος.

— Ἐννοεῖται, ἐκτὸς αὐτοῦ.

— Καὶ λοιπὸν ἐπτὰ ἄνδρες παρεδόθητε εἰς τὴν διάκρισιν τεσσάρων ληστῶν; σᾶς συγχαίρομαι, κύριοι, διὰ τὸ ἀνδραγάθημα.

— Ἐγνωρίζομεν κάλλιστα ὁποῖοι ἦσαν οἱ ἀντίπαλοί μας, ἀπεκρίθη ὁ οἰνοπώλης, καὶ δι' αὐτὸ οὐδὲ μᾶς ἤλθε κἂν κατὰ νοῦν ιδέα ἀμύνης.

— Ὅποια ιδέα! ὑπέλαβεν ὁ νέος, ἐγνωρίζετε λέγετε ποῖοι ἦσαν οἱ ἀντίπαλοί σας, ἀλλ' ἦσαν μοὶ φαίνεται κλέπται, λησταί.

— Παντάσασιν εἶπον τὰ ὀνόματά των.

— Τὰ εἶπον μάλιστα.

— Πῶς! ὠνομάσθησαν;

— Εἶπον «Κύριοι, περιττὴ εἶναι πᾶσα ἀντίστασις· μὴ φοβεῖσθε, κυρία, δὲν εἴμεθα λησταί, ἀλλὰ ὀπαδοὶ τοῦ Ἰηοῦ.

— Ναί, εἶπεν ὁ νέος ὁ εἰς τὸ ξενοδοχεῖον συχνάζων, προλέγουν ποῖοι εἶναι πρὸς ἀποφυγὴν ἐνδεχομένης παρεξηγήσεως τοιαύτη εἶναι ἡ ἀρχὴ των.

— Θαυμάσια εἶπεν ὁ Ῥολάνδος, ἀλλὰ τί πρᾶγμα τέλος πάντων εἶναι αὐτὸς ὁ Ἰηοῦ, ὅστις ἔχει τόσῳ εὐγενεῖς ὀπαδοὺς; μήπως εἶναι ὁ ἀρχηγός των;

— Κύριε, εἶπεν ἕτερος τῶν παρακαθημένων ὡς ἐκ τοῦ ἱματισμοῦ φαινόμενος ἱερεὺς ἀποπτύσας τὰ ἱερατικά καὶ ὅστις πιθανώτατα ἦτον οὐ μόνον συνήθης τῷ ξενοδόχῳ ἀλλὰ καὶ μεμνημένος εἰς τὰ ἀπόρρητα τῆς ἐντίμου εταιρίας ἧς συνεζήτουν τὰ προτερήματα καὶ τὴν ἀξίαν, ἂν ἀνεγινώσκατε τὰς Γραφὰς μετὰ πλείονος προσοχῆς θὰ ἐμανθάνετε ὅτι πρὸ δισχιλίων καὶ ἐξακοσίων περίπου ἐναυτῶν ὁ περὶ οὗ ὁ λόγος Ἰηοῦ ἀπέθανε καὶ

ὅτι ἐπομένως εἶναι φυσικῶς ἀδύνατον νὰ συλλαμβάνη τὴν σήμερον ταχυδρομικὰς ἀμάξας εἰς τοὺς δημοσίους δρόμους.

— Κύριε ἀββᾶ, ἀπεκρίθη ὁ Ῥολάνδος ἀναγνωρίσας ὅτι ὁ μετ' αὐτοῦ ὀμιλῶν ἦτο θεολόγος, ἂν καὶ τὸ ὄφος τῆς ὀμιλίας σας εἶναι ὀλίγον δριμύ, ἐπειδὴ ὅμως φαίνεσθε κάτοχος μεγάλων γνώσεων, ἐπιτρέψατε εἰς τὸν ταπεινὸν ἐμὲ καὶ ἀμαθῆ νὰ σᾶς ζητήσω μερικὰς πληροφορίας περὶ τοῦ Ἰηοῦ τούτου τοῦ ἀποθανόντος πρὸ εἰκοσιν ἐξ αἰῶνων καὶ ἔχοντος μολογοῦτο ὀπαδοὺς, διὰ τοῦ ὀνόματος αὐτοῦ ἀποκαλουμένους.

— Ὁ Ἰηοῦ, ἀπεκρίθη ὁ θεολόγος διὰ τοῦ αὐτοῦ ὄφους, ἦτον εἰς τῶν βασιλέων τοῦ Ἰσραὴλ χρισθεὶς ὑπὸ τοῦ Ἐλισσαῖ ἐπὶ τὸν ὄρον τοῦ νὰ τιμωρῆσῃ τὰ ἀνομήματα τοῦ οἴκου Ἀχαάβ καὶ τῆς Ἰεζάβελ καὶ νὰ ἀποκτείνῃ πάντας τοὺς ἱερεῖς τοῦ Βαάλ.

— Κύριε ἀββᾶ, ὑπέλαβεν ὁ νέος γελῶν, σᾶς εὐχαριστῶ ἐπὶ τῇ ἐξηγήσει ταύτη καὶ δὲν ἀμφιβάλλω περὶ τῆς ἀληθείας καὶ μάλιστα περὶ τῆς σοφίας τοῦ λόγου σας, ὁμολογῶ ὅμως ὅτι δὲν ἐφωτίσθη πολὺ ἐξ αὐτοῦ.

— Πῶς! πολῖτα, εἶπεν ὁ εἰς τὸ ξενοδοχεῖον συχνάζων, δὲν ἐννοεῖτε ὅτι τὸν Ἰηοῦ ἀντιπροσωπεύει ἡ αὐτοῦ Μεγαλειότης ὁ Λουδοβαϊκὸς ΙΗ'. χρισθεὶς ὑπὸ τὸν ὄρον τοῦ νὰ τιμωρῆσῃ τὰ ἀνομήματα τῆς Δημοκρατίας καὶ νὰ ἀποκτείνῃ τοὺς ἱερεῖς τοῦ Βαάλ, ὅλους δηλαδὴ ἐκείνους ὅσοι συνήργησαν ὀπισθόποτε εἰς τὴν παράτασιν τῆς ἐλεεινῆς αὐτῆς καταστάσεως τῶν πραγμάτων, καταστάσεως, ἣτις ἀπὸ ἐπταετίας ἀποκαλεῖται Δημοκρατία;

— Ἀ, μάλιστα! τῶρα ἐνόησα, εἶπεν ὁ νέος· εἶπετέ μοι μόνον, σᾶς παρακαλῶ, ἂν συγκαταλέγητε εἰς τοὺς ἐχθροὺς τῶν ὁποίων τὴν ἐξόντωσιν ἔργον ἔχουσιν οἱ ὀπαδοὶ τοῦ Ἰηοῦ, τοὺς γενναίους ἐκείνους στρατιώτας τοὺς ὑπερμάχους τῆς Γαλλικῆς αὐτονομίας, καὶ τοὺς ἐνδόξους στρατηγούς τοὺς ἠγῆθέντας τοῦ στρατοῦ τοῦ Τυρόλου, τοῦ Ρίνου καὶ τῆς Ἰταλίας.

— Ἀναμφιβόλως, αὐτοὺς μάλιστα πρὸ πάντων.

Οἱ ὀφθαλμοὶ τοῦ νέου ἐσπινθηροβόλησαν, οἱ ῥύθωνές του ἐξωγκώθησαν, τὰ χεῖλη συνεστάλησαν, καὶ ἀνεσηκώθη ἐκ τοῦ θρονίου· ἀλλ' ὁ συνοδοιπόρος του τὸν ἔσυρεν ἀπὸ τοῦ ἱματίου καὶ τὸν ἠνάγκασε νὰ καθῆσθαι, ἐνῶ δι' ἐνός καὶ μόνου βλέμματος τῷ ἐπέταξε

σιγὴν. Ὑστερον ὁ τὸ δείγμα τοῦτο τῆς ἰσχύος παρασχῶν, τότε πρῶτον λαβὼν τὸν λόγον, — Συγχωρήσατε, πολῖτα, εἶπε πρὸς τὸν προλαλήσαντα νέον, ὀδοιπόρους ἀπὸ τῶν περάτων τῆς οἰκουμένης φθάνοντας, ἀπὸ τῆς Ἀμερικῆς, οὕτως εἶπειν, ἢ τῶν Ἰνδιῶν, ὀδοιπόρους, οἵτινες πρὸ δύο ἐτῶν μακρὰν τῆς Γαλλίας διατελοῦντες, εὐρίσκονται εἰς ἐντελῆ ἀγνοίαν τῶν διατρεχόντων καὶ ἐπιθυμοῦσι νὰ ἀκούσῃσι πληροφορίας περὶ ὄλων τῶν πραγμάτων.

— Ἡ αἰτησίς σας πολῖτα, εἶναι δικαιοσύνη, εἶπεν ὁ πρὸς ὃν ὁ λόγος ἀπετάθη, ἐρωτήσατε καὶ προθύμως θέλω σᾶς ἀποκριθῆ. — Ἐπειδὴ λοιπὸν τῶρα, ἐξηκολούθησεν ὁ μελαχρινὸς νέος ὁ τὸ ἀέτιον βλέμμα καὶ τὴν μέλαιναν κόμην ἔχων, γνωρίζω τί ἐστὶν Ἰηοῦ καὶ ποῖον σκοπὸν προτίθεται ἡ ἐταιρία αὐτοῦ, ἐπιθυμῶ νὰ μάθω εἰς τί μεταχειρίζονται οἱ ὀπαδοὶ του τὰ χρήματα ὅσα λαμβάνουσι.

— Ὡ Θεέ μου! οὐδὲν τούτου ἀπλοῦστερον, πολῖτα γνωρίζετε ὅτι πολὺς γίνεται λόγος περὶ ἀνορθώσεως τῆς βουρβονικῆς μοναρχίας;

— Ὁχι, δὲν τὸ γνωρίζω, εἶπεν ὁ μελαχρινὸς νέος προσποιούμενος πλὴν εἰς μάτην ἀφέλειαν, διότι φθάνω, ὡς σᾶς προεῖπον, ἀπὸ τὰ πέρατα τοῦ κόσμου.

— Περιέργον! δὲν ἔχετε γνῶσιν αὐτοῦ; Μάθετε λοιπὸν ὅτι ἐντὸς ἐξ μηνῶν θὰ ἦναι πρᾶγμα τετελεσμένον.

— Ἀληθινά!

— Μὴ ἀμφιβάλλετε παντάσασιν, πολῖτα, εἰς τοὺς λόγους μου.

Οἱ δύο νέοι οἱ στρατιωτικῶς ἐνδεδυμένοι ἐκυττάχθησαν καὶ ἐμειδίασαν, ἂν καὶ ὁ νεώτερος ἐφαίνετο δυσανασχετῶν ὑπὸ ἀνυπομονησίας.

Ὁ ἄλλος ἐν τούτοις ἐξηκολούθησε·

— Τὸ Λυὸν εἶναι ἐστία τῆς συνομοσίας, ἂν πρέπει νὰ ὀνομάζωμεν συνομοσίαν σχέδιον ἐνεργούμενον ἀπροκαλύπτως καὶ ἐν μέσῃ ἀγορᾶ. Διὰ τοῦτο νομίζω ὅτι καταλληλότερον δυνάμεθα νὰ τὴν ἀποκαλέσωμεν Προσωρινὴν Κυβέρνησιν.

— Σύμφημι, πολῖτα, εἶπεν ὁ νέος μετὰ πολλῆς εὐγενείας ἐν ἣ ὅμως περιείχετο καὶ τις δόσις εἰρωνείας, ἔστω Προσωρινὴ Κυβέρνησις.

— Ἡ προσωρινὴ αὕτη κυβέρνησις ἔχει ἐπιτελεῖον καὶ στρατοὺς.

— Τί λέγετε! ἐπιτελεῖον, ἴσως ἔχει...

ἀλλὰ στρατούς . . .

— Ἐχει στρατούς, σὰς τὸ ἐπαναλέγω.

— Καὶ ποῦ λοιπὸν εὐρίσκονται;

— Εἷς μὲν στρατὸς διοργανίζεται ὑπὸ τοῦ Καρδόνου εἰς τὰ ὄρη τῆς Ὠβέρνης, ἕτερος δὲ εἰς τὰ βουνὰ τῆς Γιούρας ὑπὸ τοῦ Τεϊσσονέτου, καὶ τρίτος τέλος, ὅστις καὶ ἐνεργεῖ ὅλον ἐν ἀρκετὰ ἐπιτυχῶς, εἰς Βανδέαν ὑπὸ τὴν ὁδηγίαν τῶν Ἐσκαρποβίλλου, Λεβλώνδου καὶ Καδουδάλ.

— Μεγάλην χάριν τῇ ἀληθείᾳ, πολῖτα, σὰς ὀφείλω ὅτι με διεφωτίσατε περὶ τῶν συμβαινόντων, διότι ἐγὼ ἐφρόνουν ὅτι οἱ μὲν Βουρβῶνες ἡσύχαζον ἐν τῇ ἐξορίᾳ, ὅτι δὲ ἡ Ἀστυνομία ἦτον ἀρκετὰ καλῶς διοργανισμένη ὥστε νὰ μὴ ὑπάρχωσιν εἰς τὰς μεγάλας πόλεις βασιλικὰ κομητὰ καὶ λησταί εἰς τοὺς δημοσίους δρόμους· καὶ ἐνόμιζον ἐπὶ τέλους ὅτι ὁ στρατηγὸς Ὠχος εἶχε καθ' ὀλοκληρίαν εἰρηνοποιήσει τὴν Βανδέαν.

Ὁ νέος, πρὸς ὃν ἡ ἀπόκρισις αὕτη ἐδόθη ἀνεκάγχασε.

— Δὲν μοὶ λέγετε, καλὲ, πόθεν ἔρχεσθε, πρὸς θεοῦ, ἀνέκραξε, καὶ εὐρίσκεσθε εἰς τοιαύτην ἀγνοίαν;

— Σὰς εἶπον καὶ προηγουμένως, πολῖτα, ὅτι ἔρχομαι ἀπὸ τὰ πέρατα τῆς οἰκουμένης.

— Καὶ χωρὶς νὰ τὸ εἰπῆτε αὐτὸ φαίνεται.

Ἐπειτα ὑπέλαθεν·

— Λοιπὸν ἐννοεῖτε τώρα ὅτι, ἀφ' ἐνὸς μὲν οἱ Βουρβῶνες δὲν εἶναι πλούσιοι, αἱ δὲ περιουσίαι τῶν μεταναστῶν, δημευθέντων καὶ πωληθέντων τῶν κτημάτων αὐτῶν, ἐντελῶς κατεστράφησαν, ἐπομένως ἦτον ὅλως ἀδύνατον νὰ οργανισθῶσι δύο στρατοὶ καὶ νὰ μισθοδοτῆται τρίτος ἀνεῦ ἀργυρίου. Ἐν τῇ δυσχερεῖ ταύτῃ περιστάσει φανερόν ἦτον ὅτι μόνη ἡ δημοκρατία ἦτον ἱκανὴ νὰ μισθοδοτῆ τοὺς ἐχθροὺς αὐτῆς· ἀλλ' ἐπειδὴ δὲν ὑπῆρχε πιθανότης ὅτι θὰ συγκατετίθετο εἰς τοῦτο οἰκειοθελῶς ἔκριναν συντομώτερον καὶ ἀσφαλέστερον, ἀφίνοντες κατὰ μέρος τοιαύτην ἀκανθώδη διαπραγματεύσειν, νὰ λάβωσιν ἀντὶ νὰ ζητήσωσι τὸ ἀργύριόν τῆς.

— Ἄ, τέλος πάντων τώρα ἐννοῶ.

— Εὐλόγητός ὁ θεός!

— Οἱ ὀπαδοὶ τοῦ Ἰηοῦ εἶναι οἱ μεσάζοντες ἀπέναντι τῆς δημοκρατίας καὶ τῆς ἀντεπαναστάσεως, εἶναι δηλαδή οἱ εἰσπράκτορες τῶν βασιλικῶν στρατηγῶν.

— Ἐννοεῖται, καὶ ἐπομένως δὲν εἶναι αὐτὴ κλοπῆ, ἀλλὰ στρατιωτικὴ ἐνέργεια φανερός

πόλεμος.

— Θαυμάσια, πολῖτα, αἱ παρατηρήσεις καὶ τὰ συμπεράσματά σας εἶναι ὀρθότατα, καὶ βλέπω ὅτι εἰσθε τώρα εἰς ὅλα ἐνήμερος ὡς ἡμεῖς αὐτοί.

— Ἀλλὰ, εἶπε συνεσταλμένως ὁ οἰνοπώλης τῆς Βορδηγαλλίας, ἀν οἱ κύριοι ὀπαδοὶ τοῦ Ἰηοῦ — σημειώσατε ὅτι οἱ λόγοι μου δὲν ἔχουσι τι προσβλητικόν — ἀν οἱ κύριοι ὀπαδοὶ τοῦ Ἰηοῦ μόνον τὰ δημόσια χρήματα λαμβάνωσι . . .

— Μόνον τὰ δημόσια χρήματα καὶ οὐδὲν ἄλλο· οὐδέποτε ἠκούσθη ὅτι ἐλήστευσαν ἀπλοῦν ἰδιώτην.

— Οὐδέποτε, λέγετε;

— Οὐδέποτε, μάλιστα.

— Πῶς λοιπὸν συνέβη ὥστε μετὰ τῶν δημοσίων χρημάτων συμπάρελαθον καὶ ἐν ἰδικόν μου χρηματόδεμα, περιέχον διακόσια χρυσὰ λουδοβίκια;

— Σὰς εἶπον καὶ ἄλλοτε, φίλτατέ μοι κύριε, εἶπεν ὁ νέος ὁ πελάτης τοῦ ξενοδοχείου, ὅτι τὸ χρηματόδεμά σας ἀφῆρθη ἐξ ἀπροσεξίας, καὶ εἶμαι τόσῳ βέβαιος, ὅσον ὅτι ὀνομάζομαι Ἀλφρέδος δὲ Βαρζώλ, ὅτι ἐν μιᾷ τῶν ἡμερῶν τούτων θὰ σὰς ἐπιστραφῆ.

Ὁ οἰνοπώλης ἀνεστέναξεν ἐκ βαθέων, ὡς ἄνθρωπος μὴ δίδων πλήρη πίστιν εἰς ἀπλὰς διαβεβαιώσεις.

— Ἀλλὰ τὴν ὥραν ἐκείνην, ὡσεὶ ἡ διαβεβαιώσις τοῦ εὐγενοῦς νεανίου, ὅστις εἰπὼν τὸ ὄνομά του ἀνεκάλυψε τὴν κοινωνικὴν αὐτοῦ θέσιν, ὑπεκέντησε τὴν φιλοτιμίαν καὶ τὴν ἀβροφροσύνην ἐκείνων ὑπὲρ ὧν ἐγγυήθη, ἵππος ἔστη πρὸ τῆς θύρας τοῦ ξενοδοχείου, βήματα ἠκούσθησαν εἰς τὸν προθάλαμον, καὶ, ἀνοιχθείσης τῆς θύρας τοῦ ἐστιατορίου, ἐπαρουσιάσθη ἄνθρωπος προσωποδόφος καὶ ἀπὸ κεφαλῆς μέχρις ὀνύχων ἐνοπλος.

— Κύριοι, εἶπεν ἐν μέσῳ ἄκρας σιγῆς προξενηθείσης ὑπὸ τῆς ἐμφανίσεώς του, ὑπάρχει ἐνταῦθα ὀδοιπὸρος ὀνόματι Πικότος, ὅστις εὐρίσκετο χθὲς εἰς τὴν ταχυδρομικὴν ἄμαξαν τὴν προσβληθεῖσαν μεταξύ Λαμβέσκης καὶ τῆς Βασιλικῆς γεφύρας;

— Ὑπάρχει, εἶπεν ὁ οἰνοπώλης ἐκπεπληγμένος.

— Μήπως εἰσθε σεῖς; ἠρώτησεν ὁ προσωποδόφος.

— Ἐγὼ αὐτός.

— Ἀφῆρθη πρᾶγμα τι ἀνῆκον εἰς ὑμᾶς;

— Ναι, μοὶ ἀφῆρθη χρηματόδεμα περιέχον διακόσια λουδοβίκια, τὸ ὁποῖον χθὲς ἐνεπιστεύθη εἰς τὸν ἀμαξηλάτην.

— Προσθέτω μάλιστα, διέκοψεν ὁ εὐγενοῦς νεανίας, ὅτι πρὸ ὀλίγου ὁ κύριος ἐποίησε περὶ αὐτοῦ λόγον καὶ τὸ θεώρει ὡς ἀπολεσθῆν.

— Κακῶς ἐφρόνει ὁ κύριος, εἶπεν ὁ ἀγνωστος προσωποδόφος, διότι ἡμεῖς πολεμοῦμεν τὴν Κυβέρνησιν καὶ ὄχι τοὺς ἰδιώτας· εἴμεθα φατριασταὶ ἀλλ' ὄχι λησταί. Λάβετε τὰ διακόσια λουδοβίκιά σας, κύριε, καὶ ἀν ποτε ἐν τῷ μέλλοντι, συμβῆ παρόμοιόν τι λάθος, ἀναφερθῆτε καὶ ζητήσατε τὸν Μόργαν.

Ταῦτα εἰπὼν ὁ προσωποδόφος κατέθηκεν εἰς τὰ δεξιὰ τοῦ οἰνοπώλου τὸ χρηματόδεμα, καὶ φιλοφρόνως χαιρετήσας τοὺς συνεστρωμένους, ἐξῆλθεν ἀφήσας τοὺς μὲν αὐτῶν ὑπὸ τὸ κράτος μεγάλου τρόμου, τοὺς δὲ εἰς ἄκρον ἐκπεπληγμένους ἐπὶ τοιαύτῃ προπετείᾳ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β΄.

ΙΤΑΛΙΚΟΝ ΑΠΟΦΘΕΓΜΑ.

Τὸ βέβαιον ὅμως εἶναι ὅτι ὁ φόβος καὶ ἡ ἐκπληξίς, τὰ δύο ταῦτα αἰσθήματα τὰ ὁποῖα προανεφέρομεν, δὲν ἐξεδηλώθησαν ὑπὸ πάντων τῶν περιεστώτων κατὰ ἴσον βαθμόν, ἀλλ' ἀναλόγως τοῦ γένους, τῆς ἡλικίας, τοῦ χαρακτήρος, τολμῶμεν μάλιστα εἰπεῖν, καὶ τῆς κοινωνικῆς αὐτῶν θέσεως.

Ὁὕτω φερ' εἰπεῖν ὁ οἰνοπώλης Ἰωάννης Πικότος ὁ καὶ πρωτοεργὸς τοῦ δράματος, ἀναγνωρίσας ἐκ πρώτης ὄψεως ὡς ἐκ τοῦ ἱματισμοῦ, τῶν ὀπλων καὶ τῆς προσωπίδος τὸν ἀγνωστον ὅτι ἦτον εἰς ἐκ τῶν ἱπποτῶν τῆς προτεραίας, κατ' ἀρχὰς μὲν κατεθουρήθη, ἐννοήσας ὅμως μετ' οὐ πολὺ τὸ αἴτιον τῆς ἀπροόπτου ταύτης ἐπισκέψεως, μετέπεσε διὰ μιᾶς ἀπὸ τῆς ἐκπλήξεως εἰς τὴν χαρὰν. Ἐβλεπε τὰ χρήματά του ἐκεῖ πλησίον κείμενα καὶ ὅμως ἐφαίνετο ὅτι δὲν ἐτόλμα νὰ τὰ ἐγγίση, φοβούμενοι, ἴσως μήπως διὰ τῆς ἐπαφῆς ἐξαφανισθῶσιν, ὡς ὁ θησαυρὸς τὸν ὁποῖον κατ' ὄναρ εὐρίσκομεν καὶ ὁ ὁποῖος γίνεταί ἀφαντος πρὶν ἐτι ἀνοίξωμεν τοὺς ὀφθαλμούς καὶ ἐνῶ εἰσέτι διατελοῦμεν μεταξύ ὕπνου καὶ ἐγρηγόρσεως.

Ὁ παχύσαρκος ὁ παρευρεθείς εἰς τὸ συμβᾶν τῆς προτεραίας, καὶ ἡ σύζυγός του, ὡς καὶ οἱ λοιποὶ συνταξειδιωταὶ των, κατελή-

φθησαν ὑπὸ πανικοῦ τρόμου καὶ ὤθησαν εἰς τὰ ὀπίσω τὰ θρονία των ὅταν εἶδον τὸν προσωποδόφον πλησιάζοντα πρὸς τὸν οἰνοπώλην Πικότον. Ὁ πολίτης Ἀλφρέδος δὲ Βαρζώλ τούναντιον καθῶς καὶ ὁ ἀββᾶς ὁ ἀναλύσας τὸ χωρίον τῆς ἱερᾶς γραφῆς τὸ ἀναφερόμενον εἰς τὸν Ἰηοῦ τὸν βασιλέα τοῦ Ἰσραὴλ καὶ τὴν ὑπὸ τοῦ Ἐλισσαιέ ἀνατεθεισαν αὐτῷ ἐντολήν, ἔδειξαν οὐ μόνον ἐντελῆ ἀφοβίαν ἀλλὰ μάλιστα ἐφάνησαν ὡς ἀν προσεδόκων τὸ τοιοῦτον ἐπεισόδιον ὅσω ἀπρόοπτον καὶ ἀν ἦτο. Ἐὰν μάλιστα οἱ παρεστῶτες δὲν εἶχον ὀλόκληρον τὴν προσοχὴν των προσηλωμένην εἰς τὰ δύο κύρια πρόσωπα τοῦ ἀλλοκότου τούτου δράματος, ἤθελον διακρίνει νεῦμα σχεδὸν ἀνεπαίσθητον ἀνταλλαγῆν διὰ τῶν ὀφθαλμῶν τοῦ ληστοῦ καὶ τοῦ εὐγενοῦς νεανίου, νεῦμα τὸ ὁποῖον διὰ τοῦ τελευταίου τούτου μετεδόθη ἀμέσως εἰς τὸν ἀββᾶν.

Οἱ δύο ἐν τούτοις ὀδοιπὸροι, τοὺς ὁποῖους εἶδομεν καθεσθέντας χωριστὰ τῶν ἄλλων εἰς μίαν γωνίαν τῆς κοινῆς τραπέζης, δὲν ἔμειναν καὶ αὐτοὶ ὅλως ἀδιάφοροι εἰς τὰ γενόμενα· ἀλλ' ὁ μὲν νεώτερος ἠπλώσεν ἐξ ἐμφύτου ὀρμῆς τὴν χεῖρα εἰς τὴν πλευρὰν του καὶ ἐζήτησε τὸ ἐλλείπον ξίφος του· ταυτοχρόνως ἀνηγέρθη, ὡς ὑπὸ ἐλατηρίου κινήθεις, σκοπεύων νὰ ἐφορμήσῃ κατὰ τοῦ προσωποδόφου, ὅπερ καὶ ἤθελε πραγματοποιηθῆν ἀν ἦτο μόνος· ἀλλ' ὁ σύντροφός του ὁ πρεσβύτερος αὐτοῦ, ὅστις ἐφαίνετο ὅτι εἶχεν οὐ μόνον τὴν ἐξὶν ἀλλὰ καὶ τὸ δικαίωμα τοῦ διατάσσειν αὐτὸν, τὸν ἔσυρε ζωηρῶς ἀπὸ τοῦ ἱματίου, ὡς καὶ ἄλλοτε ἐπραξε, λέγων διὰ φωνῆς ἐπιτακτικῆς καὶ σχεδὸν μάλιστα ἀποτόμου.

— Κάθησε Ῥολάνδε!

Ὁ νέος πάραυτα ἐκάθησε.

Εἷς ὅμως πρὸ πάντων τῶν παρακαθημένων διέμεινε κατ' ἐπιφάνειαν τοῦλάχιστον πάντῃ ἀτάραχος καὶ ἀπαθῆς καθ' ὅλην τὴν ἀλλόκοτον ταύτην παράστασιν· οὗτος δὲ ἦτο ἀνὴρ ἡλικίαν ἔχων τριάκοντα τριῶν ἕως τριάκοντα τεσσάρων ἐτῶν, ξανθὸς τὴν κόμην, πυρρόθριξ τὸ γένειον, γαλῆνιος καὶ εὐειδῆς τὴν ὄψιν· εἶχε μεγάλους γλαυκοὺς ὀφθαλμούς, λευκὴν ἐπίδερμίδα, χεῖλη λεπτά, ἀνάστημα εὐμῆκες, καὶ προφορὰν ξενικὴν φανερώουσαν ἄνθρωπον γεννημένον ἐπὶ τῆς νήσου ἐκείνης, ἡ κυβέρνησις τῆς ὁποίας ἐπολέμει τότε καθ' ἡμῶν ἀδυσωπῆτως καὶ ἀποφασιστικῶς συμπεραίνομεν δὲ ὅτι ἦτον Ἀγγλος

ἐκ τῶν ὀλίγων λέξεων ὄσαι οὕτως εἰπεῖν τῷ διέφυγον ἐλάλει δὲ τὴν Γαλλικὴν θυμασίως καὶ μόνῃ ἢ προφορᾷ προέειπε τὴν καταγωγὴν του. Ὁ πρεσβύτερος τῶν δύο ὁδοιπόρων ὅταν ἤκουσε τὴν ὀμιλίαν καὶ τὴν προφορὰν του, ἐξ ἧς βεβαίως ἐσυμπαίρανε καὶ τὴν πατρίδα του, ἐσπίρησε καὶ στραφεῖς πρὸς τὸν σύντροφόν του, ὅστις ἦτο συνειθισμένος νὰ διορᾷ διὰ τῶν ὀφθαλμῶν τοὺς λογισμοὺς του, ἐφάνη ὡς νὰ τὸν ἠρώτησε, πῶς πολίτης Ἄγγλος εὐρίσκετο ἐν Γαλλίᾳ κατ' ἐποχὴν καθ' ἣν ὁ λυσσώδης τῶν δύο πολεμίων ἐθνῶν πόλεμος ἐφυγάδευε φυσικῶ τῷ λόγῳ τοὺς μὲν Γάλλους ἐκ τῆς Ἀγγλίας τοὺς δὲ Ἀγγλοὺς ἐκ τῆς Γαλλίας· ἀλλ' ὁ Ρολάνδος ἔκρινε φαίνεται ἀδύνατον τὴν ἐξήγησιν διότι ἀνταπεκρίθη διὰ κινήσεως τῶν ὀφθαλμῶν καὶ τῶν ὤμων δηλούσης τάδε,

« Βλέπω καὶ ἐγώ, ὡς καὶ ὑμεῖς ὅτι τὸ πρᾶγμα εἶναι ἀλλόκοτον· ἀλλ' ἀφοῦ σεῖς ὁ κατ' ἐξαίρεσιν μαθηματικὸς δὲν εὐρίσκετε τὴν λύσιν τοῦ προβλήματος τούτου, πολλῶ ἤττον θὰ τὴν εὕρω ἐγώ ». Ἐξ ὅλων ἐπομένως τούτων οἱ δύο νέοι τὸ ἐξῆς μόνον προδήλως ἐσυμπέρανον ὅτι δηλαδή ὁ τὴν ξανθὴν κόμην ἔχων καὶ Ἀγγλιζῶν τὴν προφορὰν ἦτον ὁ ὁδοιπόρος τὸν ὅποιον ἀνέμενε πρὸ τῆς θύρας τοῦ ξενοδοχείου ἢ ἀναπαυτικῆ ἀμάξᾳ περὶ ἧς ἐποιήσαμεν κατ' ἀρχᾶς λόγον, καὶ ὅτι πατρίδα εἶχε τὸ Λονδίνον ἢ τοῦλάχιστον ἀλλήν τινά κομητεῖαν ἢ δουκάτον τῆς Μεγάλης Βρετανίας.

Εἶπομεν ὅτι οἱ λόγοι του ἦσαν σπάνιοι, τόσῳ μάλιστα σπάνιοι ὥστε ὠμοίαζον μᾶλλον ἐπιφωνήματα· ἅμα ὅμως ἤκουε πληροφορίαν τινὰ περὶ τῆς ἐνεστώσης καταστάσεως τῆς Γαλλίας, ἐξῆγεν ἀμέσως ἐκ τοῦ κόλπου του πολὺφυλλον λεύκωμα καὶ παρεκάλει ὅτε μὲν τὸν οἰνοπώλην, ὅτε δὲ τὸν ἄββᾶν καὶ ἄλλοτε τὸν εὐγενῆ νέον νὰ ἐπαναλάβωσιν ὅ,τι εἶπον ἀφορῶν τὴν κατάστασιν τοῦ τόπου· ἐπειδὴ δὲ ἡ αἴτησις ἐγένετο διὰ πολλῆς φιλοφροσύνης, προθύμως καὶ εἰσηκούετο. Τοιοῦτότρόπως λοιπὸν ἐσημείωσε πᾶν ὅ,τι περιεργόν, ἀλλόκοτον ἢ καὶ θεατρικὸν ἐλέχθη περὶ τῆς κατὰ τῆς ταχυδρομικῆς ἀμάξης ἐπιθέσεως, τῆς καταστάσεως τῆς Βανδέας καὶ τῶν ὁπαδῶν τοῦ Ἰηοῦ, εὐχαριστῶν ἐκάστοτε καὶ διὰ λόγου καὶ διὰ χειρονομίων, διὰ τῆς δυσκαμφίας ἐκείνης τῆς χαρακτηριστικῆς τῶν ὑπερωκεανείους γείτο-

νάς μας, καὶ ἐκάστοτε φυλάττων εἰς τὸ θυλάκιον τοῦ ἐπενδύτου του τὸ λεύκωμα διὰ νέας τινος σημειώσεως ἐπισημειωμένον.

Τελευταῖον δὲ, ὡς ὁ θεατὴς ὁ καθηδυνόμενος ἐπὶ τῇ ἀπροσδοκίῳ λύσει δράματός τινος, ἀνεφώνησε παραφερθεὶς ὑπὸ χαρᾶς ὅταν εἶδεν εἰσερχόμενον τὸν προσωπίδοφρον, καὶ τανύσας τὰ ὄψα καὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς μεγεθύνας, ἐβλεπε καὶ ἤκουεν αὐτὸν ἕωσοῦ ἐξῆλθε καὶ ἐκλείσθη κατόπιν αὐτοῦ· ἡ θύρα τότε δ' ἐξαγαγὼν μετὰ σπουδῆς τὸ λεύκωμά του·

— ὦ κύριε, εἶπε πρὸς τὸν πλησίον αὐτοῦ καθήμενον ἄββᾶν, θὰ μοι κάμῃτε τὴν χάριν νὰ ἐπαναλάβητε κατὰ λέξιν, ἀν' ἡ μνήμη δὲν με βοηθήσῃ, ὅ,τι εἶπεν ὁ πρὸ ὀλίγου ἐξεληθὼν δ'ζέντλεμαν;

Ἄμ' ἔπος ἄμ' ἔργον διὰ τῆς βοηθείας τοῦ ἄββᾶ ἐξεπλήρωσε τὴν ἐπιθυμίαν του καὶ κατώρθωσε ν' ἀντιγράψῃ ἀλανθάστως τὴν πρὸς τὸν Ἰωάννην Πιχότον ὀμιλίαν τοῦ ὁπαδοῦ τοῦ Ἰηοῦ· τούτου δὲ τελεσθέντος ἀνέκραξε διὰ προφορᾶς ἥτις καθίστα ὅλως πρωτοτύπους τοὺς λόγους του.

— ὦ, τῇ ἀληθείᾳ, εἰς μόνην τὴν Γαλλίαν βλέπει τις τοιαῦτα πράγματα· ἡ Γαλλία εἶναι ὁ περιεργότερος τόπος τῆς οἰκουμένης! Μὲ ὑπερευχαριστεῖ ἢ εἰς Γαλλίαν περιήγησις μου καὶ χαίρω πολὺ ὅτι ἐγνώρισα ἐκ τοῦ σύνεγγυς τοὺς Γάλλους.

Ἡ τελευταία αὕτη φράσις μετὰ τοιαύτης φιλοφροσύνης ἐλέχθη ὥστε ἔπρεπε τις νὰ εὐχαριστήσῃ τὸν εἰπόντα αὐτὴν ἀν καὶ καταγόμενον ἐκ τῶν νικητῶν τῆς Κρεσίας, τοῦ Πουατιῆ καὶ τοῦ Ἀζινκαῦρτ.

Ὁ νεώτερος λοιπὸν τῶν δύο ὁδοιπόρων ἀνταπεκρίθη εἰς τὴν φιλοφροσύνην ταύτην μὲ τὴν δηκτικὴν ἐκείνην ἀπάθειαν τὴν κατὰ τὸ φαινόμενον ἔμφυτον αὐτῶ.

— Μὰ τὴν πίστιν μου! τ' αὐτὰ καὶ ἐγὼ φρονῶ, μιλόρδε, σὰς ἀποκαλῶ δὲ μιλόρδον διότι ὑποθέτω ὅτι εἴσθε Ἄγγλος,

— Μάλιστα, κύριε, ἀπεκρίθη ὁ τ'ζέντλεμαν, ἔχω τὴν τιμὴν ταύτην.

— Καθὼς λοιπὸν σὰς ἔλεγον, ἐξηκολούθησεν ὁ νέος, χαίρω ὅτι περιηγοῦμαι εἰς τὴν Γαλλίαν καὶ βλέπω ὅ,τι πρὸ μικροῦ εἶδον ἐπέπρωτο τῶνόντι νὰ ἔλθῃ κυβέρνησις συγκροτουμένη ὑπὸ τῶν πολιτῶν Γοχιέρου, Μουλίνου, Ρογιέρου Διχοσίου, Σιεγῆ καὶ Βαβρᾶ διὰ νὰ γίνωμεν θεαταὶ τοιοῦτων γελοίων πραγμάτων. (ἀκολουθεῖ)